ชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank)

เผยแพร่วันที่ 19 กันยายน 2567

คำถาม	คำตอบ
คู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank)	
1. ธปท. มีแนวทางการพิจารณาคำขออนุญาตเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมหรือแนวทางการประกอบธุรกิจที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรืออาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้างดังต่อไปนี้ อย่างไร - การประกอบธุรกิจในรูปแบบที่ไม่ยั่งยืน - การประกอบธุรกิจในรูปแบบที่ทำให้เกิดการแข่งขันในระบบการเงินอย่างไม่เหมาะสม - การกระทำการอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นสำคัญ[1] บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง	○ **การพิจารณาว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการประกอบธุรกิจในรูปแบบที่ไม่ยั่งยืนนั้น ธปท. จะพิจารณาบนหลักการว่า รูปแบบการประกอบธุรกิจดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อฐานะหรือความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือไม่** เช่น ● การใช้กลยุทธ์ขยายธุรกิจที่ไม่ได้คำนึงถึงความเสี่ยงอย่างเพียงพอ ○ **การพิจารณาว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการประกอบธุรกิจในรูปแบบที่ทำให้เกิดการแข่งขันในระบบการเงินอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่นั้น ธปท. จะพิจารณาบนหลักการว่า การประกอบธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะอันอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินหรือไม่** เช่น ● การใช้กลยุทธ์ด้านราคาในการแข่งขันแย่งผู้ใช้บริการด้วยการตั้งราคาที่ไม่สอดคล้องกับต้นทุนและความเสี่ยง เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นไม่สามารถอยู่รอดในธุรกิจได้ หรือ ● การแข่งขันกันปล่อยสินเชื่ออย่างไม่มีความรับผิดชอบที่อาจส่งผลให้ผู้ใช้บริการก่อหนี้เกินความสามารถในการชำระคืนของตน ○ **การพิจารณาว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขากระทำการอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง[2] รวมถึงกระทำการที่ทำให้ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องใช้อำนาจตลาดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่นั้น ธปท. จะพิจารณาบนหลักการว่าการกระทำดังกล่าวมีลักษณะอันอาจก่อให้เกิด*การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการหรือไม่*** เช่น ● การที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการใช้อำนาจตลาดของผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นธรรม หรือกำหนดเงื่อนไขที่ผูกมัดคู่ค้าทางธุรกิจของผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ให้ต้องใช้บริการทางการเงินกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเท่านั้น หรือการที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

[1] ผู้ถือหุ้นสำคัญ หมายความว่า ผู้ที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินร้อยละ 10 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

[2] กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หมายความว่า บริษัทที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา กรรมการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านี้ ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา 49 วรรคสี่ แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

คำถาม	คำตอบ
	กีดกันหรือสร้างอุปสรรคในการส่งข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ใช้บริการขอให้ส่งหรือโอนไปยังผู้ให้บริการรายอื่นภายใต้สิทธิของผู้ใช้บริการตามกฎหมาย
2. การได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะเสมือนหนึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีขอบเขตการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์แห่งอื่น ซึ่งสามารถประกอบธุรกิจให้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ** ซึ่งรวมถึงการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลได้ **โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจดังกล่าวเพิ่มเติม** ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และคู่มือสำหรับประชาชนว่าด้วยการแจ้งความประสงค์ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล (สำหรับสถาบันการเงิน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับแล้ว)
3. หากพ้นช่วงรับสมัครครั้งนี้แล้ว ธปท. จะเปิดรับสมัครธนาคารพาณิชย์ไร้สาขารอบถัดไปหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธปท. และกระทรวงการคลังจะติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างใกล้ชิด** หากการประเมินผลการดำเนินงานหลังจากที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเปิดดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว เห็นว่าควรมีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพิ่มเติมในระบบสถาบันการเงินเพื่อให้สามารถตอบโจทย์ Green Line ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทหรือสถานการณ์ของระบบเศรษฐกิจการเงินไทยในอนาคต ธปท. และกระทรวงการคลัง อาจพิจารณาเปิดรับคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพิ่มเติมต่อไป
4. ผู้ให้บริการ Mobile Wallet ที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน นับว่าอยู่ภายใต้นิยาม “ธุรกิจทางการเงิน” หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) กำหนดให้**ธุรกิจทางการเงิน หมายความถึง ธุรกิจทางการเงินตามขอบเขตที่กำหนดในประกาศ ธปท. ที่ สนส. 8/2564** เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ **ซึ่งตามประกาศดังกล่าวกำหนดให้ธุรกิจเกี่ยวกับการชำระเงินและโอนเงินเป็นธุรกิจทางการเงิน** ดังนั้น **ธุรกิจ Mobile Wallet** ซึ่งเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการชำระเงินและโอนเงินตามพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 **จึงเข้าข่ายเป็นธุรกิจทางการเงินด้วย**
5. ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถให้บริการผ่านช่องทางอื่นที่ไม่ใช่ช่องทางดิจิทัลได้หรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเป็นธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินธุรกิจและให้บริการลูกค้าผ่านช่องทางดิจิทัลตามวัตถุประสงค์ของการให้ใบอนุญาต** อย่างไรก็ดี **ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องให้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอื่นที่ไม่ใช่ช่องทางดิจิทัล** เพื่อรองรับความต้องการใช้เงินสดของผู้ใช้บริการในช่วงที่ระบบการเงินไทยยังไม่พร้อมเข้าสู่กระบวนการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ อาทิ การใช้สาขาอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นผ่านระบบ ATM pool หรือ การใช้ตัวแทนทางการเงิน (banking agent) สำหรับธุรกรรมรับฝากเงินและถอนเงิน (cash-in & cash-out) **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ก่อนเป็นรายกรณี โดย ธปท. จะพิจารณาจากเหตุผลความจำเป็นต่อการตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายตามแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา รวมถึงแนวทางและเป้าหมายที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะทยอยลดการให้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอื่นดังกล่าวประกอบกัน**

คำถาม	คำตอบ
6. ธปท. กำหนดกรอบระยะเวลาให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทยอยลดการให้บริการผ่านช่องทางอื่นที่มิใช่ช่องทางดิจิทัลอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธปท. ไม่ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาสำหรับแผนทยอยลดการให้บริการผ่านช่องทางอื่นที่มิใช่ช่องทางดิจิทัลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างเฉพาะเจาะจง** เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถพิจารณาการใช้ช่องทางการให้บริการอื่นที่มิใช่ช่องทางดิจิทัลได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อการให้บริการแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายในช่วงที่ระบบการเงินไทยยังไม่พร้อมเข้าสู่กระบวนการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ อย่างไรก็ดี **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องไม่ใช้ช่องทางดังกล่าวเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล** นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนทยอยลดการให้บริการผ่านช่องทางอื่นที่มิใช่ช่องทางดิจิทัลให้ ธปท. รับทราบเป็นรายปีจนกว่าจะสามารถดำเนินการตามแผนข้างต้นได้แล้วเสร็จ
7. ธปท. มีการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำของดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ซึ่งได้แก่ สัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้างที่ให้แก่ลูกค้ากลุ่ม unserved/underserved ต่อยอดสินเชื่อคงค้างที่ให้แก่ลูกค้าทั้งหมด หรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธปท. กำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องระบุดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่มีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นขออนุญาต โดย ธปท. จะใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการพิจารณาอนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา รวมถึงประกอบการประเมินเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ** ซึ่งสอดคล้องกับหนึ่งในเป้าหมายของนโยบายที่ต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานำเสนอบริการทางการเงินที่เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย โดยเฉพาะรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลุ่มที่เป็น unserved/underserved **อย่างไรก็ตาม ธปท. ไม่ได้กำหนดสัดส่วนขั้นต่ำของยอดสินเชื่อคงค้างที่ให้แก่กลุ่ม unserved/underserved ต่อยอดสินเชื่อคงค้างที่ให้แก่ลูกค้าทั้งหมด เนื่องจากต้องการให้ผู้ขออนุญาตพิจารณากำหนดดัชนีชี้วัดให้เหมาะสมกับแผนการประกอบธุรกิจ ลักษณะกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ศักยภาพและความสามารถ รวมถึงแนวทางการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่จะจัดตั้งขึ้น**
8. ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องดำเนินการให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดังกล่าวมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่น้อยกว่า 5,000 ล้านบาท เมื่อใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จะต้องดำเนินการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย โดยในการยื่นขอรับใบอนุญาตดังกล่าว ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบต้องดำเนินการให้มีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่น้อยกว่า 5,000 ล้านบาท **ก่อนการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** ตามที่กำหนดในข้อ 9 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ
9. ผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงินได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**การชำระค่าหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาควรชำระด้วยตัวเงิน** เนื่องจาก ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอสำหรับการดำเนินธุรกิจตามแผนการประกอบธุรกิจที่นำเสนอต่อ ธปท. ทั้งการลงทุนในระบบงาน และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับดำเนินกิจการ รวมถึงเพื่อรองรับกรณีผลการดำเนินงานที่อาจขาดทุนในระยะแรกของการประกอบธุรกิจด้วย
10. การได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้นจะถือว่าได้รับความเห็นชอบให้ยื่นคำขอจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประกอบ	เมื่อผู้ขออนุญาตได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว จะ**ถือว่าผู้ขออนุญาตได้รับความเห็นชอบให้ยื่นคำขอจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด** เพื่อประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ตามที่กำหนดในมาตรา 9 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

คำถาม	คำตอบ
ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ตามที่กำหนดในมาตรา 9 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	โดยผู้ขออนุญาต**ต้องดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด** พร้อมทั้งดำเนินการตามรายการที่กำหนดในข้อ 9 ประกาศกระทรวงการคลังฯ ให้แล้วเสร็จ ก่อนยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อรัฐมนตรีผ่าน ธปท. ต่อไป
11. ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา จะต้องจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดขึ้นใหม่เท่านั้นใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567)*	**ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา จะต้องจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดขึ้นใหม่เท่านั้น** ตามที่กำหนดในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551
12. ในการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา “ผู้ขออนุญาต” ตามนิยามข้อ 2 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ จะต้องเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งประกอบด้วยบุคคลธรรมดาอย่างน้อย 15 คน เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2567)*	การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดภายหลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (รมว.คลัง) ให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งตามข้อ 9 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ นั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้ในขั้นตอนการเริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดจะต้องมีผู้เริ่มจัดตั้งเป็นบุคคลธรรมดาอย่างน้อย 15 คน **อย่างไรก็ดี สำหรับนิยาม “ผู้ขออนุญาต” ตามข้อ 2 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ เป็นการพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นของกลุ่มบุคคลที่จะถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ณ วันที่ได้รับใบอนุญาตเป็นต้นไป ซึ่งผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลรวมกันอย่างน้อย 15 คน** โดยจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ด้วย ดังนั้น **ในการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อ ธปท. ผู้ขออนุญาตจึงต้องแสดงสัดส่วนการถือหุ้นของกลุ่มบุคคลข้างต้น (ซึ่งเป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลรวมกันอย่างน้อย 15 คน) ที่จะถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ณ วันที่ได้รับใบอนุญาตเป็นต้นไป ให้ครบร้อยละ 100 ของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด** รวมทั้งแสดงข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นรายบุคคลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา แบบฟอร์ม SE01 Template ข้อมูลผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้น และเอกสารแนบ 1 รายละเอียดประวัติผู้ขออนุญาตทุกราย เป็นต้น
13. การจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินที่จะมีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกัน ผู้ขออนุญาตต้องดำเนินการยื่นขออนุญาตจัดตั้งหรือ	**ให้ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจาก รมว.คลัง ดำเนินการยื่นขออนุญาต ขอความเห็นชอบ หรือขอผ่อนผันการใด ๆ ที่จำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ซึ่งรวมถึงการขออนุญาตจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามแผนที่ ธปท. เห็นชอบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจให้ครบถ้วนต่อ ธปท. พร้อมกับการยื่นขอรับใบอนุญาตด้วย** (โปรดดูรายละเอียดในประกาศกระทรวงการคลังฯ ข้อ 9 และคู่มือสำหรับประชาชนการขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 1.4)

คำถาม	คำตอบ
เปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินแยกจากการขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	
14. ตามข้อ 6(6) ของประกาศกระทรวงการคลัง ที่กำหนดว่า "ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่มีผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ ให้ถือว่าผู้ถือหุ้นหลักเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการเฉพาะเพื่อการดังกล่าว" นั้น หมายความว่าอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	ตามเจตนารมณ์ของข้อ 6(6) แห่งประกาศกระทรวงการคลัง การนำส่งแบบรับรองคุณสมบัติของ (1) ผู้ถือหุ้นสำคัญ และ (2) กรรมการของผู้ที่จะมีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในลำดับชั้นแรก เพื่อให้ ธปท. สามารถพิจารณาได้ถึงธรรมาภิบาลของผู้ถือหุ้นสำคัญ และกรรมการของผู้ที่จะเข้ามามีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ขออนุญาตจะต้องระบุว่าผู้ที่จะมีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาคือบุคคลใด อย่างไรก็ดี **หากในกรณีที่ (2) ข้างต้น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่มีผู้ที่จะมีอำนาจควบคุมกิจการหรือไม่สามารถระบุได้ว่าผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นรายใดจะเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในลำดับชั้นแรก ให้ผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกทุกรายนำส่งแบบรับรองคุณสมบัติในส่วนของกรรมการของตนตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 เอกสารแนบ 3 คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** ตามที่ได้สรุปไว้ในตารางสรุปเอกสารที่ผู้ถือหุ้นต้องนำส่ง ในเอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank)[3] วันที่ 19 มีนาคม 2567 หน้า 16 ด้วย ทั้งนี้ ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการจัดโครงสร้างการถือหุ้นที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถระบุบริษัทแม่ที่จะเป็นแกนหลักในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจและให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในอนาคต โดยพิจารณาตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ และเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

[3] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/financial-innovation/digital-finance/virtual-bank/presentation-19mar24.pdf

<table>
<tr><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td></td><td>
ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND
ข้อมูลประกอบการขออนุญาต 2
Tips ตารางสรุปเอกสารที่ผู้ถือหุ้นต้องนำส่ง
<table>
<tr><th rowspan="2">รายการข้อมูล/เอกสาร</th><th colspan="3">ผู้ถือหุ้นในลำดับชั้นแรก</th><th colspan="2">ผู้ถือหุ้นในลำดับชั้นที่ 2 ขึ้นไป</th></tr>
<tr><th><10%</th><th>สำคัญ</th><th>หลัก</th><th>สำคัญ</th><th>หลัก</th></tr>
<tr><td>Template ข้อมูลผู้ถือหุ้น (SE01)</td><td></td><td></td><td>✓</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต (SE02 – SE09)</td><td></td><td>✓</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>ประวัติความเป็นมาและการประกอบธุรกิจ (SE10 – SE14)</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>ฐานะและผลการดำเนินงาน (นิติบุคคล – งบการเงิน /บุคคลธรรมดา - เอกสารแสดงฐานะทางการเงินและรายได้) (SE15 – SE17)</td><td>-</td><td>✓</td><td>✓</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>หนังสือรับรองจากผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ (SE18)</td><td>-</td><td>✓</td><td>✓</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>หนังสือรับรองการสนับสนุนทางการเงินแก่ VB (SE19)</td><td>-</td><td>-</td><td>✓</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>แผนผังผู้ถือหุ้น (SE20)</td><td>-</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr>
<tr><td>แบบรับรองคุณสมบัติผู้ถือหุ้น พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบ (SE21 – SE26)</td><td>-</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr>
<tr><td>แผนผังโครงสร้างกลุ่มธุรกิจที่ UBO มีอำนาจควบคุมกิจการ (SE27 – SE28)</td><td>-</td><td>-</td><td>✓*</td><td>-</td><td>✓*</td></tr>
<tr><td>แบบรับรองคุณสมบัติของกรรมการบริษัทแม่ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบ (SE29 และ SE21 – SE26)</td><td>-</td><td>-</td><td>✓*</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>หนังสือยินยอมเข้าร่วมกลุ่มฯ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มฯ ของ VB (SE30)</td><td>-</td><td>-</td><td>✓*</td><td>-</td><td>✓*</td></tr>
</table>
* หมายเหตุ: นำส่งเฉพาะผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของ VB
</td></tr>
<tr><td>15. กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีปัญหาในการดำเนินงาน ส่งผลให้ต้องเลิกประกอบกิจการและดำเนินการตามแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ หรือต้องเลิกประกอบกิจการในช่วงพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ จะมีแนวทางชดเชยผู้ฝากเงินอย่างไร
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567)</td><td>
• ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจัดทำแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) โดยต้องเตรียมกระบวนการดูแลผู้ใช้บริการอย่างเหมาะสม และกำหนดจุดเริ่มดำเนินการตามแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit trigger) ในระดับที่สูงเพียงพอ เพื่อในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเลิกประกอบกิจการและดำเนินการตาม exit plan จะสามารถดูแลผู้ใช้บริการและจ่ายเงินคืนแก่ผู้ฝากเงินโดยมีผลกระทบน้อยที่สุด ทั้งนี้ ในกรณีดังกล่าว ธปท. คาดหวังให้ผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเมื่อต้องชดใช้คืนเงินฝากแก่ผู้ฝากเงิน ตามหนังสือรับรองที่ได้ยื่นต่อ ธปท. ตามข้อ 6(13) ของประกาศกระทรวงการคลังฯ
• ในช่วงพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ หากเกิดกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาประสบปัญหา จะต้องดำเนินการตามแผนล่วงหน้ารองรับการเสริมสร้างความมั่นคงและแก้ไขปัญหา (recovery plan) เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคง (recovery
</td></tr>
</table>

คำถาม	คำตอบ
	option) ที่ได้จัดทำไว้ใน recovery plan[4] อย่างไรก็ดี หากเกิดเหตุการณ์ที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง จนต้องเลิกประกอบกิจการ การชำระบัญชีและการจ่ายเงินคืนผู้ฝากเงินจะดำเนินการตามกระบวนการเดียวกันกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป
16. จากการประชุมชี้แจงการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ในวันที่ 19 มีนาคม 2567 ระบุว่า ธปท. จะเข้าตรวจสอบเพื่อประเมินความพร้อมของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาก่อนเสนอความเห็นต่อ รมว.คลัง เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาระหว่างเดือนมิถุนายน 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2569 นั้น ธปท. มีแผนจะเริ่มต้นเข้าตรวจประเมินดังกล่าวเมื่อใด และจะใช้ระยะเวลาในการตรวจประเมินประมาณเท่าใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อรายชื่อที่ ธปท. เสนอ และประกาศแจ้งรายชื่อผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบ (ผู้ขออนุญาต) **ผู้ขออนุญาตจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อรัฐมนตรีผ่าน ธปท. และเปิดดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ** ซึ่งก่อนการยื่นขอรับใบอนุญาตและเปิดดำเนินการภายในระยะเวลา 1 ปีดังกล่าว **ผู้ขออนุญาตต้องวางแผนการเตรียมความพร้อมและหารือร่วมกับ ธปท. ในการกำหนดระยะเวลายื่นขอรับใบอนุญาตและการทยอยเข้าตรวจสอบ**อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถผ่านการประเมินความพร้อมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ก่อนที่ ธปท. จะเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อไป ทั้งนี้ **ผู้ขออนุญาตควรพิจารณาวางแผนและเผื่อเวลาสำหรับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสิ้นก่อนการขอรับใบอนุญาตและเปิดดำเนินการภายในระยะเวลา 1 ปีตามที่กำหนด**
17. ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามที่ระบุไว้ในแผน (เช่น เข้าถือหุ้นจนมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทมหาชนจำกัดที่จะยื่นขอรับใบอนุญาต) ก่อนที่จะยื่นขออนุญาตเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินพร้อมกับการยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	**การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินโดยการเข้าถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดที่จะยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** สามารถดำเนินการได้ดังนี้ **1. กรณีผู้ขออนุญาตประสงค์ที่จะถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดข้างต้นจนมีอำนาจควบคุมกิจการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม** 1.1 **หากผู้ขออนุญาตเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน สถาบันการเงิน หรือบริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. ในปัจจุบัน** <u>จะต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท.</u> เพื่อเข้าถือหุ้นและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ตามมาตรา 54 และมาตรา 58 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 <u>ก่อนการเข้าถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าว</u> 1.2 **หากผู้ขออนุญาตเป็นบุคคลอื่นนอกจากข้อ 1.1** สามารถเข้าถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดนั้น โดย<u>ไม่ต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ก่อน</u>

[4] ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์เตรียมแผนล่วงหน้ารองรับการเสริมสร้างความมั่นคงและแก้ไขปัญหา (recovery plan) สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2561/ThaiPDF/25610158.pdf

คำถาม	คำตอบ
	2. กรณีผู้ขออนุญาตประสงค์จะถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดข้างต้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด แต่ไม่มีอำนาจควบคุมกิจการ 2.1 **หากผู้ขออนุญาตเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน หรือสถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. ในปัจจุบัน** จะต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ตามมาตรา 34 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง ก่อนการเข้าถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าว 2.2 **หากผู้ขออนุญาตเป็นบุคคลอื่นนอกจากข้อ 2.1** สามารถเข้าถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดนั้น โดยไม่ต้องได้รับการอนุญาตจาก ธปท. ก่อน ทั้งนี้ ในทุกกรณีข้างต้น หลังจากการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว **ผู้ขออนุญาตจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อให้บริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าวยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อรัฐมนตรีผ่าน ธปท. พร้อมกับการขอความเห็นชอบ หรือขอผ่อนผันการใด ๆ ที่จำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ ซึ่งรวมถึงการขออนุญาตผ่อนผันการถือหุ้น ตลอดจนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินสำหรับผู้ขออนุญาตในกรณี 1.2 เพื่อให้สามารถเปิดดำเนินการธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ**
18. ตามเอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการขออนุญาต จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) หน้า 11 ขั้นตอนที่ 2 ระบุว่าอาจเชิญผู้ขออนุญาตเข้าชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติม นั้น ธปท. มีแนวทางให้ผู้ขออนุญาตเข้าชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมอย่างไร (เช่น การสัมภาษณ์ การนำเสนอ เป็นต้น) *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	ภายหลังจากการปิดรับคำขออนุญาตและอยู่ระหว่างการพิจารณาคำขอและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ **ธปท. อาจให้ผู้ขออนุญาตชี้แจงหรืออธิบายต่อ ธปท. เกี่ยวกับข้อมูลและเอกสารที่ผู้ขออนุญาตได้นำส่งมาแล้ว ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือรูปแบบอื่นตามที่ ธปท. เห็นสมควร**
ข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
หมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
1.1 ธปท. มีแนวทางการพิจารณาความครบถ้วนของคุณสมบัติผู้ขออนุญาตตามข้อ 3 ในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตและการออก	"ผู้ขออนุญาต" ตามประกาศกระทรวงการคลังฯ ดังกล่าว หมายถึง "กลุ่มบุคคลที่แสดงเจตนาร่วมกันว่าจะจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวจะถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่จัดตั้งขึ้นรวมกันเท่ากับหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา นั้น" ดังนั้น **ในการพิจารณาว่า "ผู้ขออนุญาต" มีคุณสมบัติครบถ้วนหรือไม่นั้น ธปท. จะพิจารณาว่าแต่ละบุคคลที่ร่วมกัน**

คำถาม	คำตอบ
ใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) (ประกาศกระทรวงการคลังฯ) อย่างไร	**ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีคุณสมบัติ<u>รวมกัน</u>แล้วครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 (1) – (3) ของประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวหรือไม่** โดยไม่จำเป็นว่าบุคคลแต่ละรายจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ 3 (1) – (3) ทุกข้อ
1.2 ธปท. จะพิจารณาผ่อนผันการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ และมีแนวทางการพิจารณาอย่างไร *(เผยแพร่เมื่อ 28 มีนาคม 2567)*	ธปท. เปิดกว้างให้ผู้ที่มีคุณสมบัติรวมถึงศักยภาพและความสามารถที่เหมาะสมยื่นขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยสามารถขอผ่อนผันสัดส่วนการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดได้เป็นรายกรณี ดังต่อไปนี้ • **การถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยผู้ขออนุญาตรายใดรายหนึ่งไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ 10** ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด (มาตรา 18 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) • **การถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยผู้ขออนุญาตที่ไม่มีสัญชาติไทยที่รวมกันแล้วเกินกว่าร้อยละ 25 แต่ไม่เกินร้อยละ 49** ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด (มาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) • **การถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยผู้ขออนุญาตที่เป็นสถาบันการเงินแห่งอื่น** (มาตรา 35 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) ในการพิจารณา ธปท. จะประเมินจากคุณสมบัติ ประวัติ รวมถึงพฤติกรรมที่ผ่านมาของผู้ขออนุญาตรายที่ยื่นขอผ่อนผัน สัดส่วนการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นดังกล่าวในมิติของ**ความจำเป็น ความเหมาะสม ความสามารถ และศักยภาพที่จะสนับสนุนการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเป็นสำคัญ โดย ธปท. อาจกำหนดเงื่อนไขประกอบการผ่อนผันให้แก่ผู้ขออนุญาตข้างต้นด้วยก็ได้** **ทั้งนี้ การผ่อนผันการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นในสถาบันการเงินของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยรวมกันเกินกว่าร้อยละ 49 เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะการดำเนินการ หรือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินหรือระบบสถาบันการเงิน** (มาตรา 16 วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) ซึ่งในกรณีการเปิดให้มีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในครั้งนี้ ยังไม่เข้าข่ายตามเงื่อนไขและความจำเป็นข้างต้น
1.3 ธปท. มีหลักการพิจารณาผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จอย่างไร	**ในการพิจารณาว่าผู้ถือหุ้นรายใดมีนัยต่อความสำเร็จของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ธปท. จะพิจารณาจากการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญหรือความสามารถของผู้ถือหุ้นดังกล่าว ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาให้ได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. ให้ความเห็นชอบอย่างยั่งยืน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง** ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จอาจมีลักษณะตาม<u>ข้อใดข้อหนึ่ง</u> ดังต่อไปนี้

คำถาม	คำตอบ
	• มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือทรัพยากร ซึ่งจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา อาทิ การใช้ประโยชน์จากฐานลูกค้าเดิมของผู้ถือหุ้นดังกล่าวเพื่อต่อยอดนำเสนอบริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจของผู้ถือหุ้นดังกล่าวเพื่อการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา • มีความสามารถในการประกอบธุรกิจที่มีการใช้เทคโนโลยีและให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล • มีความสามารถในการใช้และบริหารระบบเทคโนโลยีที่ยืดหยุ่น มั่นคง ปลอดภัย และสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการพัฒนาบริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ตอบสนองต่อสถานการณ์หรือความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างคล่องตัว • มีความสามารถในการได้มา เข้าถึง บริหารจัดการ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่หลากหลาย รวมถึงการพัฒนาระบบหรือส่วนเชื่อมต่อข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการให้สามารถนำข้อมูลของตนไปใช้ในการทำธุรกรรมกับผู้ให้บริการรายอื่นภายใต้สิทธิตามกฎหมาย • มีความสามารถในการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวกับธุรกิจการเงิน และการมีวัฒนธรรมด้านความเสี่ยง (risk culture) ที่ดี • มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในฐานะผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรก

คำถาม	คำตอบ
1.4 ตามตัวอย่างผังโครงสร้างการถือหุ้นในเอกสารแนบ 4 (แนวทางการพิจารณาบริษัทแม่ ผู้ถือหุ้นสำคัญ ผู้ถือหุ้นหลัก และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย) กรณีใดบ้างที่จะถือว่านาย N ซึ่งถือหุ้นใน บมจ.G ไม่ถึงร้อยละ 20 จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	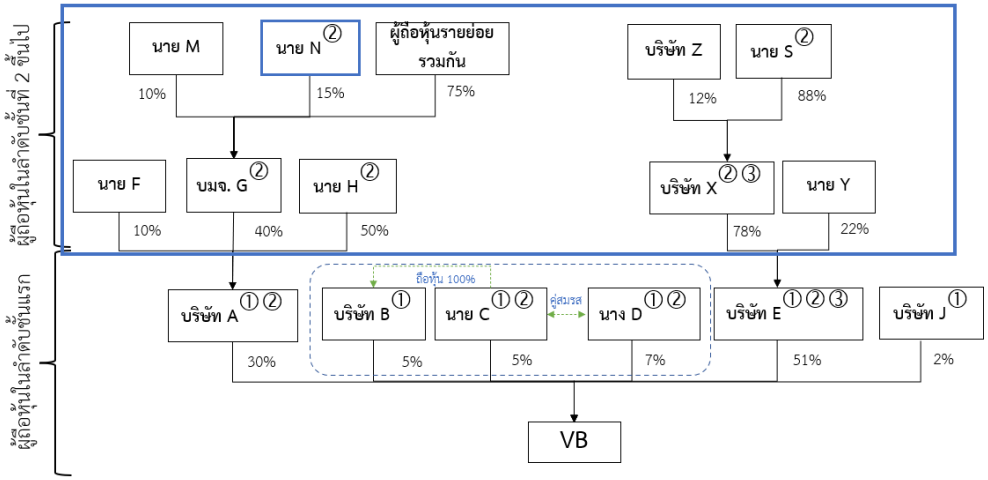 จากกรณีตัวอย่างซึ่งนาย N เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุดใน บมจ.G แม้ว่านาย N จะถือหุ้นใน บมจ.G เพียงร้อยละ 15 ซึ่งไม่เข้าข้อสันนิษฐานว่ามีอำนาจควบคุมกิจการตามที่กำหนดในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 แต่**หากปรากฏข้อเท็จจริงว่านาย N มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ บมจ.G อันส่งผลให้ บมจ.G เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องของนาย N และเนื่องจาก บมจ.G ถือหุ้นในบริษัท A เกินกว่าร้อยละ 20 บริษัท A จึงเป็นบริษัทลูกของ บมจ.G และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ บมจ.G และนาย N ด้วยตามข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ดังนั้น นาย N จึงต้องนับรวมการถือหุ้นของบริษัท A ในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นการถือหุ้นของนาย N ด้วย ทำให้นาย N เข้าข่ายเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** และนาย N จะต้องนำส่งเอกสารตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 2 คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา
1.5 ในกรณีที่มีการลงนามในสัญญาร่วมลงทุนระหว่างผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผู้ขออนุญาตจะต้องนำส่งสัญญาร่วมลงทุนเป็นเอกสารประกอบการขออนุญาตหรือไม่	**ธปท. ไม่ได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตนำส่งสัญญาร่วมลงทุนดังกล่าวเป็นเอกสารที่เป็นรายการหลัก (Mandatory)** ตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน เรื่อง การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) อย่างไรก็ดี หากผู้ขออนุญาตเห็นว่าสัญญาร่วมลงทุน

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)	ดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นข้อมูลสนับสนุนที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาอนุญาตให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ก็สามารถนำส่งเอกสารดังกล่าวมาได้ตามหมวดหมู่ file plan ที่เกี่ยวข้อง โดยระบุเพื่ออ้างอิงว่าเป็นเอกสารแนบของเอกสารรายการหลักฉบับใด
1.6 กรณีผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่จัดตั้งไว้ก่อนแล้วนั้น ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องนำส่งหนังสือยินยอมเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจทางการเงินและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอีกหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	การจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเป็นไปตามส่วนที่ 5 กลุ่มธุรกิจทางการเงิน แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์[5] รวมถึงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ ธปท. จะประกาศกำหนดเพิ่มเติม[6] ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ประกอบกับหลักเกณฑ์การยื่นขออนุญาตตามประกาศกระทรวงการคลังฯ **การจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจึงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี** ดังนี้ **1. กรณีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินขึ้นใหม่** ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องดำเนินการให้บริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ตนเองมีอำนาจควบคุมกิจการเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลังฯ **โดยนำส่งหนังสือยินยอมเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจทางการเงินและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามแบบฟอร์ม SE30** **2. กรณีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่น** ให้ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินการ**ขออนุญาตต่อ ธปท. เมื่อจะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงิน** ทั้งนี้ โปรดศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ได้ที่ “ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 2 ข้อ 2.7”
1.7 ผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จครอบคลุมเฉพาะผู้ถือหุ้นทางตรงในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเท่านั้นใช่หรือไม่ และ ธปท. มีหลักการในการพิจารณาอย่างไร	**ผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ ครอบคลุมเฉพาะผู้ถือหุ้นทางตรงในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** ที่ ธปท. เห็นว่ามีส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาให้สามารถพัฒนาบริการทางการเงินรูปแบบใหม่ หรือเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิมได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่นำเสนอ **โดย ธปท. จะพิจารณาจากรายชื่อผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทุกราย**

[5] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2564/ThaiPDF/25640138.pdf

[6] รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)	**ซึ่งรวมทั้งผู้ถือหุ้นรายที่ผู้ขออนุญาตระบุและไม่ได้ระบุไว้ในคำขออนุญาตว่าเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ และภายใต้หลักการว่า ผู้ถือหุ้นทางตรงดังกล่าวมีส่วนช่วยในการสนับสนุนทางทรัพยากร ประสบการณ์ รวมถึงความเชี่ยวชาญหรือความสามารถที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาให้ได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. ให้ความเห็นชอบอย่างยั่งยืน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน หรือไม่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง**
1.8 ธปท. มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเรื่องการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ในภาพรวมนั้น การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บังคับใช้กับธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นในปัจจุบัน กล่าวคือ • **การเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้น :** (1) บุคคลใดที่จะถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม *ตั้งแต่ร้อยละ 5* ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด บุคคลนั้น<u>ต้องรายงาน</u>การถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นดังกล่าวให้ ธปท. ทราบ และ (2) บุคคลใดที่จะถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม *เกินร้อยละ 10* ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด <u>ต้องได้รับอนุญาต</u>จาก ธปท. โดยการอนุญาตดังกล่าว ธปท. อาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมเป็นรายกรณี • **การลดสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด :** บุคคลใดที่ลดการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงิน จนมีจำนวนหุ้นที่ถือหรือมี *น้อยกว่าร้อยละ 5* ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด บุคคลนั้นต้องรายงานการลดการถือหุ้นดังกล่าวให้ ธปท. ทราบ **อย่างไรก็ดี ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ธปท. ไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จรวมถึงการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นที่จะส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ** เนื่องจากผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. เห็นชอบได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของการประเมินความพร้อมเพื่อพิจารณาให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ **อย่างไรก็ดี หากมีเหตุจำเป็นอันสมควรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จหรือเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นที่กระทบต่อบทบาทของผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ ให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหารือ ธปท. ล่วงหน้าเป็นรายกรณี** โดย ธปท. จะพิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่ต้องไม่กระทบต่อศักยภาพและความสามารถของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในการปฏิบัติตามแผนประกอบธุรกิจที่มุ่งเน้นการพัฒนาบริการทางการเงินรูปแบบใหม่หรือการให้บริการทางการเงินที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิมแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

คำถาม	คำตอบ
	โดยไม่มีพฤติกรรมหรือแนวทางการประกอบธุรกิจที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรือไม่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ให้บริการในวงกว้าง
1.9 ธปท. กำหนดให้ผู้ถือหุ้นต้องคงสัดส่วนการถือหุ้นเท่าเดิม เมื่อเพิ่มทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจาก 5,000 ลบ. เป็น 10,000 ลบ. หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธปท. ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องคงสัดส่วนการถือหุ้น ในกรณีที่มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจาก ไม่น้อยกว่า 5,000 ลบ. เป็นไม่น้อยกว่า 10,000 ลบ.** อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องปฏิบัติตามแผนการจัดหาเงินทุนและเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ได้นำเสนอไว้ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดให้มีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10,000 ลบ. เพื่อพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ รวมทั้งความสอดคล้องกับโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ได้นำเสนอ **ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนการจัดหาเงินทุนและเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผู้ขออนุญาตควรคำนึงว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นหรือสัดส่วนการถือหุ้นจากการเพิ่มทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่อบทบาทของผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ**
1.10 เหตุใด ธปท. จึงกำหนดให้ผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกให้การรับรองว่าจะสนับสนุนทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องชดใช้คืนเงินฝากแก่ผู้ฝากเงินตามแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธปท. เห็นว่าผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนฐานะความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ดังนั้น ธปท. จึงคาดหวังให้ผู้ถือหุ้นหลักดังกล่าวแสดงถึงความมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (commitment) โดยเฉพาะในการสนับสนุนทางการเงินเมื่อธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจำเป็นต้องเลิกกิจการในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ** เพื่อให้การเลิกกิจการดังกล่าวเป็นไปอย่างราบรื่นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อลูกค้าและผู้ฝากเงิน (orderly exit)
1.11 ในการพิจารณาคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาตที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงการคลังฯ ธปท. จะพิจารณาโดยนับรวมไปถึงคุณสมบัติของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย (UBO) ของผู้ขออนุญาตด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ธปท. จะพิจารณาคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ถือหุ้นสำคัญหรือผู้ที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินร้อยละ 10 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดทุกราย ตามที่กำหนดในข้อ 4 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ ซึ่งครอบคลุมไปถึง UBO ของผู้ขออนุญาต ในขณะที่การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตามข้อ 3 ในประกาศกระทรวงการคลังฯ นั้น จะครอบคลุมเฉพาะคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเท่านั้น โดยไม่นับรวมไปถึงคุณสมบัติของ UBO ของผู้ขออนุญาต** อย่างไรก็ดี ผู้ขออนุญาตอาจอ้างอิงประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของบริษัทในกลุ่มธุรกิจที่ผู้ขออนุญาตมีอำนาจควบคุมกิจการที่จะนำมาช่วยสนับสนุนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามาประกอบการให้ข้อมูลคุณสมบัติตามข้อ 3 ในประกาศกระทรวงการคลังด้วยก็ได้
1.12 ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นสำคัญหรือผู้ถือหุ้นหลักเป็นนิติบุคคล จะต้องกรอกข้อมูลการถูกฟ้องร้อง/ดำเนินคดี ในแบบรับรองคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญ และกรรมการบริษัทแม่ พร้อมทั้งนำส่งเอกสารหลักฐานประกอบด้วยหรือไม่	ผู้ถือหุ้นหลักและผู้ถือหุ้นสำคัญที่ต้องนำส่งเอกสารตามเอกสารแนบ 2 (คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา) และเอกสารแนบ 3 (คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา) **จะต้องกรอกข้อมูลการถูกฟ้องร้อง/ดำเนินคดี** ในแบบรับรองคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญ และกรรมการบริษัทแม่ พร้อมทั้งนำส่งเอกสารหลักฐานประกอบด้วย **ไม่ว่าบุคคลดังกล่าวจะมีสถานะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล**

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)	
1.13 ผู้ถือหุ้นทุกรายต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ/พัฒนาแผนประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามากน้อยแตกต่างกันเพียงใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**ธปท. ไม่ได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตทุกรายต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ/พัฒนาแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา อย่างไรก็ดี ผู้ขออนุญาตจะต้องระบุรายชื่อผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ รวมถึงแสดงเหตุผลให้เห็นว่าผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จรายดังกล่าวจะนำทรัพยากร ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถมาช่วยสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถประกอบธุรกิจได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ผู้ขออนุญาตนำเสนอได้อย่างยั่งยืน** โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน หรือไม่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง
1.14 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถขอเพิ่มผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจได้หรือไม่อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**ธปท. ให้ความสำคัญกับการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในระยะแรกของการประกอบธุรกิจ โดยจะติดตามและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด** เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินธุรกิจตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน หรือไม่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง **ดังนั้น หากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีความประสงค์จะเพิ่มผู้ถือหุ้นรายใหม่ที่มีนัยต่อความสำเร็จ หรือเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จอันอาจกระทบต่อรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. ได้ให้ความเห็นชอบ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องหารือกับ ธปท. ล่วงหน้าเป็นรายกรณี** ทั้งนี้ ธปท. อาจพิจารณาให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จดังกล่าวได้ หากเห็นว่าการเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพและความสามารถของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในการปฏิบัติตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. ได้ให้ความเห็นชอบ รวมถึงยังเป็นการให้บริการทางการเงินรูปแบบใหม่หรือเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิมแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน หรือไม่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง

คำถาม	คำตอบ
1.15 ตามตัวอย่างผังโครงสร้างการถือหุ้น ในเอกสารแนบ 4 ขอสอบถามว่า (1) บริษัทใดบ้างที่ถือเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และบริษัทดังกล่าวมีหน้าที่อะไรบ้าง (2) บริษัทใดบ้างที่ถือเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	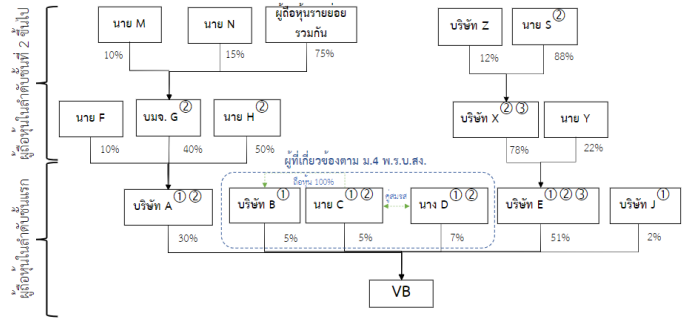 ① นำส่งเอกสารตามเอกสารแนบ 1 รายละเอียดประวัติผู้ขออนุญาตทุกราย ② นำส่งเอกสารตามเอกสารแนบ 2 คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ③ นำส่งเอกสารตามเอกสารแนบ 3 คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (1) **บริษัท E และบริษัท X ถือเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ดังนั้น ในการนำส่งข้อมูลตามหมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผู้ถือหุ้นดังกล่าวต้องนำส่งเอกสารตามเอกสารแนบ 3** ซึ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา รวมถึงการให้การรับรองเป็นหนังสือว่าจะดำเนินการให้บริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ตนเองมีอำนาจควบคุมกิจการเข้าอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย (2) เมื่อได้มีการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแล้ว **บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์**[7] ซึ่งกำหนดให้บริษัทแม่อาจเป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ หรือบริษัทโฮลดิ้งที่จดทะเบียนในประเทศไทยและไม่ได้ทำธุรกิจของตนเอง (Non-operating holding company หรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะ (Regulated Entity)

[7] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2564/ThaiPDF/25640138.pdf

คำถาม	คำตอบ
1.16 กรณีที่สถาบันการเงินหรือบริษัทแม่ของสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. เป็นผู้ถือหุ้นสำคัญและเป็นผู้ถือหุ้นที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสาร หมายความว่าผู้ถือหุ้นทางอ้อมในทุกลำดับชั้นของผู้ถือหุ้นสำคัญรายดังกล่าวก็จะได้รับยกเว้นการนำส่งเอกสารตามข้อ 1 และข้อ 2 เช่นเดียวกันใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**กรณีผู้ถือหุ้นสำคัญเป็นผู้ถือหุ้นที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสารตามข้อ 1 และข้อ 2 ตามเอกสารแนบ 2** ซึ่งเกี่ยวกับคุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เช่น สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. บริษัทแม่ของสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. **ผู้ถือหุ้นทางอ้อมในทุกลำดับชั้นของผู้ถือหุ้นสำคัญรายดังกล่าวจะได้รับการยกเว้นการนำส่งเอกสารข้างต้นเช่นเดียวกัน**
1.17 ตามที่ระบุในหมายเหตุ 3 ของเอกสารแนบ 3 ว่า “บุคคลที่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของสถาบันการเงินแห่งอื่นอยู่แล้ว ไม่ต้องนำส่งแบบรับรองคุณสมบัติของบุคคลดังกล่าวเพื่อประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอีก" หมายความว่า บุคคลดังกล่าวไม่ต้องนำส่งเอกสารประกอบแบบรับรองคุณสมบัติ (ได้แก่ เอกสารหมายเลข SE22 – SE26) ด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	บุคคลที่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของสถาบันการเงินแห่งอื่นอยู่แล้ว โดยที่การให้ความเห็นชอบนั้นยังคงมีผลจนถึงวันสุดท้ายของการเปิดรับคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา **ไม่ต้องนำส่งแบบรับรองคุณสมบัติ รวมถึงเอกสารประกอบแบบรับรองคุณสมบัติ (เอกสารหมายเลข SE22- SE26)** เพื่อประกอบการพิจารณาอีก
1.18 นอกเหนือจากลักษณะของการมีอำนาจควบคุมกิจการตามที่กำหนดในข้อ (1) ถึง (3) ของนิยามของ “บริษัทแม่” ตามมาตรา 4 ของ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงินฯ ธปท. มีหลักเกณฑ์หรือแนวทางการพิจารณาการมีอำนาจควบคุมกิจการในลักษณะอื่นเพิ่มเติมหรือไม่ โดยหากไม่เข้าลักษณะใด ๆ ของการมีอำนาจควบคุมกิจการตามที่ระบุในมาตรา 4 แต่มีสิทธิ veto ในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการทั่วไปของบริษัทนั้น ธปท. จะพิจารณา	**ในการพิจารณาอำนาจควบคุมกิจการ ธปท. จะพิจารณาตามคำนิยามของ “บริษัทแม่” และข้อสันนิษฐานว่ามีลักษณะการเป็นบริษัทแม่** เนื่องจากการมีหุ้นในบริษัทหนึ่งตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ประกอบกับข้อเท็จจริงอื่น ๆ โดยไม่ได้พิจารณาในลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นบริษัทแม่หรือบริษัทลูกเพียงอย่างเดียว แต่จะให้ความสำคัญในการพิจารณาข้อเท็จจริงว่ามีอำนาจในการร่วมให้ความเห็นชอบในการดำเนินการทั้งในเรื่องสำคัญและการดำเนินการตามปกติของบริษัทนั้น ๆ ได้ โดย **ธปท. จะพิจารณาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อบังคับบริษัท shareholders agreement ประกอบกับข้อเท็จจริงตามพฤติกรรมการใช้สิทธิในที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วย**

คำถาม	คำตอบ
ถือว่าบริษัทที่มีสิทธิ veto มีอำนาจควบคุมกิจการตามมาตรา 4 หรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	
1.19 ในกรณีที่ไม่เข้าข่ายข้อสันนิษฐานเรื่องการมีอำนาจควบคุมกิจการตามวรรคสองของนิยาม “บริษัทแม่” ตามมาตรา 4 ของ พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 กล่าวคือ ถือหุ้นในบริษัทนั้นไม่ถึงร้อยละ 20 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด กรณีนี้ จำเป็นต้องส่งเอกสารใด ๆ ให้กับ ธปท. เพื่อยืนยันการไม่มีอำนาจควบคุมกิจการหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	การพิจารณาการถือหุ้นที่ไม่ถึงร้อยละ 20 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ซึ่งไม่เข้าข่ายข้อสันนิษฐานเรื่องการมีอำนาจควบคุมกิจการตามวรรคสอง ดังกล่าวว่าจะมีอำนาจควบคุมกิจการหรือไม่ **ต้องพิจารณาประกอบข้อเท็จจริงด้วยว่ามีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ**ตามที่กำหนดในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 หรือไม่ **อาทิ ผู้ถือหุ้นรายดังกล่าวมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการในบริษัทนั้น** เป็นต้น (แนวทางการพิจารณาตามคำถาม-คำตอบฯ ข้อ 1.4 เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 เม.ย. 67 กรณีบริษัท N) ดังนั้น **จึงจำเป็นที่ผู้ขออนุญาตต้องแสดงข้อมูลหรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันการไม่มีอำนาจควบคุมกิจการเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย**
1.20 แนวทางพิจารณาบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีอำนาจควบคุมกิจการ และต้องนำเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	การพิจารณาว่าผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทใด ให้พิจารณาโดยอ้างอิงนิยาม “บริษัทแม่” ตามมาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ดังนั้น **บริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินใดที่ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดังกล่าวมีอำนาจควบคุมกิจการ ก็ต้องถูกนำเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย** เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีอำนาจควบคุมกิจการ **ทั้งนี้ การพิจารณาธุรกิจทางการเงิน เป็นไปตามชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ข้อ 4**
1.21 การพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย (Ultimate Beneficial Owner) นั้น จะพิจารณาจากอำนาจควบคุมกิจการ ตามที่กำหนดในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 หรืออ้างอิงหมายเหตุจากเอกสารแนบ 3 หน้า 2 ข้อมูลประกอบหมวด 1 *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	**การพิจารณาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้ายของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา จะพิจารณาจากอำนาจควบคุมกิจการตามที่กำหนดในมาตรา 4** แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 (อนึ่ง หมายเหตุของเอกสารแนบ 3 หน้า 2 ข้อมูลประกอบหมวด 1 เป็นการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ที่ต้องนำส่งเอกสารตามเอกสารแนบ 3 ดังกล่าว สำหรับกรณีที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขารายใดเข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และกรณีผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทั้งทางตรงและทางอ้อมเกินร้อยละ 50 ขึ้นไป รวมถึงกรณีเป็นกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของสถาบันการเงินแห่งอื่นอยู่แล้ว)
1.22 ในกรณีที่มีบุคคลธรรมดาที่เข้าข่ายมีอำนาจควบคุมกิจการตามที่กำหนดในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบัน	ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการจัดโครงสร้างการถือหุ้นที่ไม่ซับซ้อน เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสด้านโครงสร้างการกำกับดูแลในเชิงธรรมาภิบาล ซึ่งรวมถึงการพิจารณาผู้รับผลประโยชน์

คำถาม	คำตอบ
การเงิน พ.ศ. 2551 ในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามากกว่า 1 ราย จะต้องพิจารณาเพื่อระบุผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย (Ultimate Beneficial Owner: UBO) อย่างไร และสามารถมีกรณีที่ UBO มากกว่า 1 รายได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	ที่แท้จริงทอดสุดท้าย (Ultimate Beneficial Owner: UBO) ที่จะ**พิจารณาจากผู้ถือหุ้นในทอดสุดท้ายของบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่เป็นบุคคลธรรมดา** ดังนั้น **โครงสร้างการถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาควรจะระบุบริษัทแม่และ UBO ได้ชัดเจน (ซึ่งโดยทั่วไปไม่ควรมีหลายราย)**
1.23 อ้างถึงหมายเหตุ 2 ตามเอกสารแนบ 3 ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นทางอ้อมของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทางตรงเกินกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป (ที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่) เป็นบุคคลธรรมดา บุคคลดังกล่าวจะต้องส่งข้อมูลและเอกสารหลักฐานตามเอกสารแนบ 3 ด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	**ผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดาดังกล่าว ไม่ต้องนำส่งข้อมูลและเอกสารตามเอกสารแนบ 3** เนื่องจากเอกสารแนบดังกล่าวบังคับใช้กับกรณีบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือกรณีที่ไม่สามารถระบุได้ว่าบริษัทใดเป็นบริษัทแม่ ซึ่งตามนิยาม “บริษัทแม่” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 อธิบายได้ว่าหมายถึงเฉพาะนิติบุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเท่านั้น (อย่างไรก็ดี บุคคลธรรมดาดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย (Ultimate Beneficial Owner: UBO) ดังตัวอย่างกรณีนาย S ในเอกสารแนบ 4 แนวทางการพิจารณาบริษัทแม่ ผู้ถือหุ้นสำคัญ ผู้ถือหุ้นหลัก และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย ซึ่งต้องนำส่งข้อมูลและเอกสารตามเอกสารแนบ 2 คุณสมบัติและกลุ่มธุรกิจของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา)
1.24 ในกรณีบุคคลที่ต้องนำส่งแบบรับรองคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญ และกรรมการบริษัทแม่ เป็นบุคคลที่ไม่ได้มีสัญชาติไทย หรือไม่มีถิ่นที่พำนักอยู่ในประเทศไทย บุคคลดังกล่าวจะต้องนำส่งเอกสารผลการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมบุคคล / Criminal Record ซึ่งคัดถ่ายจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย และ/หรือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศที่บุคคลดังกล่าวมีสัญชาติอยู่หรือมีถิ่นที่พำนักอยู่ด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	ตามแบบรับรองคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญและกรรมการบริษัทแม่ (SE21) ครอบคลุมถึงการรับรองข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบุคคลที่เกิดขึ้นหรือดำเนินการโดยหน่วยงาน**ทั้งในและต่างประเทศ** ดังนั้น ในการกรอกข้อ 13-14 ของแบบรับรองคุณสมบัติดังกล่าว จึงต้องแสดงและรับรอง ข้อมูลประวัติ**ย้อนหลังไปให้ครบถ้วนทั้งหมดโดยไม่จำกัดเงื่อนเวลา** และในส่วนของการนำส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมบุคคล / Criminal Record เพื่อให้ ธปท. ใช้ประกอบการพิจารณาแบบรับรองคุณสมบัติฯ ดังกล่าวได้อย่างเพียงพอนั้น สำหรับผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญและกรรมการบริษัทแม่ซึ่งเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือไม่มีถิ่นที่พำนักอยู่ในประเทศไทย ขอให้บุคคลดังกล่าว**นำส่งเอกสารผลการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมบุคคล / Criminal Record ย้อนหลังอย่างน้อย 10 ปี ซึ่งออกโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศที่บุคคลดังกล่าวมีถิ่นพำนักอยู่** (เพิ่มเติมจากการคัดถ่ายจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ในกรณีที่เป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยหรือมีถิ่นที่พำนักอยู่ในประเทศไทย)

คำถาม	คำตอบ
1.25 กรณีที่ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะมีบุคคลอื่นเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพิ่มเติม แต่ไม่สามารถยืนยันสัดส่วนการถือหุ้นก่อนวันปิดรับคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เช่น อยู่ระหว่างรอการอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลต่างประเทศ ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาควรระบุข้อมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 หรือไม่ หากไม่ จะต้องมีการนำส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ ธปท. หรือไม่ อย่างไร และเมื่อใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**ให้ผู้ขออนุญาตแสดงสัดส่วนการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา<u>ที่มีความชัดเจน</u> ณ วันที่ยื่นคำขออนุญาต <u>โดยรวมสัดส่วนทั้งหมดต้องเท่ากับหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้น</u> และคงสัดส่วนดังกล่าวตั้งแต่ในช่วงเริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนเพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** ทั้งนี้ หากมีเหตุที่จะต้องเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้น หรือเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ปฏิบัติตามแนวทางที่ระบุไว้ในชุดคำถาม - คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) หมวด 1 ข้อ 1.8 และข้อ 1.14
1.26 หากผู้ขออนุญาตมีแผนที่จะปรับโครงสร้างการถือหุ้นในกลุ่มบริษัทของผู้ขออนุญาต ในระหว่างการยื่นคำขออนุญาต รวมถึงช่วงหลังปิดคำขออนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตสามารถนำส่งโครงสร้างการถือหุ้นตามที่วางแผนไว้ในอนาคต (based on projection) ได้หรือไม่ โดยอาจระบุแผนการปรับโครงสร้างการถือหุ้นเพิ่มเติมเป็นช่วงเวลาที่คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จให้ ธปท. ทราบเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**ขอให้ผู้ขออนุญาตนำส่งโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัทของผู้ขออนุญาต<u>ตามข้อมูลที่ปรากฏอย่างเป็นทางการในปัจจุบัน</u>มาเพื่อประกอบการพิจารณา** โดยหากแผนการปรับโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มผู้ขออนุญาตมีความชัดเจนในระดับหนึ่ง เช่น ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทแล้ว **ผู้ขออนุญาตอาจส่งโครงสร้างดังกล่าว และระยะเวลาที่คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบเพิ่มเติมได้** ทั้งนี้ หากผู้ขออนุญาตมีความประสงค์จะนำส่ง/เปลี่ยนแปลง/แก้ไขเพิ่มเติมเอกสาร สามารถดำเนินการได้เพียง 1 ครั้งระหว่างการเปิดรับคำขออนุญาต และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 16.30 น. ของวันสุดท้ายของการเปิดรับคำขอเท่านั้น
1.27 ในกรณีที่มีการขยายระยะเวลาการพิจารณาคำขออนุญาตตามที่กำหนดในข้อ 8 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ จะมีผลทำให้กรอบระยะเวลาการให้ความเห็นชอบรายชื่อของผู้ที่สมควรได้รับอนุญาต และการเปิดดำเนินการเปลี่ยนแปลงด้วยหรือไม่	ในกรณีมีเหตุอันควร รัฐมนตรีอาจให้ขยายระยะเวลาการพิจารณาคำขออนุญาต จากเดิมแล้วเสร็จภายใน 9 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการยื่นคำขอ แต่ไม่เกิน 1 ปี **และจะประกาศแจ้งรายชื่อผู้ที่ได้รับความเห็นชอบเมื่อการพิจารณาคำขออนุญาตแล้วเสร็จ**

คำถาม	คำตอบ
อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบต้องดำเนินการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อรัฐมนตรีผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย และ**เปิดดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ**ดังกล่าว ตามกรอบระยะเวลาการพิจารณาที่กำหนดในข้อ 8 ของประกาศกระทรวงการคลังฯ
1.28 เนื่องด้วยข้อจำกัดในขั้นตอนการยื่นจดทะเบียนชื่อบริษัทตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ที่นายทะเบียนอาจปฏิเสธการขอจดทะเบียนชื่อบริษัทแล้วแต่กรณี นั้น ผู้ขออนุญาตสามารถระบุชื่อของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นชื่อเบื้องต้นในการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้หรือไม่ โดยเมื่อได้รับคัดเลือกแล้ว ผู้ขออนุญาตจึงจะตั้งชื่อจริงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่เหมาะสมต่อไป *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตยังไม่สามารถกำหนดชื่อของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ชัดเจนได้ **ผู้ขออนุญาตอาจระบุชื่อของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่เป็นชื่อเบื้องต้น** เพื่อใช้ในการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ **ธปท. ขอให้ผู้ขออนุญาตกำหนดชื่อของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่มีความเป็นไปได้และใกล้เคียงกับชื่อที่จะใช้จริงมากที่สุดในการยื่นคำขออนุญาต** โดยการกำหนดชื่อดังกล่าวให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) และหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ ธปท. จะประกาศกำหนดเพิ่มเติมตามร่างประกาศ ธปท. ว่าด้วยการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา
1.29 อ้างถึงเอกสารข้อมูลทางการเงินของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (SE15) ขอทราบแนวทาง 1. การระบุคู่แข่งของบริษัทโฮลดิ้งที่อาจยังไม่ได้จัดตั้ง หรือ ไม่มีรายได้ 2. การระบุคู่แข่งของบริษัทโฮลดิ้งที่มีรายได้หลักอยู่ในรูปแบบของดอกเบี้ยรับ หรือเงินปันผลจากการลงทุนในบริษัทในเครือต่าง ๆ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	1. กรณีผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในลำดับชั้นแรกรายใดเป็นบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตัวเอง (holding company) ซึ่งจัดตั้งขึ้นใหม่โดยยังไม่มีข้อมูลฐานะทางการเงิน ให้ผู้ขออนุญาต**นำส่งข้อมูลฐานะทางการเงินของผู้ถือหุ้นในบริษัทโฮลดิ้งนั้นรายที่ถือหุ้นเกินกว่า 10% ขึ้นไปในลำดับชั้นถัดขึ้นไปจนถึงบริษัทที่เป็น operating company** ซึ่งมีข้อมูลฐานะทางการเงิน รวมทั้งระบุคู่แข่ง (peers) ของบริษัทดังกล่าวด้วย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน 2. กรณีผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในลำดับชั้นแรกรายใดเป็นบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตัวเอง (Non-operating holding company) ซึ่งมีรายได้หลักอยู่ในรูปแบบของดอกเบี้ยรับ หรือเงินปันผลจากการลงทุนในบริษัทในเครือต่าง ๆ ให้ผู้ขออนุญาตระบุคู่แข่ง (peers) สำหรับการ**เปรียบเทียบ peers ได้ตามดุลยพินิจของผู้ขออนุญาต และอธิบายหลักเกณฑ์ที่ผู้ขออนุญาตใช้ในการคัดเลือก peers เพื่อนำมาเปรียบเทียบข้อมูลด้วย**
1.30 กรณีบุคคลธรรมดาที่เป็นชาวต่างชาติ ต้องนำส่ง “หนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นใดจากสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือบริษัทที่ให้สินเชื่อทั้งในและต่างประเทศ หรือจาก	ให้บุคคลธรรมดาดังกล่าวนำส่ง “หนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นใดจากสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือบริษัทที่ให้สินเชื่อทั้งในและต่างประเทศ หรือจากบริษัทข้อมูลเครดิต หรือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง” **ในทุกประเทศที่บุคคลดังกล่าวมีสินเชื่อหรือวงเงินคงค้าง ทั้งนี้**

คำถาม	คำตอบ
บริษัทข้อมูลเครดิต หรือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับรองว่าเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่ไม่เข้าข่ายถูกจัดชั้นเป็นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing)" ตามที่กำหนดในแบบฟอร์ม SE21 นั้น ขอทราบแนวทางการนำส่งเอกสารข้างต้น *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่มีสินเชื่อหรือวงเงินคงค้างในประเทศใดเลย ให้นำส่งหนังสือรับรองดังกล่าวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศที่มีถิ่นที่อยู่ในปัจจุบัน**
1.31 การจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถอยู่ในรูปแบบของการร่วมลงทุนระหว่างผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติไทยและไม่มีสัญชาติไทยได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**ธปท. เปิดกว้างให้ผู้ขออนุญาตที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด และมีศักยภาพ สามารถยื่นขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ อย่างไรก็ดี หากการร่วมลงทุนจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีผู้ถือหุ้นที่ไม่มีสัญชาติไทยรวมอยู่ด้วย ผู้ขออนุญาตจะต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย** ทั้งนี้ โปรดศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ได้ที่ "ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 ข้อ 1.2 และหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 7"
1.32 กรณีธนาคารพาณิชย์ปัจจุบันประสงค์จะถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทั้งทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวสามารถพิสูจน์ได้ว่าตนเองไม่มีอำนาจควบคุม ซึ่งไม่ต้องนำธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของตนเองนั้น ธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวจะต้องยื่นขอผ่อนผันการถือหรือมีหุ้นเมื่อใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	ให้ผู้ขออนุญาตที่เป็นธนาคารพาณิชย์ปัจจุบันซึ่งได้รับความเห็นชอบให้ร่วมจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขายื่นขอผ่อนผันการถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทั้งทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ต่อ ธปท. **เมื่อผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินการดังต่อไปนี้** (1) ในระหว่างยื่นขอจัดตั้งนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด ให้ผู้ขออนุญาต**ขอผ่อนผันการถือหรือมีหุ้นโดยทางตรงหรือทางอ้อมในบริษัทดังกล่าวเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด**ของบริษัทนั้น (มาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) และ (2) เมื่อบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นข้างต้นยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ให้ผู้ขออนุญาต**ขอผ่อนผันการถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นหรือหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** (มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) มาในคราวเดียวกัน (โปรดศึกษารายละเอียดในประกาศกระทรวงการคลังฯ ข้อ 9 และคู่มือสำหรับประชาชน เรื่อง การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ข้อ 1.4)

คำถาม	คำตอบ
1.33 กรณีบริษัทผู้ขออนุญาตประสงค์จะควบรวมกิจการระหว่าง 1) บริษัทลูกที่ตนถือหุ้นทางตรงที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ *(บริษัท A)* และ 2) ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(ธนาคาร B)* หลังจากเปิดดำเนินการ โดยเป็นการควบรวมกิจการในรูปแบบที่จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ (amalgamation) กล่าวคือ *บริษัท A* และ*ธนาคาร B* ควบรวมกัน เกิดเป็นนิติบุคคลแห่งใหม่ *(บริษัท C) (A + B = C)* นั้น ขอสอบถาม ดังนี้ 1. ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถควบรวมกิจการในรูปแบบที่กล่าวข้างต้นได้หรือไม่ และสามารถยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา พร้อมระบุแผนการควบรวมข้างต้นในเอกสารขออนุญาตจัดตั้งฯ ได้ หรือไม่ 2. เมื่อควบรวมกิจการตามรูปแบบข้างต้นแล้ว *บริษัท C* ซึ่งเป็นนิติบุคคลแห่งใหม่ สามารถประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาภายใต้ใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเดิม *(ธนาคาร B)* ได้ หรือไม่ 3. ภายหลังจากที่มีการประกาศแจ้งรายชื่อผู้ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ผู้ขออนุญาตต้องยื่นขอความเห็นชอบก่อนการควบรวมกิจการตามที่ได้ระบุในแผนการประกอบธุรกิจหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567)*	ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลังฯ ข้อ 10 ว่า**ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะโอนหรือขายให้ผู้อื่นมิได้** ดังนั้น หากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินการควบรวมกิจการในรูปแบบที่จัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ (amalgamation) บริษัทที่จัดตั้งขึ้นใหม่นั้นย่อมไม่ได้ไปซึ่งใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและไม่สามารถประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเดิมได้
1.34 ตามชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 2.5 ที่ระบุว่า “ผู้ขออนุญาตสามารถจัดตั้ง	หากยังไม่ได้มีการจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตัวเอง (Non-operating holding company) ในขณะนี้ **การกำหนดผู้ถือหุ้นสำคัญและผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกนั้นจะพิจารณาจากรายชื่อและสัดส่วนการถือหุ้นตามที่ผู้ขออนุญาตได้ระบุมาในหนังสือขออนุญาตฯ และโครงสร้างการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (แบบฟอร์ม SE01)** ซึ่งหากการถือหุ้นของบุคคลใดเข้าข่ายเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญและผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรก ก็จะต้องยื่นเอกสารตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่จะมีการจัดตั้ง Non-operating

คำถาม	คำตอบ
บริษัทโฮลดิ้ง ภายหลังได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้” ขอสอบถามว่า กรณีดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากบริษัทโฮลดิ้งจะยังไม่ถูกจัดตั้งขึ้น ผู้ที่จะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญและผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกที่จะต้องยื่นเอกสารตามที่กำหนดในคู่มือประชาชน จะเป็นบุคคลที่ถือหุ้นในบริษัทโฮลดิ้งที่จะจัดตั้งขึ้นในภายหลังใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567)*	holding company เป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในภายหลัง ธปท. ก็คาดหวังให้ผู้ถือหุ้นสำคัญและผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกดังกล่าวเป็นผู้ถือหุ้นใน Non-operating holding company ที่จัดตั้งขึ้นนั้น อนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแล้ว และจะมีการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาโดยมีบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตัวเอง (Non-operating holding company) เป็นบริษัทแม่โดยจัดตั้งขึ้นในภายหลัง ซึ่งการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินนั้นจะต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ก่อน (รายละเอียดตามชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 2.7) ซึ่ง ธปท. จะพิจารณาคำขออนุญาตและเอกสารประกอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ คู่มือสำหรับประชาชนในเรื่องดังกล่าว รวมถึงกฎหมายและประกาศอื่นที่เกี่ยวข้อง
1.35 ตามหนังสือรับรองของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรก (SE19) การให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีขอบเขตอย่างไร (เช่น สัดส่วนและจำนวนในการสนับสนุนทางการเงิน เป็นต้น) *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567)*	**เจตนารมณ์ของการกำหนดให้ต้องนำส่งหนังสือรับรองดังกล่าวเพื่อต้องการให้ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนฐานะความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแสดงถึงความมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (commitment)** ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องการสภาพคล่อง เงินทุน หรือมีความจำเป็นต้องชดใช้คืนเงินฝากให้แก่ผู้ฝากเงินตามแผนการเลิกประกอบกิจการในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ดังนั้น **ขอบเขตการสนับสนุนทางการเงินดังกล่าว ควรแสดงให้เห็นถึง commitment ในการสนับสนุนทางการเงินที่จะทำให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาประกอบธุรกิจได้อย่างยั่งยืนตามแผนการประกอบธุรกิจที่ได้นำเสนอต่อ ธปท.** เช่น พิจารณาจากการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา แผนการจัดหาเงินทุนหรือเพิ่มทุนในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะขยายกิจการหรือต้องการสภาพคล่องเพิ่มเติม เป็นต้น
1.36 ตามเอกสารแนบ 1 ข้อ 2 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ขอทราบแนวทางการนำส่งข้อมูลฐานะ ผลการดำเนินงาน อัตราส่วนทางการเงิน และข้อมูลการจัดอันดับ 5 ปีย้อนหลัง (SE15 SE16 และ SE17) ในกรณีผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตัวเอง (Non-operating holding company) หรือ operating company ที่เพิ่งจัดตั้ง หรือจัดตั้งขึ้นมาไม่ถึง 5 ปี *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567)*	กรณีผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตัวเอง (Non-operating holding company) หรือ บริษัทที่เป็น operating company ขอให้นำส่งข้อมูลดังกล่าว ดังนี้ • **กรณีที่เพิ่งจัดตั้ง และไม่มีงบการเงิน** ให้ผู้ขออนุญาตนำส่งข้อมูลฐานะทางการเงิน<u>ของผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว</u> รายที่ถือหุ้นเกินกว่า 10% ขึ้นไปในลำดับชั้นถัดขึ้นไปจนถึงบริษัทที่เป็น operating company ซึ่งมีข้อมูลฐานะทางการเงิน • **กรณีที่จัดตั้งขึ้นน้อยกว่า 5 ปี ส่งผลให้มีงบการเงินไม่ถึง 5 ปี** ให้ผู้ขออนุญาตนำส่งข้อมูลฐานะทางการเงิน<u>ของบริษัทดังกล่าว</u>ย้อนหลังเท่าที่มี โดยอาจนำส่งข้อมูลฐานะทางการเงินจากแหล่งเงินทุนอื่นในการสนับสนุนการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ที่แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและศักยภาพทางการเงิน มาประกอบได้

คำถาม	คำตอบ
1.37 ตามที่ ธปท. กำหนด ให้ผู้ขออนุญาตต้องนำส่งหนังสือรับรองจากผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ (SE18) กรณีผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในลำดับชั้นแรกที่เป็นสถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลที่มีผู้กำกับดูแลในต่างประเทศนั้น ขอเรียนสอบถามว่า ธปท. มีนโยบายที่จะสามารถออกจดหมายหรือเอกสาร (request letter) ส่งถึงผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ เพื่อขอหนังสือรับรองดังกล่าวให้ด้วยได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567)*	ในการขอให้ผู้กำกับดูแลในต่างประเทศออกหนังสือรับรอง (SE18) **ผู้ขออนุญาตสามารถอ้างอิงเอกสารหลักฐานที่ ธปท. กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน เรื่อง การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และเอกสารแนบ ต่อผู้กำกับดูแลในต่างประเทศได้ ทั้งนี้ ธปท. ไม่มีนโยบายออกจดหมายหรือเอกสารถึงผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ เพื่อขอหนังสือรับรองดังกล่าวให้แก่ผู้ขออนุญาต**
1.38 ในการพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นในลำดับชั้นที่ 2 ขึ้นไป เพื่อระบุผู้ถือหุ้นสำคัญหรือผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ธปท. ใช้หลักการคำนวณแบบ Pro rata หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	การคำนวณสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นในลำดับชั้นที่ 2 ขึ้นไป เพื่อพิจารณาความเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญหรือผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา **ไม่ได้ใช้หลักการคำนวณแบบ Pro rata แต่ใช้หลักการพิจารณาเช่นเดียวกับการพิจารณาการถือหรือมีหุ้นทางตรงหรือทางอ้อมตาม พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551** (ตัวอย่างตามเอกสารแนบ 4 แนวทางการพิจารณาบริษัทแม่ ผู้ถือหุ้นสำคัญ ผู้ถือหุ้นหลัก และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย)
1.39 กรณีที่บุคคลใดมีการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือมีการถือหุ้นในบริษัทที่ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป ซึ่งตามข้อสันนิษฐานจะถือว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือบริษัทข้างต้นเป็นผู้เกี่ยวข้องของบุคคลดังกล่าว ขอสอบถามว่าหากสามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลดังกล่าวมิได้มีอำนาจควบคุมกิจการในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือบริษัทที่ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาข้างต้น จึงมิได้ทำให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นผู้เกี่ยวข้องของบุคคลนั้น ดังนั้นบุคคลดังกล่าวจะไม่ใช่ผู้ถือหุ้นหลัก หรือ ผู้ถือหุ้นที่สำคัญในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	ประกาศกระทรวงการคลังฯ กำหนดไว้ว่า **ผู้ถือหุ้นหลัก หมายความว่า ผู้ที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย** ดังนั้น จึงพิจารณาได้ดังนี้ 1. **กรณีที่บริษัทหรือบุคคลใดเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาใน<u>ลำดับชั้นแรก</u>ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด** (นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย) **จะถือว่าบริษัทหรือบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่ามีอำนาจควบคุมกิจการหรือไม่** (ตัวอย่างตามเอกสารแนบ 4 แนวทางการพิจารณาบริษัทแม่ ผู้ถือหุ้นสำคัญ ผู้ถือหุ้นหลัก และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย : กรณีบริษัท A และบริษัท E เป็นผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา) 2. **กรณีที่บริษัทหรือบุคคลใดเป็นผู้ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาใน<u>ลำดับชั้นที่ 2 ขึ้นไป</u> หากพิสูจน์ได้ว่าบริษัทหรือบุคคลดังกล่าวไม่มีอำนาจควบคุมกิจการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในผู้ถือหุ้นในลำดับชั้นแรกที่ทำให้มีการถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาโดยทางอ้อมตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด** (นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย) **จะถือว่าบริษัทหรือบุคคลดังกล่าวไม่เป็นผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** (ตัวอย่างตามเอกสารแนบ 4 แนวทางการพิจารณาบริษัทแม่ ผู้ถือหุ้นสำคัญ ผู้ถือหุ้นหลัก

คำถาม	คำตอบ
	และผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย : กรณี นาย H บมจ. G บริษัท X และนาย S เป็นผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยการถือหุ้นทางอ้อมผ่านบริษัท A หรือบริษัท E แต่กรณีนาย Y พิสูจน์ได้ว่าตนไม่มีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัท E จึงไม่เป็นผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา) ทั้งนี้ **หลักการข้างต้นใช้กับการพิจารณาผู้ถือหุ้นสำคัญซึ่งถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินร้อยละ 10 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด (โดยนับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง) ด้วย**
1.40 กรณีที่ผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญหรือผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาถูกกล่าวหาโดยหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานกำกับดูแล ทั้งในหรือต่างประเทศ ว่ากระทำความผิดมูลฐาน อาทิ ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยคดีดังกล่าวยังไม่ได้พิพากษาถึงที่สุด จะส่งผลให้บุคคลดังกล่าวเข้าข่ายมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 4 ของประกาศกระทรวงการคลังหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	**กรณีดังกล่าวอาจเข้าข่ายมีลักษณะต้องห้ามตามประกาศกระทรวงการคลังฯ ในข้อ 4 (12)** เนื่องจากมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำหรือเคยกระทำการอันเป็นการหรือก่อให้เกิดการฉ้อโกงหรือฉ้อโกงประชาชน หรือเป็นการปฏิบัติต่อผู้บริโภคโดยไม่สุจริตหรือไม่เป็นธรรม **หรือในข้อ 4 (13)** เนื่องจากมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำหรือเคยกระทำการอันเป็นการหรือก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใดอันอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีพฤติกรรมที่แสดงถึงการกระทำอันส่อไปในทางไม่สุจริต **ซึ่งหากมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะทำให้บุคคลนั้นขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญหรือผู้ถือหุ้นหลักของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ทั้งนี้ ในการพิจารณาดังกล่าว ธปท. จะพิจารณาจากพฤติการณ์ ข้อเท็จจริง และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เป็นรายกรณี**
1.41 อ้างอิงชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาข้อ 12 ที่ให้ผู้ขออนุญาตต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นรายบุคคลในแบบฟอร์ม SE01 ในกรณีที่มีผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นกลุ่มบุคคลธรรมดาและถือหุ้นเพียงรายละ 1 หุ้น เพื่อให้มีจำนวนผู้จัดตั้งเป็นไปตามข้อกำหนดของ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด นั้น ธปท. คาดหวังให้แสดงรายละเอียดข้อมูลของผู้ถือหุ้นบุคคลธรรมดาที่ถือหุ้นเพียงรายละ 1 หุ้นในเอกสาร	การแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นรายบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในลำดับชั้นแรกตามเอกสารแนบ 1 นั้น **ผู้ขออนุญาตต้องแสดงรายละเอียดประวัติผู้ขออนุญาตที่จะเป็นผู้ถือหุ้นดังกล่าวทุกราย แม้ว่าผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะเป็นบุคคลธรรมดาที่จะถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพียง 1 หุ้นก็ตาม โดยให้<u>นำส่ง</u>ชุดข้อมูลสำหรับผู้ขออนุญาตที่เป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในลำดับชั้นแรก<u>แยกของแต่ละราย</u> ตาม file plan ที่กำหนด เนื่องจาก ธปท. จะต้องพิจารณาผู้ถือหุ้นแยกเป็นรายบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลังฯ และเพื่อให้สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารตามที่คู่มือสำหรับประชาชนกำหนดได้**

คำถาม	คำตอบ
รายการที่ SE10 - SE12 อย่างไร และสามารถระบุข้อมูลในเชิงองค์รวมแบบเดียวกัน สำหรับผู้ถือหุ้นดังกล่าวได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	
1.42 เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแล้ว ผู้ขออนุญาตจะต้องทำการยื่นขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงินหรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน แยกเพิ่มต่างหากด้วยใช่หรือไม่ และจะต้องดำเนินการยื่นขอใบอนุญาตในช่วงระยะเวลาใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	ผู้ขออนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และได้ดำเนินการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดสำหรับประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา พร้อมทั้งดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ 9 วรรคสอง ของประกาศกระทรวงการคลังฯ โดยผ่านการประเมินความพร้อมจาก ธปท. แล้ว จะต้องยื่นขออนุญาต ขอความเห็นชอบ หรือขอผ่อนผันการใด ๆ ที่จำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ **ซึ่งรวมถึงการยื่นขอใบอนุญาตการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน** ให้ครบถ้วนต่อ ธปท. **พร้อมกับการยื่นขอรับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย** ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กำหนดในข้อ 9 วรรคสาม ของประกาศกระทรวงการคลังฯ
1.43 แนวทางการตีความคำว่า “การมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินของบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา” หมายความรวมถึงบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ที่เกี่ยวข้องของบริษัทแม่ดังกล่าวมีอำนาจควบคุมด้วยหรือไม่ (อ้างอิงนิยามผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551) *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2567)*	**การมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินของผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ธปท. จะพิจารณาโดยอ้างอิงนิยามบริษัทแม่และบริษัทลูก ตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551** โดยหากบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินใดโดยมีลักษณะตามที่นิยามดังกล่าวกำหนดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เช่น มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น หรือมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้มีอำนาจในการจัดการหรือกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดในบริษัทนั้น บริษัทดังกล่าวจะถือเป็นบริษัทลูกของบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้น ทั้งนี้ ในกรณีที่บริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาถือหุ้นในบริษัทใดตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทดังกล่าว เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้มีอำนาจควบคุมกิจการ ดังนั้น กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่จะจัดตั้งขึ้นไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับสถาบันการเงินแห่งอื่น ผู้ที่จะเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดังกล่าวต้องดำเนินการให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่บริษัทแม่นั้นมีอำนาจควบคุมกิจการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมจนบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินนั้นเข้าลักษณะเป็นบริษัทลูกตามที่กล่าว เข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย โดยนำส่งหนังสือยินยอมเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจทางการเงินและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (SE30)

คำถาม	คำตอบ
1.44 อ้างถึงเอกสารข้อมูลทางการเงินของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (SE15) ขอทราบแนวทางการกรอกข้อมูลกรณีผู้ขออนุญาตที่เป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตนเอง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	การกรอกข้อมูลใน sheet “Template A” ในแบบ SE15 ของ**ผู้ขออนุญาตที่เป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ทำธุรกิจของตนเอง ให้ผู้ขออนุญาตกรอกเฉพาะข้อมูลทางการเงินปีปัจจุบันและย้อนหลัง 5 ปี** (row 7 – 28) **และการดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel III ของกลุ่มสถาบันการเงิน (Consolidated Basis)** (row 37 – 47)
1.45 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตแต่ละรายประสงค์จะจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งของตน เพื่อถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ขอสอบถามว่า ผู้ยื่นคำขออนุญาตแต่ละรายสามารถดำเนินการจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งของตน ภายหลังได้รับอนุญาตให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	**ผู้ขออนุญาตสามารถจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งภายหลังได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ โดยให้ผู้ขออนุญาตแสดงโครงสร้างการถือหุ้นที่คาดว่าจะเป็นโครงสร้างการถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ณ วันเปิดดำเนินการ** โดยเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา CG01 ผังโครงสร้างการถือหุ้นด้วย และในการจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งเพื่อถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการถือหุ้นในสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการจัดโครงสร้างการถือหุ้นที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถระบุบริษัทแม่ที่จะเป็นแกนหลักในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจและให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในอนาคต โดยพิจารณาตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์และเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในส่วนที่เกี่ยวข้อง
1.46 อ้างอิงหมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 1.2 ที่กำหนดว่าผู้ขออนุญาตอาจอ้างอิงประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของบริษัทในกลุ่มธุรกิจที่ผู้ขออนุญาตมีอำนาจควบคุมกิจการมาประกอบการให้ข้อมูลได้ ขอสอบถามว่า ผู้ขออนุญาตสามารถอ้างอิงประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของบริษัทดังต่อไปนี้ ได้หรือไม่ 1) บริษัทแม่ของตน หรือบริษัทในกลุ่มของบริษัทแม่	ให้ผู้ขออนุญาต**อ้างอิงประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของตนเอง** และ**บริษัทในกลุ่มธุรกิจที่ผู้ขออนุญาตมีอำนาจควบคุมกิจการ ณ เวลาที่ยื่นคำขออนุญาตต่อ ธปท. เท่านั้น**

คำถาม	คำตอบ
2) บริษัทลูกในอนาคต ที่ผู้ขออนุญาตจะมีอำนาจควบคุมกิจการในอนาคต *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	
1.47 ตามหมายเหตุข้อ 1 แนบท้ายเอกสารแนบ 2 ขอสอบถามว่าผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในทุกลำดับชั้นที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสารตามข้อ 1 และข้อ 2 ของเอกสารแนบ 2 (SE20 - SE26) นั้น รวมถึงส่วนราชการของต่างประเทศ (เช่น รัฐบาล หน่วยงานราชการ) นิติบุคคลที่มีกฎหมายต่างประเทศเฉพาะจัดตั้งขึ้น และสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานต่างประเทศ หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	**ผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในทุกลำดับชั้นที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสาร**ตามข้อ 1 และข้อ 2 ของเอกสารแนบ 2 ดังกล่าว ได้แก่ **ส่วนราชการไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน นิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย สถาบันคุ้มครองเงินฝากไทย สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. บริษัทแม่ของสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. และกองทุนรวมวายุภักษ์**
1.48 กรณีที่บริษัทหรือบุคคลใดมีการถือหุ้นในบริษัทใดเกินกว่าร้อยละ 10 แต่ไม่ถึงร้อยละ 20 จะต้องพิสูจน์ว่าบริษัทหรือบุคคลนั้น ไม่มีอำนาจควบคุมกิจการทุกกรณีหรือไม่ จึงจะถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง และไม่ใช่ผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือผู้ถือหุ้นหลักในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	กรณีที่บริษัทถือหุ้นในบริษัทหนึ่ง**ไม่ถึงร้อยละ 20 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แม้ไม่เข้าข้อสันนิษฐานเรื่องการมีอำนาจควบคุมกิจการ**ตามนิยาม “บริษัทแม่” ที่กำหนดในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 นั้น **แต่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงด้วยว่ามีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการตามนิยาม “บริษัทแม่” ในมาตรา 4 หรือไม่** อาทิ บริษัทดังกล่าวมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทหนึ่ง หรือมี**อำนาจ**ควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้มีอำนาจในการจัดการหรือตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดในบริษัทหนึ่ง เป็นต้น **ซึ่งการมีอำนาจควบคุมกิจการดังกล่าวนำมาใช้ในการพิจารณาความเป็น “ผู้ถือหุ้นสำคัญ”** (ผู้ที่มีหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินร้อยละ 10 โดยนับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง) **และ “ผู้ถือหุ้นหลัก”** (ผู้ที่มีหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินร้อยละ 20 โดยนับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง) **ตามประกาศกระทรวงการคลังฯ ในลักษณะการถือหุ้นทางอ้อมด้วย** **สำหรับการพิจารณาความเป็น “ผู้ที่เกี่ยวข้อง” ตามประกาศกระทรวงการคลังฯ จะอ้างอิงตามนิยาม “ผู้ที่เกี่ยวข้อง” ที่กำหนดในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ซึ่งหากบริษัทหรือบุคคลใดถือหุ้นในบริษัทหนึ่งไม่ถึงร้อยละ 20 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แม้ไม่เข้าข้อสันนิษฐานการเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง นั้น แต่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงด้วยว่าบุคคลหรือบริษัท**

คำถาม	คำตอบ
	นั้นมีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหรือบริษัทหนึ่งในลักษณะตามนิยาม "ผู้ที่เกี่ยวข้อง" ในมาตรา 4 หรือไม่ อาทิ เป็นบริษัทที่ตนมีอำนาจในการจัดการ หรือเป็นบริษัทที่ตนมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น เป็นต้น (โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ "ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 ข้อ 1.4 ข้อ 1.18 และข้อ 1.19")
1.49 อ้างอิงแบบฟอร์มข้อมูลการได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ (SE13) ขอทราบแนวทางการกรอกข้อมูล "การได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจต่าง ๆ ของท่านและบริษัทในกลุ่มธุรกิจของท่าน" *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	การนำส่งแบบฟอร์มข้อมูลการได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ (SE13) สำหรับผู้ขออนุญาตที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา **ให้ผู้ขออนุญาตนำส่งข้อมูลการได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่ผู้ขออนุญาตนั้นถือใบอนุญาตเองโดยตรง และใบอนุญาตประกอบธุรกิจของบริษัทที่ผู้ขออนุญาตถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด** ตามคำอธิบายเกี่ยวกับการพิจารณาบริษัทในกลุ่มธุรกิจของผู้ขออนุญาตที่เป็นนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาในเชิงอรรถที่ 2 และ 5 ของเอกสารแนบ 1 ของหมวด 1 ข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา
1.50 ตามที่ ธปท. กำหนดให้ผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในลำดับชั้นแรกที่เป็นสถาบันการเงิน หรือ นิติบุคคลที่มีผู้กำกับดูแลในต่างประเทศต้องนำส่งหนังสือรับรองจากผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ (SE18) นั้น ขอสอบถามว่าในการยื่นขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผู้ขออนุญาตจะขอนำส่งเอกสารประกอบอื่น ๆ แทนหนังสือรับรองดังกล่าว และจะนำส่งหนังสือรับรองดังกล่าวภายหลังปิดรับสมัครได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2567)*	การกำหนดให้ผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญในลำดับชั้นแรกที่เป็นสถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลที่มีผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ จะ**ต้องนำส่งหนังสือรับรองจากผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ (SE18)** ตามคู่มือสำหรับประชาชน หมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เป็นไปเพื่อให้มีข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการพิสูจน์ว่าผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญดังกล่าวมีศักยภาพและความเหมาะสมที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทั้งในด้านฐานะการดำเนินงาน การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ และไม่มีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของผู้กำกับดูแลในต่างประเทศที่จะเป็นอุปสรรคในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา รวมถึงความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในกรณีที่เกิดปัญหาในอนาคต หนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็นเอกสารสำคัญที่**จะต้องมีการรับรองโดยผู้กำกับดูแลในต่างประเทศของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญ ไม่สามารถนำส่งเอกสารประกอบอื่น ๆ แทนหนังสือรับรองดังกล่าว และจะต้องนำส่ง<u>ภายในระยะเวลาเปิดรับสมัคร</u>** ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย
1.51 กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการตั้งบริษัทโฮลดิ้งเพื่อเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ภายหลังได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้น บริษัทโฮลดิ้งดังกล่าวต้อง	**เจตนารมณ์ของการกำหนดให้ต้องนำส่งหนังสือรับรองตามข้อ 6(13) นั้น คือ ต้องการให้ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนฐานะความมั่นคงทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแสดงถึงความมุ่งมั่นในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (commitment)** ในกรณีที่ต้องการสภาพคล่อง เงินทุน หรือมีความจำเป็นต้องชดใช้คืนเงินฝากให้แก่ผู้ฝากเงินตามแผนการเลิกประกอบกิจการ โดยเฉพาะในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ **ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ซึ่งถือเป็นผู้สนับสนุนฐานะความมั่นคง**

คำถาม	คำตอบ
นำส่งหนังสือรับรองทางการเงินตามข้อ 6(13) ของประกาศกระทรวงการคลังฯ หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2567)*	**ทางการเงินที่แท้จริง จะต้องนำส่งหนังสือรับรองทางการเงินตามข้อ 6(13) ของประกาศกระทรวงการคลังฯ นอกจากนี้ หลังจากผู้ขออนุญาตได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเปิดดำเนินการแล้ว หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นไปจากที่ ธปท. ได้เห็นชอบไว้ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. จะพิจารณาอนุญาตการถือหุ้นของบริษัทโฮลดิ้ง และผู้ถือหุ้นของบริษัทโฮลดิ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สถานะทางการเงินซึ่งรวมถึงความพร้อมและความมุ่งมั่นในการสนับสนุนทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ความสามารถในการเข้าแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน อีกทั้งหากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหารือ ธปท. ล่วงหน้าเป็นรายกรณี** ตามที่ระบุไว้ในชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) หมวด 1 ข้อ 1.8 และข้อ 1.14
1.52 บริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีอำนาจควบคุมกิจการที่ต้องถูกนำเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย จะหมายความถึง เฉพาะบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่จดทะเบียนในประเทศไทยเท่านั้นหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2567)*	เพื่อเป็นการแยกธุรกิจทางการเงินและธุรกิจนอกภาคการเงินออกจากกัน อันเป็นการป้องกันการใช้อำนาจตลาดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไม่เหมาะสม จนนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการทางการเงิน รวมถึงเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่จะจัดตั้งขึ้นนั้นไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับสถาบันการเงินแห่งอื่น ผู้ขออนุญาตต้องนำส่งหนังสือที่ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ยินยอมว่าจะดำเนินการให้บริษัทลูกซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ตนเองมีอำนาจควบคุมกิจการเข้าร่วมเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามแบบฟอร์ม SE30 ซึ่งการยินยอมตามแบบฟอร์มนั้นไม่ได้จำกัดว่าบริษัทแม่และบริษัทลูกดังกล่าวเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทยเท่านั้น **ทั้งนี้ สำหรับแนวทางการพิจารณาอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาของ ธปท. ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ถือหุ้นหลักมีอำนาจควบคุมกิจการเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาข้างต้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี ดังนี้** 1. **กรณีผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย:** จะพิจารณาให้นำบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ถือหุ้นหลักมีอำนาจควบคุมกิจการทั้งที่จดทะเบียนในประเทศไทยและต่างประเทศเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

คำถาม	คำตอบ
	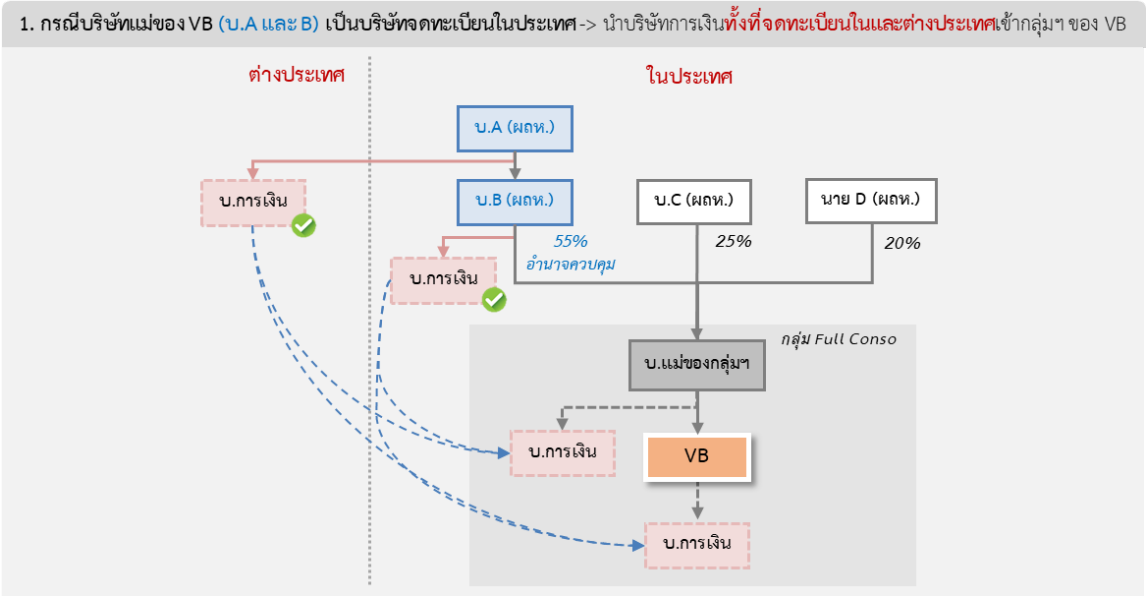 2. **กรณีผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในต่างประเทศ:** จะพิจารณาให้นำบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ถือหุ้นหลักมีอำนาจควบคุมกิจการเฉพาะที่จดทะเบียนในประเทศไทยเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา อย่างไรก็ดี หากพบเหตุที่อาจส่งผลให้เกิดการเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไม่เหมาะสม จนนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการ หรืออาจทำให้การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่มีประสิทธิภาพ ธปท. อาจพิจารณาให้บริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้นนำบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ตนเองมีอำนาจควบคุมกิจการที่จดทะเบียนในต่างประเทศเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้นตามแนวทางที่ ธปท. เห็นสมควร

คำถาม	คำตอบ
	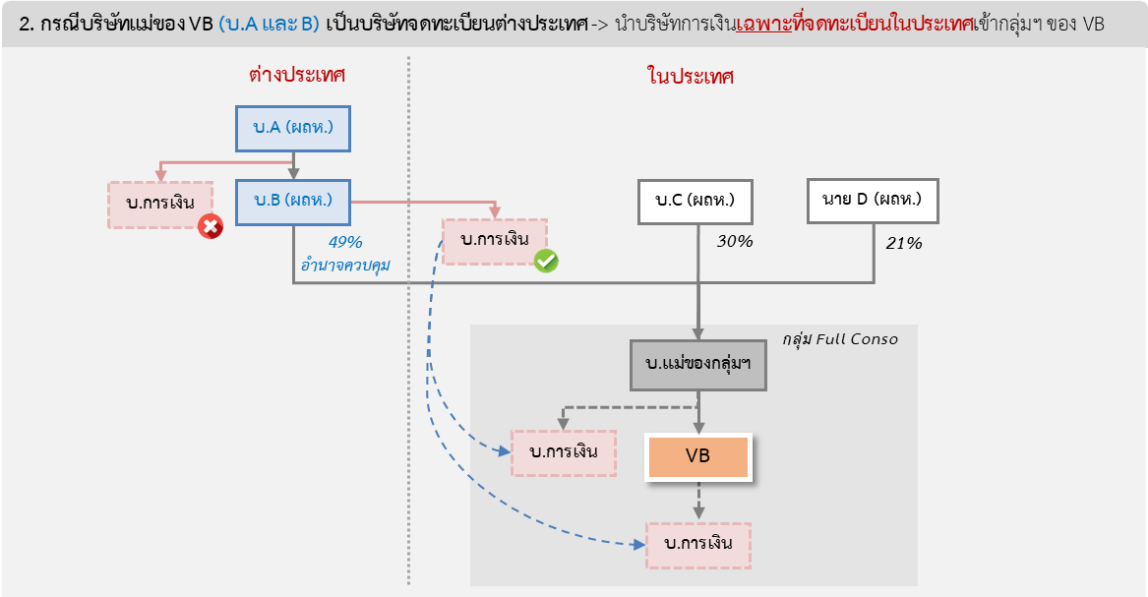 ทั้งนี้ โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ได้ที่ “ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 2.7”
1.53 กรณีผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ไม่ได้มีบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินอยู่ในปัจจุบัน จะต้องนำส่งหนังสือยินยอมเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจทางการเงินและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือไม่ และบริษัทลูกที่ต้องนำมารวมในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา**จะต้องนำส่งหนังสือยินยอมเข้าร่วมกลุ่มธุรกิจทางการเงินและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในทุกกรณี ทั้งนี้ ต้องนำบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินของผู้ถือหุ้นหลักในปัจจุบัน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินของผู้ถือหุ้นหลักภายหลังจากที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแล้ว เข้าร่วมกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ตามแนวทางที่ระบุไว้ในชุดคำถาม - คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) หมวด 1 ข้อ 1.52** นอกจากนี้ หลังจากได้รับอนุญาตให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์อย่างเคร่งครัด

คำถาม	คำตอบ
หมายความรวมถึงเฉพาะบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินในปัจจุบัน ใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2567)*	
หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
2.1 ธปท. มีหลักการพิจารณาความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) ของผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งสูงสุดด้านเทคโนโลยีของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไร	**ผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งสูงสุดด้านเทคโนโลยีต้องมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการให้บริการดิจิทัลที่จะช่วยส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่นำเสนอต่อ ธปท. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ** ตัวอย่างเช่น ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในงานด้านปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT operation) ด้านพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT development) ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT security) หรือ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจบริการชำระเงิน ธุรกิจแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือการให้คำแนะนำหรือแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT solution) เป็นต้น
2.2 ในช่วงเปิดรับสมัคร ผู้ขออนุญาตสามารถระบุรายชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งสำคัญในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา มากกว่า 1 รายสำหรับแต่ละตำแหน่ง โดยยังไม่ได้เลือกให้ผู้ใดเข้าดำรงตำแหน่งได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ผู้ขออนุญาตสามารถระบุรายชื่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งสำคัญในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา มากกว่า 1 รายสำหรับแต่ละตำแหน่งได้** โดยบุคคลทุกรายที่นำส่งรายชื่อ ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) รวมทั้งกรอกข้อมูลแบบรับรองคุณสมบัติบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ทั้งนี้ ขอให้ผู้ขออนุญาตระบุลำดับว่าประสงค์ให้บุคคลรายใดดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นอันดับแรกและอันดับถัดมาโดยเรียงลำดับด้วย
2.3 บุคคลที่ถูกเสนอชื่อเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งจาก ธปท. ต้องยื่นขอความเห็นชอบการแต่งตั้งอีกครั้งภายหลังจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแล้วหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**การเสนอชื่อกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการในครั้งนี้ เป็นเพียงการนำส่งข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเท่านั้น** ดังนั้น ผู้ขออนุญาต**จะต้องยื่นขอความเห็นชอบการแต่งตั้ง**กรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศ ธปท. ที่เกี่ยวข้อง**อีกครั้ง ภายหลังได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแล้ว** ตามที่ได้อธิบายไว้ในขั้นตอน 1.4.2 ของคู่มือสำหรับประชาชนเรื่อง การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) ทั้งนี้ เพื่อให้ ธปท. สามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบจากข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
2.4 ธปท. จำกัดจำนวนกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการ ที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายสามารถเสนอชื่อและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือไม่ อย่างไร	**ธปท. ไม่ได้จำกัดจำนวนกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายจะเสนอชื่อ**และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา อย่างไรก็ดี ในการนำเสนอข้อมูลดังกล่าว ผู้ขออนุญาตควรคำนึงถึงการกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามกลยุทธ์และแนวทางการกำกับกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย

<table>
<tr><th>คำถาม</th><th>คำตอบ</th></tr>
<tr><td>(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)</td><td></td></tr>
<tr><td>2.5 ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตต้องการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินใหม่ โดยมีบริษัทแม่ของกลุ่มฯ เป็นบริษัทโฮลดิ้งที่จดทะเบียนในประเทศไทยและไม่ได้ทำธุรกิจของตนเอง ผู้ขออนุญาตจะต้องจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งฯ เพื่อใช้ประกอบการยื่นคำขออนุญาตในชั้นนี้เลยหรือไม่ หรือสามารถจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งฯ ภายหลังจากได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)</td><td>ผู้ขออนุญาตสามารถจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งฯ ภายหลังได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ ทั้งนี้ การจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งฯ และกลุ่มธุรกิจทางการเงินใหม่ดังกล่าว ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์กำกับดูแลที่เกี่ยวข้องที่ ธปท. ประกาศกำหนด</td></tr>
<tr><td>2.6 การกรอกข้อมูลอัตราการถือหุ้นทางอ้อมในแบบฟอร์ม CG03) ตารางสรุปกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ต้องระบุข้อมูลอย่างไร ขอให้ยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
ตัวอย่างผังโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา A จำกัด (มหาชน) (VB A ในภาพ)
 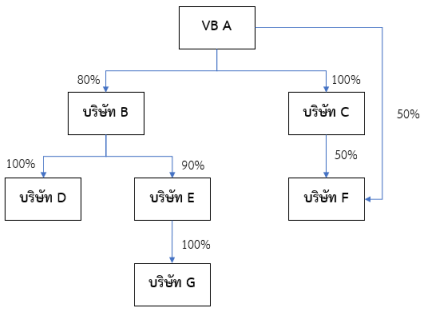

(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)</td><td>การกรอกข้อมูลอัตราการถือหุ้นทางอ้อมให้กรอกตามอัตราการถือหุ้นทอดสุดท้าย ซึ่งเป็นไปตามตัวอย่างด้านล่าง
<u>บริษัทที่จะอยู่ในกลุ่ม</u>
<table>
<tr><th colspan="2" rowspan="2">ชื่อบริษัท</th><th colspan="2">อัตรา
การถือหุ้น</th></tr>
<tr><th>ทางตรง</th><th>ทางอ้อม</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา A จำกัด (มหาชน)</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>บริษัท B จำกัด</td><td>80%</td><td>-</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>บริษัท C จำกัด</td><td>100%</td><td>-</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>บริษัท D จำกัด</td><td>-</td><td>100% ผ่านบริษัท B จำกัด</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>บริษัท E จำกัด</td><td>-</td><td>90% ผ่านบริษัท B จำกัด</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>บริษัท F จำกัด</td><td>50%</td><td>50% ผ่านบริษัท C จำกัด</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>บริษัท G จำกัด</td><td></td><td>100% ผ่านบริษัท B จำกัด
และบริษัท E จำกัด</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>2.7 ธปท. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่ม</td><td>การจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่นที่จะมีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การ</td></tr>
</table>

คำถาม	คำตอบ
ธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่นที่จะมีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**กำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ และหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่จะกำหนดเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะด้วย** (รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา[8]) ซึ่งมีหลักการโดยสรุปดังนี้ ● **การจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน:** - เมื่อบริษัทใดที่จดทะเบียนในประเทศไทยประสงค์จะมีอำนาจควบคุมกิจการธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือเมื่อธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาประสงค์จะมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทใด ให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินขออนุญาตต่อ ธปท. เพื่อจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน - บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ต้องเป็นธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเอง หรือบริษัทโฮลดิ้งที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจของตนเอง หรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะ ซึ่งทั้งหมดต้องจดทะเบียนในประเทศไทย - ก่อนการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ต้องนำบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินทั้งหมดที่ตนเองมีอำนาจควบคุมกิจการเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วย (ตามหนังสือรับรองที่ได้ยื่นในการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาภายใต้ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank)) ● **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงิน:** - เมื่อธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่นที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินในประเทศไทยปัจจุบัน ให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินขออนุญาตต่อ ธปท. เพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงิน โดยเป็นการขอเพิ่มบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน - ให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินจัดกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา แยกต่างหากจากกลุ่ม Solo Consolidation ของสถาบันการเงินแห่งอื่น ภายใต้กลุ่มระดับ Full Consolidation เดียวกันกับสถาบันการเงินแห่งอื่น ทั้งนี้ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินทุกบริษัทประกอบธุรกิจได้เฉพาะธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุนตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดเท่านั้น

[8] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf

คำถาม	คำตอบ
2.8 หากบริษัทโฮลดิ้งจดทะเบียนในประเทศไทยที่จะเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินเคยประกอบธุรกิจอื่นมาก่อน แต่ปัจจุบันไม่ได้ประกอบธุรกิจของตนเอง (Non-operating holding company) แล้ว คงเหลือเพียงการเข้าถือหุ้นในบริษัทอื่นเพื่อการมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทอื่น จะถือว่าบริษัทโฮลดิ้งดังกล่าวเข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามหลักเกณฑ์ ธปท. หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**ตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ กำหนดโครงสร้างของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ กรณีกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่บริษัทแม่ไม่ได้เป็นธนาคารพาณิชย์** ดังนี้ (1) บริษัทแม่เป็นบริษัทโฮลดิ้งที่จดทะเบียนในประเทศไทยและไม่ได้ประกอบธุรกิจของตนเอง (Non-operating holding company) หรือ (2) บริษัทแม่เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะ (Regulated Entity) ดังนั้น ในการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจการทางการเงิน หากแสดงให้เห็นได้ว่าบริษัทที่จะเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินเป็นบริษัทโฮลดิ้งจดทะเบียนในประเทศไทยที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจอื่น และไม่มีธุรกรรม ภาระผูกพันหรือสิทธิหน้าที่ต้องดำเนินการแก่ลูกค้าหรือผู้ประกอบการรายอื่นอีก บริษัทโฮลดิ้งดังกล่าวก็เป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้
2.9 ผู้ขออนุญาตต้องแสดงผังโครงสร้างองค์กร รวมถึงสายการรายงานภายในองค์กร ตามข้อ 2 (1.1) เทียบเท่ากับการแสดงข้อมูลในรายงานประจำปีเลยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**ผู้ขออนุญาตต้องแสดงผังโครงสร้างองค์กร รวมถึงสายการรายงานภายในองค์กร ที่สามารถแสดงข้อมูลได้อย่างเพียงพอ**ให้ ธปท. เข้าใจถึงโครงสร้างธรรมาภิบาล (governance structure) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา
2.10 ในแผนการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผู้ขออนุญาตจะต้องแสดงให้เห็นถึงการนำบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจทางการเงินที่ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีอำนาจควบคุมเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่จัดตั้งใหม่ด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามิได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่น และจะมีการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน **ผู้ขออนุญาตจะต้องนำส่งแผนการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงการนำบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินทั้งหมดที่ผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีอำนาจควบคุมเข้ามาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่จัดตั้งใหม่ด้วย** โดยครอบคลุมทั้งในผังโครงสร้างการถือหุ้นในกลุ่มธุรกิจทางการเงินใหม่ แผนดำเนินการและระยะเวลาในการเข้าถือหุ้น และตารางสรุปกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ทั้งนี้ โปรดศึกษารายละเอียดการนำส่งข้อมูลได้ที่ข้อมูลประกอบการขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 1.1
2.11 เหตุใดผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ซึ่งเป็นบริษัทที่จัดตั้งและประกอบธุรกิจในประเทศไทย และมีอำนาจควบคุมกิจการทั้งในบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางการเงินและบริษัทที่ประกอบธุรกิจอื่นที่มิใช่ธุรกิจ	**เนื่องจากบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคาร**

คำถาม	คำตอบ
ทางการเงิน จึงต้องจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งในประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่เป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**พาณิชย์**[9] โดยประกาศดังกล่าวกำหนด (1) ประเภทของบริษัทแม่ ได้แก่ บริษัทแม่ที่เป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย บริษัทแม่เป็นบริษัทโฮลดิ้งที่จดทะเบียนในประเทศไทยและไม่ได้ทำธุรกิจของตนเอง (Non-operating holding company) หรือบริษัทแม่ที่ประกอบธุรกิจทางการเงินที่จดทะเบียนในประเทศไทยที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะ (Regulated Entity) และ (2) หลักเกณฑ์ที่บริษัทแม่ต้องถือปฏิบัติ เช่น หน้าที่ของบริษัทแม่ การถือหรือมีหุ้นของบริษัทแม่ ดังนั้น การจัดโครงสร้างให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีบริษัทแม่และเป็นกลุ่มธุรกิจทางการเงินนั้น จึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายและประกาศดังกล่าวกำหนดด้วย
2.12 กรณีบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ปัจจุบันประสงค์จะถือหรือมีหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาโดยทางอ้อมผ่านบริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน โดยบริษัทลูกดังกล่าวถือหรือมีหุ้นโดยทางตรงแบบมีอำนาจควบคุมกิจการในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ดังนั้น ในกรณีนี้จะถือว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ปัจจุบันหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2567)*	**กรณีที่บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ปัจจุบัน (บริษัท A*) จะถือหรือมีหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาโดยทางอ้อมผ่านบริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (บริษัท B) โดยบริษัท B ถือหรือมีหุ้นโดยทางตรงแบบมีอำนาจควบคุมกิจการในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา นั้น มีผลให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบริษัทลูกของบริษัท B ตามคำนิยาม "บริษัทแม่" และ "บริษัทลูก" ในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และเนื่องจากตาม (2) ของคำนิยาม "บริษัทลูก" ดังกล่าว กำหนดให้นับบริษัทลูกต่อไปทุกทอด ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจึงเข้าข่ายเป็นบริษัทลูกของบริษัท A ด้วย** ทั้งนี้ การเพิ่มบริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินอันเข้าข่ายเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ปัจจุบัน บริษัท A ในฐานะบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินจะต้องยื่นคำขออนุญาตมายัง ธปท. ตามประกาศ ธปท. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าว จะต้องจัดให้มีกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา แยกต่างหากจากกลุ่ม Solo Consolidation ของธนาคารพาณิชย์ปัจจุบัน ภายใต้กลุ่มระดับ Full Consolidation เดียวกัน ตามที่ ธปท. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะ (โปรดศึกษารายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา) โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ได้ที่ "ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชนในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 2.7" * *บริษัท A อาจเป็นธนาคารพาณิชย์ปัจจุบันก็ได้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ปัจจุบันเป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน*

[9] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2564/ThaiPDF/25640138.pdf

คำถาม	คำตอบ
2.13 การจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยผู้ถือหุ้นหลายรายร่วมลงทุนในลักษณะต่อไปนี้ (1) ไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม (2) มีผู้ถือหุ้นรายใดรายหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการร่วมลงทุนโดยการถือหุ้นในลักษณะตาม (1) และ (2) ผู้ถือหุ้นจะต้องดำเนินการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินหรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2567)*	**กรณีที่ไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ผู้ถือหุ้นไม่จำเป็นต้องดำเนินการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน อย่างไรก็ดี ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการจัดโครงสร้างการถือหุ้นที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถระบุบริษัทแม่ที่จะเป็นแกนหลักในการกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจและให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในอนาคต** โดยพิจารณาตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในลักษณะที่มีผู้ถือหุ้นรายใดรายหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะต้องดำเนินการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ได้ที่ “ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 1.6 และหมวด 2 โครงสร้างกลุ่มธุรกิจทางการเงินและธรรมาภิบาลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 2.7”
หมวด 3 รูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
3.1 ธปท. กำหนดนิยามของกลุ่มที่ไม่ได้รับบริการทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม (Underserved) และกลุ่มที่เข้าไม่ถึงบริการทางการเงิน (Unserved) หรือไม่ อย่างไร	**ธปท. ไม่ได้กำหนดนิยามสำหรับกลุ่ม Underserved และ Unserved ไว้อย่างเฉพาะเจาะจง** เพื่อให้ผู้ขออนุญาตสามารถกำหนดลูกค้าเป้าหมายกลุ่ม Underserved และ Unserved ที่เหมาะสมกับจุดแข็งและรูปแบบการประกอบธุรกิจของตน โดย ธปท. จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพรวมถึงวินัยทางการเงินให้แก่กลุ่มลูกค้าดังกล่าวที่เป็นรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งนี้ ตัวอย่างปัจจัยที่อาจส่งผลให้ลูกค้ารายใดรายหนึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม Underserved และ Unserved อาทิ • **ไม่มีประวัติทางการเงินที่ยาวนานเพียงพอ หรือไม่มีรายได้ประจำ และสถาบันการเงินอาจเข้าไม่ถึงหรือไม่มีข้อมูลจากแหล่งอื่นมาใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้าดังกล่าว** เช่น ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว (self-employed) ผู้ที่เพิ่งเริ่มต้นทำงาน (first jobber) • **มีความเสี่ยงสูงและไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพียงพอ** เช่น ผู้มีรายได้น้อย วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายเล็กหรือที่เพิ่งเริ่มประกอบกิจการ หรือผู้ที่ไม่มีสินทรัพย์ที่สามารถนำมาใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมได้มากเพียงพอ • **เข้าไม่ถึงหรือมีต้นทุนสูงในการเข้ารับบริการผ่านสาขาหรือช่องทางกายภาพของสถาบันการเงิน** เช่น ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

คำถาม	คำตอบ
	ในการกำหนดลูกค้ากลุ่ม Underserved และกลุ่ม Unserved นั้น ผู้ขออนุญาตจะต้องอธิบายรายละเอียดของกลุ่มลูกค้าให้ชัดเจน พร้อมยื่นเอกสารหลักฐานที่สนับสนุนและบ่งชี้ถึงสาเหตุที่กลุ่มลูกค้าดังกล่าวยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินที่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องอธิบายถึงกลยุทธ์ในการเข้าถึงหรือได้มาซึ่งลูกค้ากลุ่ม Underserved และกลุ่ม Unserved รวมถึงบริการทางการเงินที่จะพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าดังกล่าว โดยผู้ขออนุญาตจะต้องกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการให้บริการทางการเงินแก่กลุ่มลูกค้าดังกล่าวตามแนวทางที่ ธปท. กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3.2 ในการนำเสนอกลยุทธ์หรือแนวทางการกำหนดราคา (pricing strategy) ธปท. คาดหวังให้ผู้ขออนุญาตแสดงรายละเอียดข้อมูลอะไรบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ผู้ขออนุญาตจะต้องแสดงรายละเอียดให้เห็นถึงหลักคิดและกลยุทธ์การกำหนดราคาของบริการทางการเงินต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้อย่างชัดเจน**
3.3 ผู้ขออนุญาตสามารถส่งประมาณการข้อมูลทางการเงินล่วงหน้าตามสถานการณ์สมมติ (projection) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาซึ่งมีระยะเวลาเกินกว่า 5 ปีได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ผู้ขออนุญาตต้องจัดทำประมาณการข้อมูลทางการเงินล่วงหน้าตามสถานการณ์สมมติ (projection) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาโดยมีระยะเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี นับตั้งแต่วันเริ่มประกอบธุรกิจ** อย่างไรก็ดี ผู้ขออนุญาตอาจจัดทำ projection ที่มีระยะเวลาเกินกว่า 5 ปีได้ โดยผู้ขออนุญาตสามารถปรับแบบฟอร์ม BM12 ในข้อมูลประกอบการขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 3 เพื่อจัดทำ projection ที่มีระยะเวลาเกินกว่า 5 ปีดังกล่าว ได้ตามความเหมาะสม
3.4 ผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่รับรองประมาณการข้อมูลทางการเงินล่วงหน้าตามสถานการณ์สมมติ (projection) สามารถแยกคุณสมบัติออกเป็นคนละคนกันได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	**ผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่รับรองประมาณการข้อมูลทางการเงินล่วงหน้าตามสถานการณ์สมมติ (projection) ต้องมีคุณสมบัติ<u>ครบถ้วน</u>ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน** ดังนี้ (1) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant: CPA) (2) มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนการประกอบธุรกิจหรือตรวจสอบงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นในส่วนที่ให้บริการ Digital Banking เช่น Mobile Banking หรือ Internet Banking (3) มีความเป็นอิสระ โดยไม่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ขออนุญาต ● ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการประกอบธุรกิจและประมาณการข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ● ไม่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ขออนุญาตที่จะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

คำถาม	คำตอบ
3.5 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถเชื่อมต่อระบบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อให้ลูกค้าเข้าใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ผ่าน application ของพันธมิตรทางธุรกิจได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถเชื่อมต่อระบบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อให้ลูกค้าเข้าใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาผ่าน application ของพันธมิตรทางธุรกิจได้** โดยต้องมีการดูแลการใช้บริการตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี (Information Technology Risk)[10] และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจ (Business Partner) ของสถาบันการเงิน[11] ซึ่งครอบคลุมแนวทางการบริหารความเสี่ยง อาทิ การกำหนดขอบเขตการใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจและระดับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง การดูแลให้พันธมิตรทางธุรกิจให้บริการแก่ผู้ใช้บริการเสมือนธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นผู้ดำเนินการเอง[12] และการดูแลให้พันธมิตรทางธุรกิจปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) อย่างเคร่งครัด
3.6 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเพิ่มทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปีที่ 5 ใช่หรือไม่ หรือสามารถทยอยเพิ่มทุนจนครบหลังจากสิ้นปีที่ 5 ได้ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	การมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ ธปท. จะใช้ประเมินความพร้อมให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ (ช่วงระยะเวลา 5 ปีแรก) **ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท เมื่อเข้ารับการประเมินความพร้อมให้พ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ** (รายละเอียดตามชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน : การขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (Virtual Bank) หมวดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 5.)
3.7 ในการนำส่งข้อมูลประมาณการทางการเงินให้ผู้ขออนุญาตแสดงการเพิ่มทุนซึ่งชำระแล้ว 10,000 ล้านบาท ที่ครอบคลุมในช่วง 5 ปีแรกเลยหรือไม่ และไม่ได้ห้ามการเพิ่มทุนในช่วงปี 1-3 ใช่หรือไม่	ผู้ขออนุญาตต้องนำส่งประมาณการข้อมูลทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนการมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้ว ดังนี้ 1) ไม่น้อยกว่า 5,000 ล้านบาท ณ วันยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา 2) ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท เมื่อพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ

[10] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FOG/2566/ThaiPDF/25660202.pdf

[11] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2563/ThaiPDF/25630228.pdf

[12] หลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การดูแลสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ใช้บริการอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การร้องเรียน และแก้ปัญหา 2) ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจ และ 3) การมีระบบบริหารความเสี่ยงจากการใช้บริการอย่างเหมาะสมตามระดับความมีนัยสำคัญและผลกระทบ ครอบคลุมความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะความเสี่ยงด้านชื่อเสียง ด้านปฏิบัติการ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)	**ทั้งนี้ ธปท. ไม่ได้กำหนดระยะเวลาการเพิ่มทุน โดยให้ผู้ขออนุญาตจัดทำแผนการเพิ่มทุนดังกล่าวตามความเหมาะสมกับการขยายกิจการและการดำเนินงานที่ได้ระบุไว้ในแผนการประกอบธุรกิจ**
3.8 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเข้าร่วมบริการพร้อมเพย์ (PromptPay) หรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการทางการเงินแก่กลุ่มลูกค้าผ่านช่องทางดิจิทัล และระบบ PromptPay ถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานของระบบการชำระเงินที่สำคัญสำหรับการให้บริการชำระเงินรายย่อย อันจะช่วยส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถให้บริการทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหนึ่งในเป้าหมายของการให้มีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดังกล่าว **ดังนั้น ธปท. จึงสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเข้าร่วมระบบ PromptPay เพื่อสามารถให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการในการทำธุรกรรมโอนหรือชำระเงินระหว่างกันได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ**
3.9 ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมีบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจด้านการเงินอยู่แล้วในปัจจุบัน ผู้ขออนุญาตสามารถนำเสนอแผนการประกอบธุรกิจที่จะควบรวมธุรกิจด้านการเงินดังกล่าวหรือโอนลูกค้าของบริษัทลูก มาเป็นส่วนหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตั้งแต่วันแรกที่เริ่มประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**ผู้ขออนุญาตสามารถนำทรัพยากร ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของบริษัทในกลุ่มธุรกิจที่ผู้ขออนุญาตมีอำนาจควบคุมกิจการ มาช่วยสนับสนุนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** ซึ่งรวมถึงการควบรวมธุรกิจด้านการเงินของบริษัทลูกของผู้ขออนุญาตมาเป็นส่วนหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา **โดยในการรับโอนลูกค้าของบริษัทลูกดังกล่าวมายังธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด พร้อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมว่าลูกค้าที่รับโอนมาจะได้รับผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินรูปแบบใหม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่แตกต่างและสามารถตอบสนองความต้องการได้ดีขึ้นกว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินของผู้ให้บริการเดิมอย่างไร** ทั้งนี้ นอกจากการรับโอนลูกค้าจากบริษัทลูกของผู้ขออนุญาตแล้ว **ธปท. คาดหวังให้ผู้ขออนุญาตแสดงให้เห็นถึงแนวทางและกลยุทธ์ในการได้มาซึ่งกลุ่มลูกค้าเป้าหมายใหม่ ๆ โดยเฉพาะกลุ่ม underserved และ unserved โดยไม่พึ่งพิงฐานลูกค้าของบริษัทลูกดังกล่าวเพียงอย่างเดียว** เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถสร้างประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจการเงินไทยโดยรวมได้ตามเป้าหมายที่ ธปท. คาดหวังไว้
3.10 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจำเป็นต้องดำรงส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมดให้ไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท ตลอดช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจหรือไม่ เช่น หากมีการขาดทุน ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเพิ่มทุนเพื่อชดเชยผลการขาดทุนดังกล่าวหรือไม่	ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีเงินทุนเพียงพอรองรับการดำเนินธุรกิจ การขยายกิจการ และการดำเนินงานที่อาจมีผลขาดทุนในช่วงเริ่มต้น **ทั้งนี้ แม้ ธปท. ไม่ได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเพิ่มทุนเพื่อชดเชยผลขาดทุนจากการประกอบกิจการเพื่อดำรงส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมดให้ไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว แต่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขายังคงจะต้องบริหารจัดการให้อัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) และอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญอื่น ๆ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงไม่ต่ำกว่าจุดเริ่มดำเนินการตามแผนการเลิกประกอบ**

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)	**กิจการ (exit trigger) ที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขากำหนดไว้ใน exit plan** นอกจากนี้ ธปท. คาดหวังให้ผู้ถือหุ้นหลักในลำดับชั้นแรกมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องการสภาพคล่องหรือเงินทุน หรือมีเงินกองทุนลดลงหรือมีแนวโน้มที่จะลดลงต่ำกว่าที่ต้องดำรงตามกฎหมาย หรือ exit trigger ด้วย
3.11 ผู้ขออนุญาตสามารถส่งไฟล์เอกสารที่แสดงถึงผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (prototype) มาเพื่อประกอบการพิจารณาของ ธปท. ได้หรือไม่ ในช่วงเวลาใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2567)*	ข้อ 2 ของเอกสารหมวด 3 กำหนดให้ผู้ขออนุญาตนำส่งกลยุทธ์และแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา พร้อมระบุเหตุผลและข้อมูลสนับสนุน ดังนั้น หากผู้ขออนุญาตพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารแนวคิดผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (prototype) จะสามารถนำมาใช้ในการอธิบายเหตุผลหรือเป็นข้อมูลสนับสนุนกลยุทธ์และแผนการประกอบธุรกิจ **ผู้ขออนุญาตก็สามารถนำส่งเอกสารดังกล่าวต่อ ธปท. เพื่อประกอบการพิจารณาได้ โดยให้ยื่นมาพร้อมกับคำขออนุญาตในช่วงของการเปิดรับคำขออนุญาต** ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตสามารถส่งไฟล์เอกสารหลักฐานดังกล่าวมาได้ในสกุลไฟล์ .mp4 .docx .pptx .pdf .xlsx และ .txt โดยไฟล์ต้องมีขนาดรวมกันไม่เกิน 10 GB และทุกไฟล์ต้องมีการลงลายมือชื่อดิจิทัลตามวิธีการที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน
3.12 ธปท. มีความคาดหวังและแนวทางในการพิจารณาการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไรในทางปฏิบัติ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2567)*	**ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามุ่งเน้นการให้บริการทางการเงินที่เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับบริการทางการเงินที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพและวินัยทางการเงินแก่กลุ่ม SMEs และรายย่อย โดยเฉพาะกลุ่ม underserved หรือ unserved ทั้งในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจและเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว** โดยผู้ขออนุญาตควรเสนอดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ควบคู่มากับแผนธุรกิจ ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานเพื่อให้บริการแก่กลุ่มลูกค้าดังกล่าว ทั้งนี้ ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. จะติดตามการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างใกล้ชิด ซึ่งผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเทียบกับ KPI จะเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ ธปท. ใช้ประกอบการพิจารณาว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสมควรที่ได้รับอนุญาตให้พ้นจากช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจหรือไม่ (กล่าวคือ มีความพร้อม และสามารถประกอบธุรกิจเพื่อสร้าง Green Line ได้ตามที่นำเสนอ โดยไม่ก่อให้เกิด Red Line) โดย ธปท. จะพิจารณาบริบทและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจประกอบกับการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตาม KPI ดังกล่าวควบคู่กันด้วย
3.13 ธปท. มีความคาดหวังต่อข้อมูลเรื่องปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินการตามแผนการประกอบธุรกิจอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	**ธปท. คาดหวังให้ผู้ขออนุญาตแสดงถึงความเข้าใจต่อปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ผู้ขออนุญาตยื่นต่อ ธปท.** โดยต้องสามารถระบุปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถดำเนินธุรกิจได้สำเร็จ รวมถึงความเสี่ยงหรือจุดเปราะบางสำคัญที่อาจทำให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจดังกล่าว โดยต้องอธิบายแนวทางการป้องกันหรือลดความเสี่ยงนั้น ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผลและเป็นรูปธรรม

คำถาม	คำตอบ
3.14 ขอทราบแนวทางการรายงานความเห็นหรือข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญภายนอกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรองการจัดทำข้อมูลและการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน (regulatory ratios และ financial ratios) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามข้อ 2 ของเอกสาร BM13 *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2567)*	**ตามแบบฟอร์ม BM13 ข้อ 2 ผู้เชี่ยวชาญภายนอกต้องให้การรับรองว่าการจัดทำข้อมูลและการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน (regulatory ratios และ financial ratios) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีความเหมาะสม ถูกต้องตามหลักการบัญชีและหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง** รวมถึงให้ระบุความเห็นหรือข้อสังเกตที่พบจากการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว นอกจากการรับรองการจัดทำข้อมูลและการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินแล้ว ธปท. คาดหวังให้**ผู้เชี่ยวชาญภายนอกรับรองและให้ความเห็นต่อประมาณการข้อมูลทางการเงิน อันได้แก่ (1) งบฐานะการเงิน (statement of financial position) (2) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (statement of comprehensive income) และ (3) ข้อสมมติในการจัดทำประมาณการข้อมูลทางการเงินตามมาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่นรหัส 3400 การตรวจสอบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวกับอนาคต (TSAE 3400) ของสภาวิชาชีพบัญชี ในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในระดับพอประมาณ (Moderate Level of Assurance)** ตามขอบเขตดังต่อไปนี้ (ก) ข้อสมมติสำคัญที่ใช้จัดทำประมาณการข้อมูลทางการเงินมีความสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของประมาณการข้อมูลทางการเงิน (ข) การจัดทำประมาณการข้อมูลทางการเงินมีความเหมาะสมและเป็นไปตามข้อสมมติที่กำหนดไว้ (ค) ประมาณการข้อมูลทางการเงินแสดงไว้อย่างเหมาะสม และได้เปิดเผยข้อสมมติที่สำคัญอย่างเพียงพอ (ง) ประมาณการข้อมูลทางการเงินได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชี และมีการใช้หลักการบัญชีที่เหมาะสม
3.15 ขอทราบแนวทางและรูปแบบการรายงานข้อมูลความรู้และประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญภายนอกตามเอกสาร BM16 *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2567)*	ผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่รับรองประมาณการข้อมูลทางการเงินล่วงหน้าตามสถานการณ์สมมติ (projection) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ต้องนำส่งหนังสือรับรองคุณสมบัติ (BM15) พร้อมยื่นเอกสารประกอบการรับรองดังกล่าว ซึ่งรวมถึง**ข้อมูลที่สนับสนุนว่าผู้เชี่ยวชาญภายนอกมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนการประกอบธุรกิจหรือตรวจสอบงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในต่างประเทศ หรือธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นในส่วนที่ให้บริการ digital banking ตาม BM16 โดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกอาจให้ข้อมูลดังกล่าวในรูปแบบเอกสารหรือหลักฐานใดก็ได้ตามความเหมาะสม** เช่น ประวัติการทำงานและประสบการณ์ (resume/CV)
หมวด 4 แผนการดำเนินงานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
4.1 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถใช้ผู้ให้บริการภายนอกพัฒนาระบบ core banking ได้หรือไม่ และสามารถใช้ software สำเร็จรูปยี่ห้อเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่นได้หรือไม่	**ผู้ขออนุญาตสามารถนำเสนอแผนการใช้บริการระบบงานหรือบริการจากผู้ให้บริการภายนอกด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT outsourcing) ตามความเหมาะสมกับแผนการประกอบธุรกิจ** โดยต้องอธิบายแนวทางคัดเลือกและการบริหารจัดการความเสี่ยงจากบุคคลภายนอก (third party risk management) ตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ **อย่างไรก็ตาม ผู้ขออนุญาตต้องไม่ใช้ระบบเงินฝาก ระบบสินเชื่อ ระบบงานการให้บริการทางอินเทอร์เน็ต (Internet Banking) และระบบงานการให้บริการทางอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Banking) ร่วมกับสถาบันการเงินแห่งอื่นไม่ว่าในประเทศหรือต่างประเทศ** ทั้งนี้ กรณีที่ผู้ขออนุญาตต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

คำถาม	คำตอบ
	ใช้ software สำเร็จรูปยี่ห้อเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่น ผู้ขออนุญาตต้องแยกชุดประมวลผล ระบบงานและฐานข้อมูล ไม่ให้อยู่ใน environment เดียวกันกับระบบของสถาบันการเงินแห่งอื่น
4.2 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถใช้ระบบ cloud computing ได้หรือไม่	**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถใช้บริการ public cloud computing (ซึ่งจัดเป็นประเภท IT outsourcing ประเภทหนึ่ง) ได้ โดยจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk) ของสถาบันการเงิน**[13] ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงจากบุคคลภายนอก (third party risk management) โดยหากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานำระบบงานสำคัญไปใช้บริการ public cloud computing จากบุคคลภายนอก ก็จะต้องปฏิบัติตามการควบคุมเพิ่มเติมกรณีนำระบบงานที่มีนัยสำคัญไปใช้บริการ public cloud computing จากบุคคลภายนอกอย่างเคร่งครัด
4.3 การประเมินแผนการดำเนินงานด้าน IT เมื่อยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้น ผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องมีคุณสมบัติใดบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT และทีมงานของผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องมีคุณสมบัติขั้นต่ำ ดังนี้ ● ผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องมีประสบการณ์ในการประเมินหรือตรวจสอบด้าน IT ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในต่างประเทศ หรือธนาคารพาณิชย์แห่งอื่นในส่วนที่ให้บริการ Digital Banking เช่น Mobile Banking หรือ Internet Banking ● ผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องมีใบรับรอง (certificate) อย่างน้อยครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ IT/cyber security เช่น CISM CISSP ● ผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT และทีมงานของผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องมีความเป็นอิสระ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการดำเนินงานด้าน IT และไม่ได้เป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ขออนุญาตที่จะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (โปรดดูรายละเอียดในข้อมูลประกอบการขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 4 ข้อ 3.2) ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตสามารถว่าจ้างผู้ประเมินด้าน IT จากภายในหรือภายนอกประเทศก็ได้
4.4 รายงานผลการประเมินแผนการดำเนินงานด้านระบบ IT และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องมีการประเมินอ้างอิงตามขอบเขตใด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ผู้เชี่ยวชาญภายนอกด้าน IT ต้องประเมินและให้ความเห็นที่ครอบคลุมถึง ● การออกแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ● การกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ต้องเหมาะสมเพียงพอกับ - การกำกับดูแล โครงสร้างองค์กร และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (governance) - การให้บริการที่ยืดหยุ่นและต่อเนื่อง (resiliency/availability)

[13] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FOG/2566/ThaiPDF/25660202.pdf

คำถาม	คำตอบ
	- การรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ (IT/cyber security) ● แผนการดำเนินงานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวนโยบายที่ ธปท. กำหนด ได้แก่ หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk) ของสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ[14] และแนวนโยบาย เรื่อง การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการให้บริการทางการเงินและการชำระเงินบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Guiding Principles for Mobile Banking Security) สำหรับสถาบันการเงิน[15] (โปรดดูรายละเอียดในข้อมูลประกอบการขออนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 4 ข้อ 3.1)
4.5 ธปท. คาดหวังให้ผู้ขออนุญาตมีการกำกับดูแลการดำเนินงานและการบริหารจัดการความเสี่ยงด้าน IT อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ผู้ขออนุญาตต้องแสดงให้เห็นถึงการกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงด้าน IT โดยแสดงรูปแบบโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ สายการรายงานภายในองค์กร และแนวทาง/รูปแบบการกำกับดูแลการดำเนินงานและการบริหารจัดการความเสี่ยงด้าน IT
4.6 แนวทางและเทคโนโลยีในการออกแบบการให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล (Mobile Banking/Internet Banking) ผู้ขออนุญาตต้องแสดงข้อมูลอะไรบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ผู้ขออนุญาตต้องแสดงรายละเอียดระบบควบคุมและรักษาความปลอดภัย ตลอดจนมาตรการและเทคโนโลยีที่ใช้ในการรักษาความปลอดภัยของระบบที่ให้บริการในแต่ละขั้นตอนการให้บริการ
4.7 ตามนโยบายของ ธปท. เรื่อง การใช้ Public Cloud Computing กับระบบงานที่มีนัยสำคัญจากบุคคลภายนอกนั้น 1) ธปท. ได้กำหนดขอบเขตที่ชัดเจนของการพิจารณา region หรือไม่ อย่างไร 2) กรณีมีการใช้ Public Cloud Computing ในประเทศไทยและมีการใช้ศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองรวมถึงการสำรองข้อมูลในประเทศไทยแต่อยู่คนละภูมิภาคโดยมีระยะทางห่างกันอย่างมาก	1) ผู้ขออนุญาตสามารถ**อ้างอิงนิยาม region ได้จากแต่ละผู้ให้บริการ Public Cloud Computing ที่ผู้ขออนุญาตใช้บริการ** ซึ่งโดยส่วนใหญ่แต่ละ region จะหมายถึงแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน 2) ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องสำรองข้อมูลเพื่อให้สามารถกู้คืนข้อมูลได้ทันเวลาตามความต้องการทางธุรกิจ เป็นไปตาม Recovery Point Objective (RPO) Recovery Time Objective (RTO) และ Maximum Tolerance Period of Disruption (MTPD) เป็นต้น และมีกระบวนการสำรองข้อมูลด้วยวิธีการและระยะเวลาที่เหมาะสม รวมถึงต้องมีศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองที่สามารถใช้ปฏิบัติงานทดแทนได้เมื่อศูนย์คอมพิวเตอร์หลักหยุดชะงัก โดย**ศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองควรอยู่ห่างจากศูนย์คอมพิวเตอร์หลักเพียงพอที่จะมิให้เกิดปัญหาหรือได้รับผลกระทบในลักษณะเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกัน** เช่น ระบบไฟฟ้าขัดข้อง และภัยธรรมชาติ เป็นต้น

[14] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FOG/2566/ThaiPDF/25660202.pdf

[15] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FOG/2562/ThaiPDF/25620311.pdf

คำถาม	คำตอบ
สามารถถือได้ว่าผู้ขออนุญาตมีการใช้บริการศูนย์คอมพิวเตอร์สำรองและการสำรองข้อมูลเป็นไปตามแผนรองรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องและแผนฉุกเฉินด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วหรือไม่อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	
4.8 โปรดอธิบายเพิ่มเติมขอบเขตของข้อกำหนดที่ว่า ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องไม่ใช้ระบบเงินฝาก ระบบสินเชื่อ ระบบงานการให้บริการทางอินเทอร์เน็ต (Internet Banking) และระบบงานการให้บริการทางอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Banking) ร่วมกับสถาบันการเงินแห่งอื่นไม่ว่าในประเทศหรือต่างประเทศ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา**ต้องไม่ใช้ระบบ**เงินฝาก ระบบสินเชื่อ ระบบ Internet Banking และระบบ Mobile Banking **ร่วมกับสถาบันการเงินแห่งอื่นไม่ว่าในประเทศหรือต่างประเทศ** โดยมีการ**แยกกันตั้งแต่ระดับ operating system (OS) middleware ระบบงานเงินฝาก ระบบงานสินเชื่อ ระบบงาน Internet Banking และระบบงาน Mobile Banking <u>เป็นขั้นต่ำ</u>** เพื่อให้มั่นใจว่าระบบที่จะให้บริการและข้อมูลของผู้ใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการแยกออกจากสถาบันการเงินแห่งอื่น โดยในกรณีที่มีการใช้ทรัพยากรระบบด้าน hardware network และ facility ใน data center ร่วมกับสถาบันการเงินแห่งอื่นไม่ว่าในประเทศหรือต่างประเทศนั้น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องคำนึงถึงกระบวนการหรือขั้นตอนเพื่อให้เกิดความพร้อมใช้งานของ hardware network และ facility ใน data center ด้วย
4.9 ขอบเขตของข้อมูลที่ต้องระบุในแผนการใช้บริการระบบงานหรือบริการจากผู้ให้บริการภายนอกด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT outsourcing) มีอะไรบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)*	ผู้ขออนุญาตต้อง**ระบุรายละเอียดของแผนการใช้บริการ แนวทางคัดเลือกผู้ให้บริการ และการบริหารจัดการความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา**สำหรับผู้ให้บริการรายนั้น ๆ โดยรายละเอียดควรครอบคลุมข้อมูล เช่น ชื่อระบบงานหรือบริการ ชื่อบริษัท ระดับความเสี่ยงของระบบงานหรือบริการ ระดับความเสี่ยงของการใช้ IT outsource ขอบเขตการใช้บริการ และระยะเวลาการใช้บริการ เป็นต้น
4.10 รูปแบบเอกสารการยื่นขออนุญาตด้าน IT ต้องส่งเป็นนโยบายหรือไม่ และประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567)*	ให้ผู้ขออนุญาตอธิบายแผนการดำเนินงานด้าน IT และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง โดย**ครอบคลุมทั้งด้าน resiliency & availability ด้าน IT & Cyber security และด้าน fraud** รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ตามที่ระบุในข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 4 แผนการดำเนินงานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ทั้งนี้ **อาจจัดทำเป็นรูปแบบใดก็ได้ที่มีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องดังกล่าวอย่างครบถ้วน**

คำถาม	คำตอบ
หมวด 5 แผนงานและแนวทางการดำเนินการในการได้มา เข้าถึง บริหารจัดการ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่หลากหลายสำหรับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
5.1 เป้าหมายและแนวทางที่ ธปท. ต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเปิดให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data) เป็นอย่างไร	ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา**จัดให้มีกลไกที่รองรับและอำนวยความสะดวกทั้งในการส่งและในการรับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการระหว่างธนาคารพาณิชย์ไร้สาขากับผู้ให้บริการรายอื่นภายใต้สิทธิของผู้ใช้บริการตามกฎหมาย** อันจะเป็นการช่วยส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและบริการทางการเงินให้ดีขึ้นทั้งในด้านคุณภาพและราคา รวมถึงกระตุ้นการแข่งขันในระบบสถาบันการเงินไทยอย่างเหมาะสม[16]
5.2 ธปท. มีความคาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพัฒนาระบบหรือส่วนเชื่อมต่อข้อมูล เพื่ออำนวยความสะดวกให้ลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาส่งข้อมูลให้กับผู้ให้บริการรายอื่นอย่างไร และจะมีแนวทางบังคับใช้แนวนโยบาย Open Banking Data เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างสถาบันการเงินและผู้ประกอบการประเภทอื่น ๆ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**ปัจจุบัน ธปท. อยู่ระหว่างผลักดันนโยบายด้าน Open Banking Data** ให้มีการพัฒนากลไกรองรับการใช้สิทธิให้ความยินยอมส่งข้อมูลของลูกค้าจากผู้ให้บริการหนึ่งไปผู้ให้บริการรายอื่น โดยมีมาตรฐานกลางให้การรับส่งมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน **รวมถึงส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียม โดยเปิดกว้างให้ผู้ให้บริการที่ได้มาตรฐานสามารถเข้าร่วมได้ และทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข้อมูลด้วย (กรณีมีข้อมูลของลูกค้า)** ภายใต้ค่าธรรมเนียมที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วม โดยมีแนวทางในการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้ ● **การออกหลักเกณฑ์** เพื่อกำหนดให้ผู้ให้บริการภายใต้การกำกับของ ธปท. ที่เก็บข้อมูลของลูกค้า **ซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** จัดเตรียมกลไกให้ลูกค้าสามารถใช้สิทธิให้ความยินยอม เพื่อส่งข้อมูลของตนเองไปให้ผู้ให้บริการอื่นผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้อมูล ● **การจัดทำมาตรฐานกลางในการรับส่งข้อมูล** โดย ธปท. จะเปิดให้ผู้ให้บริการมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนามาตรฐานกลาง ในการรับส่งข้อมูล ตลอดจนกลไกและวิธีการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การรับส่งข้อมูลภายใต้ความยินยอมของลูกค้าเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยต้นทุนที่เหมาะสม
5.3 ในคู่มือประชาชน หมวดที่ 5 ข้อ 1.2 กำหนดให้อธิบายแนวทางการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) บุคลากรด้านข้อมูล (data personnel) ในความหมายคือให้ระบุ roles & responsibilities ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ data ยกตัวอย่างเช่น DPO (Data Protection Officer) data processor และ data controller ใช่หรือไม่	**ให้ระบุแผนบุคลากรด้านข้อมูลเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการดำเนินงานด้านข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** โดยเฉพาะงานระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ core banking operations โดยอาจระบุจำนวนบุคลากรด้านข้อมูลตามโครงสร้างองค์กร ประสบการณ์ของบุคลากรที่ต้องการ และบทบาทหน้าที่ แนวทางการได้มาซึ่งบุคลากร รวมถึงส่วนที่ใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก (outsource) เป็นต้น

[16] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง แนวนโยบายการเปิดกว้างให้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลตามสิทธิของผู้ใช้บริการ (Open Data for Consumer Empowerment) ของ ธปท. ได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/news-and-media/news/2023/news-th-20231130-2.pdf

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)	
5.4 ในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้กู้ว่ามีความสามารถในการชำระเงินหรือไม่ นั้น จำเป็นต้องพิจารณาจากข้อมูลทางเลือก (Alternative Data) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หรือสามารถใช้ข้อมูล Traditional Data เช่น ข้อมูลจากเครดิตบูโร หรือข้อมูลทางการเงินของผู้กู้ร่วมด้วยได้ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2567)*	**ตามเอกสารหมวด 5 ไม่ได้จำกัดแหล่งที่มาของข้อมูลในการใช้พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาว่าต้องเป็น Traditional Data หรือ Alternative Data อย่างไรก็ตาม ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาใช้แหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพและครอบคลุมพอที่จะยกระดับการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ** เช่น นำมาใช้สำหรับประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้กู้ เพื่อสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ได้แม่นยำขึ้น หรือใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น และกำหนดราคาที่เหมาะสมได้จริงตามที่ผู้ขออนุญาตนำเสนอต่อ ธปท.
หมวด 6 แผนการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
6.1 การชี้แจงข้อมูลในแผนผลักดันให้เกิดการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) และการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบ (Responsible Lending) มีแนวทางอย่างไร	การให้ข้อมูลแผนการดำเนินการที่แสดงให้เห็นแนวทางดำเนินงานในด้าน**การดูแลการให้บริการลูกค้าอย่างเป็นธรรม และการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบตลอดวงจรหนี้** โดยอย่างน้อยแสดงให้เห็นว่าจะมีการให้ข้อมูลสำคัญแก่ลูกค้าอย่างครบถ้วนและเพียงพอ เพื่อให้ลูกค้าสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการที่เหมาะสมกับตัวเอง และได้รับการดูแลเมื่อเกิดปัญหา **รวมถึงนำเสนอแนวทางที่ช่วยสนับสนุนการแก้หนี้ครัวเรือนที่เหมาะสม** เช่น การปรับโครงสร้างหนี้แบบ multi-creditor เป็นต้น
6.2 ตามประกาศกระทรวงการคลังฯ หมวดที่ 3 ข้อ 6 (10) เรื่องแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ที่มีการกำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องนำส่งข้อมูลที่ครอบคลุมความเสี่ยงตามข้อ (ก) – (ฉ) นั้น ผู้ขออนุญาตต้องนำส่งระบบงานและกระบวนการที่ครอบคลุมความเสี่ยงตามข้อ (ก) – (ฉ) เป็นอย่างน้อยใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญของธนาคารได้ ซึ่งความเสี่ยงตามข้อ (ก) - (ฉ) เป็นความเสี่ยงพื้นฐาน**ของการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ดี **หากผู้ขออนุญาตประเมินแล้วเห็นว่ามีความเสี่ยงที่สำคัญอื่น ๆ** ซึ่งเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแผนการดำเนินธุรกิจที่นำเสนอ **ก็สามารถนำส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาเพิ่มเติมได้** ทั้งนี้ ข้อมูลที่นำส่งในทุกความเสี่ยงข้างต้นควรระบุรายละเอียดในระดับที่ ธปท. สามารถประเมินแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้อย่างเหมาะสมกับแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา
6.3 จากข้อ 6.2 ความเสี่ยงตามข้อ (จ) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) ซึ่งรวมถึง Business Continuity AML/CFT Legal Risk และ Reputational Risk นั้น ผู้ขออนุญาตต้องนำส่งรายละเอียด สำหรับความเสี่ยงในด้านนี้ ต่างจากด้านอื่นในข้อ (ก) – (ง) อย่างไร เช่น reputational risk จำเป็นที่จะต้อง	ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญของธนาคารได้ โดยข้อมูลที่นำส่งมีการระบุรายละเอียดในระดับที่ ธปท. สามารถประเมินแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้อย่างเหมาะสมกับแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ทั้งนี้ สำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการซึ่งมีขอบเขตกว้าง **ผู้ขออนุญาตอาจนำส่งแผนการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan) มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (AML/CTPF) ซึ่งเป็นเอกสารที่ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งต้องจัดทำตามกฎหมาย/แนวปฏิบัติในปัจจุบันเป็นอย่างน้อย**

คำถาม	คำตอบ
มีรายละเอียดเป็นมาตรฐานเดียวกันกับความเสี่ยงข้อ (ก) – (ง) หรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	ในขณะที่ความเสี่ยงด้านกฎหมายและความเสี่ยงด้านชื่อเสียงเป็นความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ได้ จึงถือเป็นความเสี่ยงที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาควรมีแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวด้วยเช่นกัน
6.4 สิ่งที่ ธปท. คาดหวังสำหรับไฟล์แนบที่ RM05 - RM07 จะถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำ business plan และการกำหนด product และกลุ่มเป้าหมายของธนาคารที่สามารถดำเนินการตาม Market Conduct และ Responsible Lending รวมถึงการแก้หนี้ครัวเรือนด้วย ใช่หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนการดำเนินการเพื่อผลักดันให้เกิดการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) และการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบ (Responsible Lending) รวมถึง สนับสนุนการแก้หนี้ครัวเรือนไทย** ที่สอดคล้องกับรูปแบบและแผนประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะมีการให้บริการและการจัดการความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวอย่างเหมาะสม เป็นธรรม และรับผิดชอบ
6.5 หากผู้ยื่นใบสมัครธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา มีแผนงานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของธนาคารเฉพาะสกุลเงินไทยบาท นั้น การระบุความเสี่ยงหลัก โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านตลาด จำเป็นต้องมีแผนงานที่อ้างอิงหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศสำหรับธนาคารพาณิชย์ ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 74/2551) หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**การระบุความเสี่ยงหลักและกำหนดแนวทางบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ควรมีความสอดคล้องเพียงพอเหมาะสมกับแผนธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่นำเสนอ โดยหากแผนธุรกิจที่นำเสนอไม่มีธุรกรรมหรือการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงใด ๆ ซึ่งเป็นความเสี่ยงเฉพาะตัวของธุรกรรมนั้น ๆ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่จำเป็นต้องกำหนดแนวทางบริหารความเสี่ยงนั้น อย่างไรก็ตาม ภายหลังการเปิดดำเนินการ หากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาขยายการทำธุรกรรมหรือขอบเขตธุรกิจซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงประเภทใหม่เพิ่มเติม ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจำเป็นต้องมีแนวทางและระบบงานที่พร้อมในการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวก่อนเริ่มทำธุรกรรมหรือขยายธุรกิจด้วย พร้อมทั้งปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติ ธปท. ที่เกี่ยวข้อง**
6.6 ขอทราบลักษณะของแผนการเลิกประกอบกิจการ (Exit plan) ที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องจัดทำและนำส่งให้ ธปท. *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**แผนการเลิกประกอบกิจการ (Exit plan)** หมายถึง แผนซึ่งผู้ขออนุญาตต้องจัดทำและ**นำส่งให้ ธปท. ประกอบการพิจารณาอนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดยแผนดังกล่าวมีไว้เพื่อรองรับในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเลิกกิจการและคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยต้องรองรับใน 3 กรณี** ได้แก่ 1. กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เนื่องจากมีผลประกอบการในลักษณะที่อาจนำไปสู่ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการ 2. กรณีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาประกอบธุรกิจในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง รวมถึงการประกอบธุรกิจที่อาจนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

คำถาม	คำตอบ
	3. กรณีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ผ่านการประเมินความพร้อมจาก ธปท. ให้พ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ (โปรดดูรายละเอียดในข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 6 แผนบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 4.1)
6.7 ขอทราบรายละเอียดของกรณีที่เป็นเหตุให้ต้องเลิกประกอบกิจการ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาประกอบธุรกิจในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง รวมถึงการประกอบธุรกิจที่อาจนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ตามที่ระบุอยู่ในคู่มือประชาชน ข้อ 4.1 (2) *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีการประกอบธุรกิจในลักษณะที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรืออาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง รวมถึงการประกอบธุรกิจที่อาจนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ได้ที่ **“ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ข้อ 1”**
6.8 หากเกิดกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเลิกประกอบกิจการ จะมีกระบวนการในการดำเนินการอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	ในกรณีที่มีเหตุให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเลิกประกอบกิจการ **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องยื่นขออนุญาตต่อ ธปท. ตามกระบวนการที่ ธปท. ได้กำหนดไว้แล้วในปัจจุบัน**สำหรับสถาบันการเงินทุกแห่ง โดยสามารถดูรายละเอียดได้ที่ “คู่มือสำหรับประชาชน เรื่อง การขออนุญาตเลิกประกอบกิจการ หรือหยุดประกอบกิจการเป็นการชั่วคราวของสถาบันการเงิน”[17] ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเลิกประกอบกิจการในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินการตามแผนการเลิกประกอบกิจการ (Exit plan) ที่ได้จัดทำและนำส่งให้ ธปท. ด้วย
6.9 ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องจัดทำแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) อย่างไร เพื่อให้มีรายละเอียดในการดำเนินการครบถ้วนตามที่ ธปท. กำหนด *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567)*	**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องกำหนดแนวทางในการเลิกกิจการแบบ end-to-end ที่ครอบคลุมถึงแผนการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และแนวทางการดูแลผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยอาจแสดงเป็นกระบวนการที่จะดำเนินการในแต่ละขั้นตอน** ทั้งนี้ เพื่อให้การเลิกประกอบกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน ซึ่งรวมถึงผลกระทบต่อผู้ใช้บริการและผู้ฝากเงิน (orderly exit) นอกจากนี้ การจัดทำ

[17] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/our-services/public-handbook/fi/bank/01-010105.pdf

คำถาม	คำตอบ
	แผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) เป็นการบริหารความเสี่ยงภายในของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบจาก ธปท. อีกทั้งต้องมีการทบทวนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งและเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ
6.10 ธปท. มีความคาดหวังอย่างไรบ้างเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะต้องแสดงตามหมวด 6 แผนบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา RM01 - RM03 ผู้ขออนุญาตจะต้องนำส่งนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ (Risk Management Policy) ในไฟล์แนบที่ RM01 - RM03 หรือไม่ หรือสามารถนำส่งเพียงแผนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Framework) ตามความเสี่ยงที่ระบุไว้ใน RM01 แล้วนำส่งนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ (Risk Management Policy) ให้กับ ธปท. ภายหลัง เมื่อได้รับความเห็นชอบให้จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567)*	ธปท. คาดหวังให้ผู้ขออนุญาตสามารถระบุ**ความเสี่ยงสำคัญ (key risk) ความเสี่ยงของธุรกรรมที่มีนัยสำคัญ (SA) และความเสี่ยงเฉพาะของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจ พร้อมทั้งมีแนวทางบริหารความเสี่ยง** ซึ่งครอบคลุมกลไกและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite/risk tolerance) รวมทั้งการเตรียมการด้านบุคลากร กระบวนการ และระบบงาน ทั้งนี้ ในการยื่นข้อมูลประกอบการขออนุญาต ผู้ขออนุญาตสามารถนำส่งแผนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Framework) หรือนโยบายการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) ให้ ธปท. เพื่อเป็นเอกสารประกอบการประเมินการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่จะจัดตั้งได้
หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา	
1. ธปท. มีการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเหมือนหรือแตกต่างจากการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันอย่างไร	ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในไทยโดยมีขอบเขตการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์แห่งอื่น โดยให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล ดังนั้น **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์แห่งอื่น** ซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ • **ด้านความมั่นคงและประสิทธิภาพ (Prudent and Efficient)** เพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นคงแข็งแกร่งทางด้านฐานะการเงิน สภาพคล่อง และมีการบริหารความเสี่ยงที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจและความสามารถในการแข่งขัน • **ด้านธรรมาภิบาล (Governance)** เพื่อกำกับดูแลให้กรรมการและผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีกลไกการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพเท่าทันความเสี่ยง รวมถึงมี risk culture ขององค์กรที่ดี • **ด้านความเป็นธรรมต่อลูกค้าและประชาชน (Fair and Customer Protection)** เพื่อดูแลให้สถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ รวมถึงมีการบริหารจัดการด้านการให้บริการลูกค้าอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

คำถาม	คำตอบ
	• **ด้านเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ (Macro Prudential)** เพื่อดูแลความสมดุลทางเศรษฐกิจให้สถาบันการเงินสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ทันท่วงที และช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ดี **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขายังต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะ เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจบนหลักการกำกับดูแลแบบ Risk Proportionality** ในหัวข้อดังต่อไปนี้ *(รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา[18])* • **การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงิน** • **การกำกับดูแลโครงสร้างการถือหุ้น** • **การกำกับดูแลด้านความเสี่ยงปฏิบัติการ** • **การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล** • **การทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related Lending)** • **การกำกับดูแลช่องทางให้บริการและการใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก** • **การกำกับดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่รองรับการให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล** **นอกจากนี้ ในระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. จะติดตามการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินกิจการเป็นไปอย่างมั่นคงและไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อระบบการเงิน**
2. ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. จะมีการจำกัดหรือกำหนดขอบเขตการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือไม่ อย่างไร	**ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. ไม่ได้จำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นการเฉพาะ โดยธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์และให้บริการลูกค้าทุกกลุ่มได้เหมือนธนาคารพาณิชย์อื่นในปัจจุบัน** **อย่างไรก็ดี ในช่วงแรกของการประกอบธุรกิจ ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามุ่งเน้นการให้บริการทางการเงินพื้นฐานแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายให้มีความมั่นคงก่อน รวมถึงขยายธุรกิจตามความพร้อม แทนที่จะเร่งขยายไปทำธุรกิจอื่นหรือธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง** ซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อระบบการเงินหรือผู้ใช้บริการในวงกว้างได้ **โดยในช่วงดังกล่าว**

[18] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf

คำถาม	คำตอบ
	ธปท. จะกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจและการออกผลิตภัณฑ์ตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างใกล้ชิด ซึ่งหาก ธปท. เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่มีความพร้อมเพียงพอในการให้บริการหรือการดำเนินธุรกิจ หรือธุรกรรมที่จะดำเนินการหรืออยู่ระหว่างดำเนินการอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ระบบการเงิน หรือผู้บริโภคในวงกว้าง ธปท. อาจพิจารณาสั่งการให้แก้ไข ชะลอ หรือจำกัดการให้บริการหรือการทำธุรกรรม หรือกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพิ่มเติมตามความเหมาะสมได้ **นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องหารือ ธปท. หากต้องการปรับรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่มีความแตกต่างจากตอนยื่นขออนุญาตจัดตั้งอย่างมีนัยสำคัญ**
3. ธปท. จะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจหรือไม่ อย่างไร	ธปท. คาดหวังให้การดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ มุ่งเน้นที่การพัฒนาบริการทางการเงินรูปแบบใหม่หรือการให้บริการทางการเงินที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิมแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างมั่นคง มีความพร้อมในการดำเนินงานและการควบคุมภายในที่ดี โดยไม่มีพฤติกรรมหรือแนวทางการประกอบธุรกิจที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรืออาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ให้บริการในวงกว้าง **ดังนั้น ธปท. จึงอาจกำหนดเงื่อนไขให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องปฏิบัติเพิ่มเติม อาทิ** • **กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดำเนินธุรกิจตามแผนการประกอบธุรกิจที่ได้นำเสนอ และ ธปท. เห็นชอบแล้ว** โดยหากมีการเปลี่ยนแปลง ให้ขออนุญาต ธปท. เป็นรายกรณี • **ห้ามธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ โดยผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องเป็นบุคคลเดียวกันทั้งตอนยื่นคำขอจัดตั้งและตลอดระยะแรกของการประกอบธุรกิจ** เว้นแต่มีเหตุผลจำเป็นอันสมควร ให้ขออนุญาต ธปท. เป็นรายกรณี • **ห้ามธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเปลี่ยนแปลงกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการที่ดำรงตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ให้ขออนุญาต ธปท. เป็นรายกรณี ได้แก่ (1) ประธานคณะกรรมการ (2) กรรมการในคณะกรรมการที่มีประสบการณ์ในงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการให้บริการด้านดิจิทัลอย่างน้อย 3 ปี (3) ประธานกรรมการบริหาร ผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น และ (4) ผู้บริหารระดับสูงสุดด้านเทคโนโลยี

คำถาม	คำตอบ
	• **กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องทบทวนแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ exit plan ดังกล่าว** และในกรณีที่ exit plan มีการเปลี่ยนแปลง ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องนำส่ง exit plan ที่ได้ปรับปรุงแล้วต่อ ธปท. ภายใน 30 วัน หลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

4. ธปท. จะมีการผ่อนผันหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจหรือไม่ อย่างไร	**ธปท. อาจผ่อนผันหลักเกณฑ์บางส่วนเพื่อช่วยลดภาระในการประกอบธุรกิจในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา อาทิ**
	• **หากมีความจำเป็น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอาจขออนุญาต ธปท. ในการแต่งตั้งให้บุคคลที่ไม่ได้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ และผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินแห่งอื่น มาทำหน้าที่เป็นผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** ตามที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันการเงินแห่งนั้นให้ไปปฏิบัติหน้าที่แบบเต็มเวลาในลักษณะ secondment โดย ธปท. จะพิจารณาอนุญาตตามเหตุผล ความจำเป็น และแนวทางป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ประกอบด้วย
	• **ผ่อนปรนการจัดทำการทดสอบภาวะวิกฤต (stress test) จากข้อกำหนดในหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ (Pillar 2) ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ดังนี้**
	  • **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถเลือกทดสอบภาวะวิกฤตด้วยสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้นเอง (self-developed scenario) <u>หรือ</u> สถานการณ์จำลองที่ ธปท. กำหนด (supervisory scenario) อย่างใดอย่างหนึ่ง ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต้องทดสอบภาวะวิกฤตด้วยสถานการณ์จำลองทั้ง 2 แบบ ได้แก่ self-developed scenario และ supervisory scenario ตามที่ ธปท. กำหนด**
	  • **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพิจารณาประเมินความเสี่ยงโดยครอบคลุมอย่างน้อย <u>3 ด้าน</u> ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาดในบัญชีเพื่อค้า และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปต้องประเมินความเสี่ยงเพิ่มเติมในเรื่องความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้านเครดิต และความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคารด้วย**
	• **ผ่อนผันให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาไม่ต้องจัดทำและส่งแผนล่วงหน้ารองรับการเสริมสร้างความมั่นคงและแก้ไขปัญหา (recovery plan) ต่อ ธปท.**

5. ธปท. มีแนวทางพิจารณาให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ อย่างไร	**เมื่อธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเปิดดำเนินการเป็นระยะเวลา 5 ปี ธปท. จะประเมินความพร้อมเพื่อพิจารณาให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ** โดยให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้

คำถาม	คำตอบ
	• **การดำเนินการตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. เห็นชอบ ซึ่งรวมถึงการดำเนินการเทียบกับดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนการประกอบธุรกิจ** สำหรับการให้บริการทางการเงินรูปแบบใหม่หรือการให้บริการทางการเงินที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิม โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพและวินัยทางการเงินแก่กลุ่มผู้ใช้บริการรายย่อยและกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะกลุ่มที่ยังไม่ได้รับบริการทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม (Underserved) หรือกลุ่มที่เข้าไม่ถึงบริการทางการเงิน (Unserved) • **ผลการดำเนินงานที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น** โดยแสดงให้เห็นถึงโอกาสในการขยายธุรกิจ และความสามารถในการสร้างรายได้หรือผลกำไรได้อย่างยั่งยืน จากการดำเนินการตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. เห็นชอบ • **การปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงิน และหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างเคร่งครัด ซึ่งรวมถึงการจัดให้มีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วอย่างน้อย 10,000 ล้านบาท รวมถึงไม่มีพฤติกรรมหรือรูปแบบการประกอบธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะหรือความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาหรือต่อเสถียรภาพของระบบการเงินอย่างมีนัยสำคัญ และไม่มีการกระทำอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือทำให้ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องใช้อำนาจตลาดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไม่เหมาะสม จนนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการ** ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่เปิดดำเนินการแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี อาจขอให้ ธปท. พิจารณาประเมินความพร้อมให้พ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจก่อนได้ **ผลการประเมินจะแบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้** 1) **<u>ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ผ่านการประเมิน</u>:** ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. ให้พ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ 2) **<u>ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ไม่ผ่านการประเมิน แต่มีเหตุอันสมควรและมีแผนการปรับปรุงแก้ไขที่ชัดเจนและเป็นไปได้</u>:** ธปท. อาจพิจารณาขยายช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับเหตุที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้นไม่ผ่านการประเมินและแผนการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสม โดยธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องดำเนินการตามแผนการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ ธปท. กำหนด เพื่อให้ ธปท. ประเมินความพร้อมครั้งที่ 2

คำถาม	คำตอบ
	3) <u>**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ไม่ผ่านการประเมินในประเด็นที่อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยต่อเสถียรภาพระบบการเงิน ผู้ฝากเงิน หรือผู้ใช้บริการในวงกว้าง โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่มีแผนการปรับปรุงแก้ไขที่ชัดเจนและเป็นไปได้ หรือไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่ ธปท. กำหนด หรือไม่ผ่านการประเมินความพร้อมครั้งที่ 2**</u>: ต้องปฏิบัติตาม exit plan โดยขอเลิกประกอบกิจการตามมาตรา 78 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และส่งคืนใบอนุญาตการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังผ่าน ธปท. ทั้งนี้ เว้นแต่ ธปท. เห็นสมควรเป็นอย่างอื่น
6. หลักเกณฑ์และการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเมื่อพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ เป็นอย่างไร *(เผยแพร่เมื่อวันที่ 28 มี.ค. 67 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**หลังจากที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. ให้พ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจแล้ว** • **หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องปฏิบัติตามเฉพาะในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจ** อาทิ หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นที่มีนัยต่อความสำเร็จ การเปลี่ยนแปลงกรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการที่ดำรงตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญในธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และการจัดทำและทบทวนแผนการเลิกประกอบกิจการ (exit plan) **จะสิ้นสุดการบังคับใช้ รวมถึง ธปท. จะพิจารณายกเลิกการผ่อนผันหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เคยได้ผ่อนผันไปเพื่อช่วยลดภาระในการประกอบธุรกิจในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** • **อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขายังคงต้องมุ่งเน้นการประกอบธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจการเงินไทยโดยรวมโดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงินตามรูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจที่ ธปท. เห็นชอบ** กล่าวคือ ให้บริการทางการเงินรูปแบบใหม่หรือการให้บริการทางการเงินที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิมผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยให้ความสำคัญกับ (1) การพัฒนาบริการทางการเงินที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพและวินัยทางการเงินแก่กลุ่มผู้ใช้บริการรายย่อยและกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะกลุ่ม Underserved หรือกลุ่ม Unserved (2) การมีรูปแบบการใช้งาน กระบวนการ และขั้นตอนการใช้บริการทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัลที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้ใช้บริการ เพื่อสร้างประสบการณ์การใช้บริการทางการเงินที่ดีแก่ผู้ใช้บริการ และ (3) การนำเสนอนวัตกรรมและบริการทางการเงินที่ดีขึ้นทั้งในด้านคุณภาพและด้านราคา เพื่อช่วยส่งเสริมและกระตุ้นการแข่งขันในระบบสถาบันการเงินอย่างเหมาะสม รวมถึงเปิดให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data) รวมทั้งไม่มีพฤติกรรมหรือแนวทางการประกอบธุรกิจที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรืออาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ให้บริการในวงกว้าง อันได้แก่ (1) การประกอบธุรกิจในรูปแบบที่ไม่ยั่งยืนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะหรือความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (2) การประกอบธุรกิจในรูปแบบที่ทำให้เกิดการแข่งขันในระบบ

คำถาม	คำตอบ
	การเงินอย่างไม่เหมาะสมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน และ (3) การกระทำการอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือทำให้ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ใช้อำนาจตลาดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไม่เหมาะสม จนนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม และอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการ • **อีกทั้ง ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนได้ด้วยตนเอง** โดยไม่เน้นพึ่งพาความช่วยเหลือหรือเงินทุนจากสถาบันการเงินแห่งอื่น ดังนั้น **กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินแห่งอื่นในลักษณะดังต่อไปนี้** (1) กรณีสถาบันการเงินแห่งอื่นที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา[19] (2) กรณีสถาบันการเงินแห่งอื่นที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทั้งทางตรงหรือทางอ้อมเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา[20] **ธปท. จะกำหนดห้ามไม่ให้สถาบันการเงินแห่งนั้นให้สินเชื่อ ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา** เว้นแต่เป็นการกู้ยืมระหว่างธนาคารเพื่อการบริหารจัดการสภาพคล่องระยะสั้น การแก้ไขปัญหาฐานะหรือการดำเนินงานหรือปัญหาสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือได้รับอนุญาตจาก ธปท. เป็นรายกรณี • **นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ** (รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา)

[19] รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf

[20] โดย ธปท. จะกำหนดเป็นเงื่อนไขให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติมประกอบการผ่อนผันให้สถาบันการเงินแห่งอื่นดังกล่าวถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

คำถาม	คำตอบ
7. ธปท. มีแนวทางการพิจารณาผู้ถือหุ้นที่ไม่มีสัญชาติไทยอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567)*	ในการพิจารณาว่าผู้ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือไม่นั้น ธปท. จะพิจารณาโดยอ้างอิงกับหลักการดังนี้ **(1) กรณีบุคคลธรรมดา** เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ **(2) กรณีนิติบุคคล** เป็นนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายไทยและไม่มีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม **นิติบุคคลใดที่มีอำนาจควบคุมหรือเข้าข่ายว่ามีอำนาจควบคุมกิจการตามลักษณะที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธปท. จะพิจารณาตามหลักการข้างต้นไปจนถึงผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้าย (UBO) เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นไม่มีอำนาจควบคุมกิจการ**
8. ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจและช่วงพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงินใดบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2567)*	**ในช่วงระยะแรกของการประกอบธุรกิจและช่วงพ้นระยะแรกของการประกอบธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงินเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป** เช่น การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity coverage ratio: LCR ratio) รวมถึงอัตราส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การดำรงแหล่งที่มาของเงินให้สอดคล้องกับการใช้ไปของเงิน (Net stable funding ratio: NSFR) อัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single lending limit: SLL) โดยธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถศึกษาหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับอัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามได้ที่หน้าเว็บไซต์ของ ธปท.[21]
9. ตามที่กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งสูงสุดด้านเทคโนโลยี ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้กับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเต็มเวลา และไม่เป็นพนักงานในนิติบุคคลอื่น กรณีนี้ พนักงานไม่ได้หมายความรวมถึงกรรมการใช่หรือไม่ และมีวิธีการพิจารณาอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	ตามประกาศกระทรวงการคลังฯ กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งสูงสุดด้านเทคโนโลยี ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้กับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเต็มเวลาและไม่เป็น**พนักงานในนิติบุคคลอื่น ซึ่งรวมถึง การไม่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหาร หรือผู้บริหาร ด้วย** **ทั้งนี้ หากผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งสูงสุดด้านเทคโนโลยีดำรงตำแหน่งอื่นที่นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น** เช่น เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารหรือเป็นที่ปรึกษาที่ไม่เข้าข่ายเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการในนิติบุคคลอื่น **ต้องคำนึงถึงหลักการป้องกันการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการอุทิศเวลาในการบริหารจัดการงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาให้ได้อย่างเต็มที่ด้วย**

[21] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/fipcs/Index-of-BOT-Announcements-in-FI-group_upload.pdf

คำถาม	คำตอบ
10. ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถใช้ชื่อ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ที่เหมือน ใกล้เคียง หรือสื่อถึงบริษัทอื่นใดที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องและไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่นได้หรือไม่ และผู้ขออนุญาตต้องนำส่งชื่อ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือ อัตลักษณ์ของแบรนด์ (brand identity) ที่ผู้ขออนุญาตประสงค์จะใช้ (final version) ภายในระยะเวลารับสมัครด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567)*	**ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องไม่ใช้ชื่อ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ที่เหมือน ใกล้เคียง หรือสื่อถึงสถาบันการเงินแห่งอื่นหรือกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่น ซึ่งรวมถึงบริษัทใด ๆ ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีชื่อ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสถาบันการเงินแห่งอื่นหรือกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่นด้วย** ไม่ว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับสถาบันการเงินแห่งอื่นนั้นหรือไม่ เพื่อป้องกันประชาชนเข้าใจผิดว่า ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและสถาบันการเงินแห่งอื่นหรือกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่น มีส่วนรับผิดชอบในธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ชื่อเสียง หรือการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและสถาบันการเงินแห่งอื่นหรือกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่นนั้นได้ โดยหลักเกณฑ์ตามที่กล่าวไม่รวมถึงสถาบันการเงินต่างประเทศที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินในประเทศไทย หรือบริษัทอื่นใดที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินแห่งอื่น[22] ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตยังไม่สามารถกำหนดชื่อของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่ชัดเจนได้ในชั้นการยื่นคำขออนุญาต **ผู้ขออนุญาตอาจระบุชื่อของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาที่เป็นชื่อเบื้องต้นได้** เพื่อใช้ในการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ (โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ชุดคำถาม-คำตอบประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หมวด 1 ข้อ 1.28) **สำหรับกรณีเครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของแบรนด์ (brand identity) นั้น ธปท. มิได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องนำส่ง เพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่หากข้อมูลดังกล่าวมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลประกอบการขออนุญาตในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้ขออนุญาตจะยื่นต่อ ธปท.** เช่น หมวด 3 รูปแบบและแผนการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เป็นต้น **ก็ให้ส่งมาประกอบกันด้วย**
11. การจัดตั้งสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใด และสำนักงานใหญ่สามารถให้บริการในลักษณะใดบ้าง *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567)*	**การจัดตั้ง หรือย้ายสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ตามมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประกาศอื่นที่เกี่ยวข้อง** โดยสำนักงานใหญ่ หมายความถึง สำนักงานใหญ่ที่ธนาคารพาณิชย์ได้จดทะเบียน

[22] รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf

คำถาม	คำตอบ
	กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและสถานประกอบธุรกิจอื่นใดที่มีลักษณะเป็นศูนย์กลางในการประกอบธุรกิจหรือดำเนินยุทธศาสตร์ โดยมีความสำคัญเทียบเท่าเสมือนเป็นสำนักงานใหญ่[23] **ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องให้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัลเท่านั้น โดยไม่สามารถให้บริการผ่านช่องทางอื่นได้** เว้นแต่มีเหตุจำเป็นต้องให้บริการผ่านช่องทางอื่น ต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ก่อน โดย ธปท. จะพิจารณาจากเหตุผลความจำเป็น และแผนการทยอยลดการให้บริการผ่านช่องทางอื่นนั้น และต้องไม่เป็นการหลีกเลี่ยงการให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล ดังนั้น สำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจึงสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้บริการเพียงในลักษณะที่เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ข้อมูลผ่านศูนย์บริการลูกค้าสัมพันธ์ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ซึ่งไม่ถือเป็นการใช้ช่องทางในการให้บริการธุรกรรมทางการเงิน[24]
12. กรณีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่นต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินอย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567)*	**กรณีธนาคารพาณิชย์ไร้สาขามีกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ไม่ว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่นหรือไม่ กลุ่มธุรกิจทางการเงินดังกล่าวจะต้องจัดทำงบการเงินรวมตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามที่กำหนดในประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับกลุ่มธุรกิจทางการเงิน**[25] โดยต้องจัดทำงบการเงินรวมตามวิธีที่มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดสำหรับกลุ่มธุรกิจทางการเงินทั้ง 2 ระดับ ได้แก่ งบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation และงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Full Consolidation เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำรงเงินกองทุนของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ทั้งนี้ **ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่น** ให้ถือว่ามีกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแยกต่างหากจากกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation ของสถาบันการเงินแห่งอื่น แต่

[23] ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจ และคำถาม-คำตอบแนบท้ายประกาศดังกล่าว สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2552/ThaiPDF/25520314.pdf

[24] รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับช่องทางให้บริการของธนาคารพาณิชย์ (banking channel) สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2563/ThaiPDF/25630227.pdf

[25] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2562/ThaiPDF/25620139.pdf

คำถาม	คำตอบ
	ยังคงอยู่ภายใต้กลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Full Consolidation เดียวกับสถาบันการเงินแห่งอื่นดังกล่าว (รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา[26]) ดังนั้น **กลุ่มธุรกิจทางการเงินจึงต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแยกต่างหากจากงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Solo Consolidation ของสถาบันการเงินแห่งอื่น และจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินระดับ Full Consolidation**
13. ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการให้แก่กลุ่มลูกค้าเดียวกันกับบริษัทอื่นในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน หรือบริษัทในเครือของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2567)*	ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาถือเป็นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในไทย จึง**สามารถประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์และให้บริการลูกค้าทุกกลุ่มได้เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์อื่นในปัจจุบัน แต่ในการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะต้องให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล ซึ่งกลุ่มลูกค้าอาจเป็นกลุ่มลูกค้าเดียวกันกับบริษัทอื่นในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน บริษัทในเครือของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา หรือบริษัทอื่นก็ได้** **อย่างไรก็ดี ธปท. คาดหวังให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาพัฒนาบริการทางการเงินรูปแบบใหม่หรือการให้บริการทางการเงินที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริการทางการเงินที่มีอยู่เดิมผ่านช่องทางดิจิทัล เพื่อตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของลูกค้าเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับบริการทางการเงินที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพและวินัยทางการเงินแก่กลุ่มผู้ใช้บริการรายย่อยและกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะกลุ่มที่ยังไม่ได้รับบริการทางการเงินอย่างเพียงพอและเหมาะสม (Underserved) หรือกลุ่มที่เข้าไม่ถึงบริการทางการเงิน (Unserved)** รวมถึงไม่มีรูปแบบการประกอบธุรกิจที่ไม่ยั่งยืนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะหรือความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา รูปแบบการประกอบธุรกิจที่ทำให้เกิดการแข่งขันในระบบการเงินอย่างไม่เหมาะสมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน หรือการกระทำอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือทำให้ผู้ถือหุ้นสำคัญ บริษัทลูกของผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ใช้อำนาจตลาดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอย่างไม่เหมาะสม จนนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของผู้ฝากเงินหรือผู้ใช้บริการได้
14. ตามที่กำหนดให้การทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการของ Virtual Bank ด้วยมติเอกฉันท์ทุกกรณีนั้น คำว่า “มติเอกฉันท์” หมายถึง การได้คะแนนเสียง	**มติเอกฉันท์ หมายถึง การได้คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ของกรรมการที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ (ครบองค์ประชุม)** โดยในการทำธุรกรรมของผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาดังกล่าว ไม่สามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นอนุมัติแทนได้ ทั้งนี้ ห้ามกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เข้าร่วมในการพิจารณาอนุมัติการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อดังกล่าว

[26] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/laws-and-rules/hearing/public-hearing-20240319-virtualbank-regulation.pdf

คำถาม	คำตอบ
เป็นเอกฉันท์ของกรรมการที่เข้าร่วมประชุม (โดยมีสมมติฐานว่าการประชุมนั้นครบองค์ประชุม) หรือการได้คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ของกรรมการทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2567)*	ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง (Related Lending)[27] และในการลงคะแนนเสียงในการพิจารณาอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าว จะต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และไม่มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง
15. ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจซึ่งยังมิได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากสถาบันการเงินแห่งอื่น เพื่อใช้เป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้หรือไม่ และจะต้องมีพื้นที่แยกต่างหากจากสถาบันการเงินแห่งอื่นหรือไม่ ไม่ว่าธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะอยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันกับสถาบันการเงินแห่งอื่นนั้นหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2567)*	• **ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถเช่าอสังหาริมทรัพย์จากสถาบันการเงินแห่งอื่น** เพื่อเป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ โดยต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ตามมาตรา 80(2)(ก) แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของสถาบันการเงิน ซึ่ง ธปท. จะพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็น รวมทั้งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเป็นสำคัญ • **อสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินแห่งอื่นนำออกให้เช่า** ต้องเป็นประเภทของอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจการนำอสังหาริมทรัพย์ออกให้เช่า[28] ทั้งนี้ การเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ดังกล่าว ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องแบ่งแยกพื้นที่ดำเนินธุรกิจให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้พื้นที่ในการดำเนินธุรกิจปกติของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาเองและสถาบันการเงินแห่งอื่น และกรณีการเช่าอสังหาริมทรัพย์จากสถาบันการเงินแห่งอื่นที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกัน บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องกำกับดูแลให้ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาและสถาบันการเงินแห่งอื่นถือปฏิบัติตามแนวทางการทำธุรกรรมภายในกลุ่ม ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทางการเงินด้วย

[27] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2551/ThaiPDF/25510326.pdf

[28] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2551/ThaiPDF/25510314.pdf

คำถาม	คำตอบ
	นอกจากนี้ หากเป็นกรณีการเช่าอสังหาริมทรัพย์จากกรรมการหรือบุคคลที่กำหนดตามมาตรา 48(4) แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ให้ถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การขาย ให้ หรือให้เช่าทรัพย์สินใด ๆ แก่กรรมการและบุคคลอื่นที่กำหนดตามมาตรา 48(4) หรือรับซื้อหรือเช่าทรัพย์สินใด ๆ จากบุคคลดังกล่าวด้วย[29] โปรดศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานใหญ่และการให้บริการของสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้ที่ “ชุดคำถาม-คำตอบประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ข้อ 11”
16. กรรมการอิสระของบริษัทแม่ที่เป็นบริษัทโฮลดิ้งของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (Non-operating holding company) สามารถเป็นประธานกรรมการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2567)*	**กรรมการอิสระของบริษัทแม่ที่เป็นบริษัทโฮลดิ้งของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (Non-operating holding company) สามารถดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้** โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน อาทิ ประธานกรรมการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต้องเป็นกรรมการอิสระหรือกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขานั้น (หากบุคคลใดเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจะไม่ถือเป็นกรรมการอิสระ) นอกจากนี้ ประธานกรรมการต้องไม่มีธุรกิจหรือส่วนร่วมในการบริหาร หรือไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงหลักการอุทิศเวลาในการบริหารจัดการงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาได้อย่างเต็มที่โดยต้องนำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติด้วย[30] ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีความซับซ้อน[31] ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน อาทิ การกำหนดห้ามประธานกรรมการของบริษัทแม่ที่เป็นบริษัทโฮลดิ้งของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (Non-operating holding company) ไปดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการของสถาบันการเงินซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

[29] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2551/ThaiPDF/25510351.pdf

[30] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2566/ThaiPDF/25660033.pdf และ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2566/ThaiPDF/25660034.pdf

[31] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2566/ThaiPDF/25660033.pdf

คำถาม	คำตอบ
	<u>หมายเหตุ</u> : คุณสมบัติของกรรมการอิสระของสถาบันการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 2/2566 เรื่อง บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน[32]
17. ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาสามารถแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินแห่งอื่นมาเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาภายในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกันได้หรือไม่ และขอบเขตดังกล่าวครอบคลุมถึงสถาบันการเงินในต่างประเทศหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	มาตรา 24 (6) แห่ง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน[33] กำหนด**ห้ามมิให้กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินแห่งอื่น หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจในเวลาเดียวกัน** <u>เว้นแต่</u>จะได้รับยกเว้นจาก ธปท. ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างสถาบันการเงินที่ทำธุรกิจและแข่งขันในตลาดเดียวกัน (เช่น การล่วงรู้ความลับ หรือการสร้างผลกระทบต่อการแข่งขันทางธุรกิจ) และส่งเสริมให้กรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินคำนึงถึงหลักการอุทิศเวลาในการบริหารจัดการงานของสถาบันการเงินได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ และผลประโยชน์สูงสุดขององค์กรเป็นสำคัญ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาซึ่งเป็นสถาบันการเงินเช่นกันจึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ดังกล่าวด้วย **ทั้งนี้ ในระยะแรกของการประกอบธุรกิจ (Phasing) หากมีความจำเป็น ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอาจขออนุญาต ธปท. แต่งตั้งให้บุคคลที่มิได้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ และผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินแห่งอื่น ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันการเงินแห่งนั้นให้ไปปฏิบัติหน้าที่แบบเต็มเวลาในลักษณะ secondment** (สัดส่วนการทำงานที่ธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา 100% : สถาบันการเงินแห่งอื่น 0%) โดย ธปท. จะพิจารณาเหตุผล ความจำเป็น แนวทางป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และหลักการอุทิศเวลาในการบริหารจัดการงานของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาตามวรรค 1 ประกอบด้วย รวมถึงต้องนำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติด้วย[34] (รายละเอียดตามเอกสารรับฟังความคิดเห็น เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา

[32] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2566/ThaiPDF/25660033.pdf

[33] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2564/ThaiPDF/25640096.pdf

[34] สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2566/ThaiPDF/25660033.pdf และ https://www.bot.or.th/content/dam/bot/fipcs/documents/FPG/2566/ThaiPDF/25660034.pdf

คำถาม	คำตอบ
กระบวนการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผ่านระบบ Microsoft Teams	
1. ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัล	
1.1 ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการอย่างไรบ้าง	ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลต้องดำเนินการ**ขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์กับบริษัท ไทยดิจิทัล ไอดี จำกัด (TDID)** เพื่อใช้ลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) ในเอกสารประกอบการยื่นคำขอ และ**สมัครใช้งานระบบ BOT SecureNET กับ ธปท.** เพื่อลงทะเบียนใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวบนระบบ BOT SecureNET นอกจากนี้ ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลมีหน้าที่ต้องตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารพร้อมลงลายมือชื่อดิจิทัลบนเอกสารทุกไฟล์ที่นำส่ง ธปท. ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดจากคู่มือสำหรับผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัล (link)
1.2 ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลต้องมีคุณสมบัติอย่างไร และจำกัดจำนวนผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลหรือไม่	ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลจะ**ต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ให้เป็นผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อรับรองเอกสาร** ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแต่ละรายต้องมีผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลอย่างน้อย 1 คน โดย ธปท. ไม่ได้จำกัดจำนวนผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลที่ได้รับมอบอำนาจดังกล่าว
1.3 การขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์จาก TDID ต้องขอใช้ใบรับรองประเภทใด และต้องระบุประเภทการใช้บริการกับธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น หรือไม่	ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ต้องเป็น**ใบรับรองที่ใช้สำหรับ "ระบบงาน Electronic Financial Services (EFS) / บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของ ธปท."** โดยระบุ**ประเภทใบรับรองฯ** เป็น **"ประเภทองค์กร (สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กร) - Enterprise User Certificate"**
1.4 การขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ในการลงลายมือชื่อดิจิทัลจาก TDID ประเภทองค์กร (สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กร) นั้น ผู้ลงลายชื่อดิจิทัลสามารถใช้หนังสือมอบอำนาจตามแบบฟอร์มการมอบอำนาจที่ ธปท. กำหนดได้หรือไม่	**ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลต้องดำเนินการมอบอำนาจตามที่ TDID กำหนด** เนื่องจากการขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ในการลงลายมือชื่อดิจิทัลจาก TDID เป็นกระบวนการแยกจากการสมัครใช้ระบบงาน BOT SecureNET และระบบ Microsoft Teams ของ ธปท.
1.5 ไฟล์เอกสารประกอบการพิจารณาต้องลงลายมือชื่อดิจิทัลโดยผู้ได้รับมอบอำนาจในการลงลายมือชื่อดิจิทัลทุกรายหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**การลงลายมือชื่อดิจิทัลสำหรับไฟล์เอกสารประกอบการพิจารณาต้องลงลายมือชื่อดิจิทัลโดยผู้ได้รับมอบอำนาจในการลงลายมือชื่อดิจิทัลเพียง 1 ลายมือชื่อต่อ 1 ไฟล์** อย่างไรก็ดี ในแต่ละไฟล์อาจมีการลงลายมือชื่อดิจิทัลโดยผู้ได้รับมอบอำนาจในการลงลายมือชื่อคนละรายที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ ทุกลายมือชื่อดิจิทัลที่ใช้ในการลงนามต้องเป็นลายมือชื่อดิจิทัลที่ลงทะเบียนไว้กับ ธปท. เรียบร้อยแล้วเท่านั้น

คำถาม	คำตอบ
1.6 ผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติจะต้องใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เป็นภาษาไทยเท่านั้นใช่หรือไม่ หรือสามารถแปลแบบฟอร์มให้เป็นภาษาอังกฤษและลงนามในฉบับภาษาอังกฤษได้ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2567)*	**ผู้ขออนุญาตจะต้องใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เป็นภาษาไทยตามที่ ธปท. กำหนด โดยสามารถใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในการจัดทำข้อมูล** ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตอาจแปลแบบฟอร์มดังกล่าวเป็นฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อใช้เป็นการภายในของผู้ขออนุญาตเอง และนำส่งเอกสารฉบับภาษาอังกฤษดังกล่าว (unofficial version) ประกอบกับแบบฟอร์มฉบับภาษาไทย (official version) ต่อ ธปท. ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ **ธปท. จะพิจารณาจากแบบฟอร์มฉบับภาษาไทยเท่านั้น** อย่างไรก็ดี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการยื่นเอกสารในรายการที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มิได้มีสัญชาติไทย ธปท. จึงกำหนดให้ผู้ขออนุญาตสามารถใช้แบบฟอร์มดังต่อไปนี้เป็นภาษาอังกฤษตามที่ ธปท. จัดทำขึ้น ซึ่งได้แก่ (1) แบบรับรองคุณสมบัติผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญหรือกรรมการของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในลำดับชั้นแรก (SE21) และ (2) แบบรับรองคุณสมบัติบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา (CG07)
1.7 ขอทราบแนวทางการขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ในการลงลายมือชื่อดิจิทัล และการจัดทำหนังสือมอบอำนาจกับ TDID เพื่อให้การลงลายมือชื่อดิจิทัลในการรับรองเอกสารต่าง ๆ ในการยื่นขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาต่อ ธปท. นั้น สามารถรองรับกรณีที่ ธปท. อนุญาตให้นิติบุคคลหลายราย ร่วมกันยื่นขอจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาในนามคณะบุคคลได้โดยยังไม่ต้องจดทะเบียนนิติบุคคลตามกฎหมาย *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	**ผู้ขออนุญาตต้องขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ในการลงลายมือชื่อดิจิทัล และจัดทำหนังสือมอบอำนาจกับ TDID ตามรูปแบบที่ TDID กำหนด** ทั้งนี้ ในการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ให้ผู้ขออนุญาตในกลุ่มผู้ขออนุญาตทุกรายมอบอำนาจแก่ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลและผู้ยื่นคำขอ (ผู้สมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams ของ ธปท.) ตามแบบฟอร์มหนังสือการมอบอำนาจจากผู้ขออนุญาตในการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Link) ยกตัวอย่างเช่น ผู้ขออนุญาตประกอบด้วยบริษัท A บริษัท B และบริษัท C โดยนาย ก ได้รับใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์จาก TDID ประเภทองค์กร (สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กร) - Enterprise User Certificate ของบริษัท A ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ขออนุญาต กรณีนี้ผู้ขออนุญาตทุกราย (บริษัท A บริษัท B และบริษัท C) จะต้องมอบอำนาจให้นาย ก เป็นผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลในการรับรองเอกสารต่าง ๆ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยในการมอบอำนาจนั้น สามารถลงนามในหนังสือมอบอำนาจฉบับเดียวกันหรือแยกรายฉบับก็ได้ ตามแนวทางที่กำหนดในกระบวนการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผ่านระบบ Microsoft Teams ข้อ 3.3
1.8 หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้ขออนุญาต เช่น เพิ่ม/ลด ผู้ขออนุญาต โดยไม่เปลี่ยนแปลงผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจะกระทบต่อการเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams หรือไม่ อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	**การเปลี่ยนแปลงบุคคลในผู้ขออนุญาตไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มและ/หรือลดก็ตาม ส่งผลให้ผู้ขออนุญาตเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยเป็นผู้ขออนุญาตรายใหม่ ซึ่งผู้ขออนุญาตรายใหม่ดังกล่าวจะต้องเข้าสู่กระบวนการสมัครลงลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อรับรองเอกสาร และสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams ในการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาอีกครั้งหนึ่ง** โดย ธปท. จะจัดสรรพื้นที่ Teams Channel ใหม่เพื่อเป็นช่องทางในการนำส่งเอกสารประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ทั้งนี้ ในการมอบอำนาจเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ขออนุญาตซึ่งถือเป็นผู้ขออนุญาตรายใหม่พิจารณาจัดทำหนังสือมอบอำนาจที่ระบุผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจให้ถูกต้องด้วย

คำถาม	คำตอบ
	(โปรดศึกษารายละเอียดการจัดทำหนังสือมอบอำนาจเพิ่มเติมได้ที่ “ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของกระบวนการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผ่านระบบ Microsoft Teams วิธีการกำหนดชื่อไฟล์และการนำส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 3.3)
2. ผู้ยื่นคำขอ (ผู้สมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams)	
2.1 ผู้ยื่นคำขอต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการอย่างไรบ้าง	ผู้ยื่นคำขอต้อง**สมัครใช้ระบบ Microsoft Teams เพื่อเป็นช่องทางในการนำส่งเอกสารประกอบการขออนุญาต**จัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา โดย**กรอกข้อมูลตามแบบฟอร์ม** *“หนังสือแสดงความจำนงสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams สำหรับการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา”* **พร้อมนำส่งเอกสารประกอบการสมัครผ่านอีเมลตามรูปแบบมาตรฐานที่ ธปท. กำหนด** ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดจากคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (link)
2.2 ธปท. จำกัดจำนวนผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams หรือไม่	ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแต่ละราย**สามารถมอบหมายผู้แทนในการทำหน้าที่เป็นผู้ยื่นคำขอผ่านระบบ Microsoft Teams ได้ไม่เกิน 3 คน** (3 Users)
2.3 ในการสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams ธปท. จะใช้ระยะเวลาดำเนินการเท่าใดจนกว่าผู้สมัครจะสามารถส่งคำขออนุญาตและเอกสารต่าง ๆ มายัง ธปท. ได้	เมื่อ ธปท. ได้รับคำขอสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams และเอกสารประกอบจากผู้ยื่นคำขอครบถ้วนถูกต้องแล้ว **ธปท. จะใช้ระยะเวลาตรวจสอบและมีอีเมลแจ้งตอบกลับภายใน 3 วันทำการ เพื่อให้ผู้ยื่นคำขอยืนยันตัวตนผ่านระบบ Microsoft ภายใน 7 วันเพื่อเข้าใช้ระบบดังกล่าว** ทั้งนี้ หากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการยืนยันตัวตนภายใน 7 วัน จะมีผลให้การเข้าใช้งานระบบหมดอายุ และผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการสมัครใหม่อีกครั้ง
2.4 ธปท. เปิดช่องทางยื่นคำขอใบอนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาผ่านระบบ Microsoft Teams เมื่อใด และมีเวลาเปิด-ปิดระบบหรือไม่ อย่างไร	**ธปท. เปิดระบบให้ยื่นคำขอตั้งแต่วันที่ 20 มี.ค. 2567 ถึงวันที่ 19 ก.ย. 2567 โดยระบบจะเปิดตลอด 24 ชั่วโมง** อย่างไรก็ตาม **หาก ธปท. ได้รับคำขอในวันทำการภายหลังเวลา 16.30 น. หรือในวันหยุดทำการของ ธปท. จะถือว่า ธปท. ได้รับคำขอในวันทำการถัดไป** สำหรับการปิดรับคำขอนั้น ธปท. จะพิจารณาเฉพาะเอกสารที่ยื่นเสร็จสิ้นภายในเวลา 16.30 น. ของวันปิดรับคำขอ (วันที่ 19 ก.ย. 2567) ดังนั้น ผู้ขออนุญาต ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัล และผู้ยื่นคำขอ ควรวางแผนการส่งเอกสารล่วงหน้าเพื่อให้ทันต่อการส่งเอกสารต่าง ๆ ได้ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด โดยสามารถศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการยื่นคำขอโดยละเอียด เช่น การแจ้งส่งเอกสาร การแจ้งยืนยันความครบถ้วนถูกต้องของเอกสาร ฯลฯ ได้จากคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (link)
2.5 ผู้ยื่นคำขอสามารถนำส่งเอกสารเพิ่มเติมมายัง ธปท. ได้หรือไม่ หลังจากที่ได้ยื่นคำขอและเอกสารต่าง ๆ เสร็จสิ้นแล้ว	**ผู้ยื่นคำขอสามารถส่งเอกสารเพิ่มเติมผ่านระบบ Microsoft Teams ได้ 1 ครั้ง <u>ภายในระยะเวลาเปิดรับสมัคร</u>** ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (link) อย่างไรก็ดี ผู้ลงลายมือชื่อดิจิทัลควรตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารพร้อมลงลายมือชื่อดิจิทัลก่อนส่งเอกสารมายัง ธปท. เพื่อหลีกเลี่ยงการส่งเอกสารผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน

คำถาม	คำตอบ
2.6 การติดต่อประสานงานกับ ธปท. ในการยื่นคำขอ มีแนวทางอย่างไร	ผู้ประสานงานกับ ธปท. ต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ยื่นคำขออนุญาต เอกสารหลักฐาน และข้อมูลประกอบคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาจากผู้ขออนุญาต โดย**อีเมลที่ใช้ในการติดต่อประสานงานกับ ธปท. ต้องใช้อีเมลองค์กรเท่านั้น** ทั้งนี้ การติดต่อกับ ธปท. ให้**ใช้อีเมลรูปแบบมาตรฐานตามที่ ธปท. กำหนด**
2.7 ธปท. จะเผยแพร่ข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และแบบฟอร์มต่าง ๆ ในรูปแบบ word file ด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	**หลังจากผู้ขออนุญาตสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams** และผ่านการยืนยันตัวตนเพื่อเข้าใช้งานระบบแล้ว **ผู้ขออนุญาตจะสามารถดาวน์โหลด word file ของข้อมูลประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา และแบบฟอร์มที่กำหนดของแต่ละหมวด ได้จาก file plan**
2.8 ผู้ขออนุญาตสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลใด ๆ ที่นำส่ง ธปท. แล้ว ระหว่างการรับสมัคร ได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567)*	ในกรณีที่ผู้ขออนุญาต**ได้นำส่งเอกสารผ่านระบบ Microsoft Teams ตามขั้นตอนที่ 5** ของคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (link) เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว **แต่มีความประสงค์จะนำส่งเอกสารเพิ่มเติม** สามารถนำส่งเอกสารเพิ่มเติม **ได้เพียง 1 ครั้ง ระหว่างการเปิดรับสมัคร และต้องยื่นเอกสารดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 16.30 น. ของวันสุดท้ายของการเปิดรับคำขอเท่านั้น**
2.9 ผู้ใดต้องเป็นผู้ลงนามในหนังสือแสดงความจำนงสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams สำหรับการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2567)*	**ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ยื่นคำขออนุญาต** (ผู้สมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams) แต่ละราย ต้องจัดทำหนังสือดังกล่าวแยกรายละเอียดเพื่อรับรองว่าผู้สมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams ได้ศึกษาและรับทราบเงื่อนไขและข้อกำหนดในการสมัครเข้าใช้ระบบ Microsoft Teams แล้ว
3. วิธีการกำหนดชื่อไฟล์และการนำส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์	
3.1 ผู้ยื่นคำขอต้องกำหนดชื่อไฟล์ และการบริหารจัดการไฟล์เพื่อนำส่งเอกสารอย่างไร	การกำหนดชื่อไฟล์เพื่อนำส่งเอกสารผ่านระบบ Microsoft Teams ต้อง**เป็นไปตามแนวทางที่ ธปท. กำหนด และวางไฟล์บน Folder ให้ถูกต้องตามที่ ธปท. กำหนดด้วย** โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (link) และเอกสารประกอบการประชุมชี้แจง (link)
3.2 ในการส่งเอกสารประกอบการพิจารณาตามที่ ธปท. กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน หากผู้ยื่นคำขอไม่สามารถส่งเอกสารฯ แต่ละรายการใน 1 ไฟล์ได้ ผู้ยื่นคำขอสามารถนำส่งเอกสารฯ แต่ละรายการแยกเป็นหลายไฟล์ได้หรือไม่	**ผู้ยื่นคำขอสามารถนำส่งเอกสารประกอบพิจารณาแต่ละเอกสารฯ เป็นหลายไฟล์ได้** โดยให้กำหนดชื่อไฟล์และวางไฟล์บน Folder ให้ถูกต้องตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (link)

คำถาม	คำตอบ
(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2567)	
3.3 หากมีผู้ขออนุญาตหลายราย ผู้ขออนุญาตแต่ละรายสามารถลงนามในหนังสือมอบอำนาจจากผู้ขออนุญาตในการลงลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อรับรองเอกสารและการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาแยกรายละฉบับ และรวบรวมส่งเป็นเอกสารเดียวกัน (Counterpart) ได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2567 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	ผู้ขออนุญาตทุกรายจะต้องเป็นผู้มอบอำนาจให้แก่ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ลงลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อรับรองเอกสารและผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในการยื่นคำขออนุญาตแต่ละราย โดยในการมอบอำนาจนั้น **สามารถลงนามในหนังสือมอบอำนาจฉบับเดียวกันหรือแยกรายฉบับก็ได้** เช่น ผู้มอบอำนาจ ได้แก่ นาย A และ นาย B ผู้รับมอบอำนาจ ได้แก่ นาง X และ นาง Y หนังสือมอบอำนาจอาจมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้ 1) หนังสือมอบอำนาจฉบับเดียวกัน คือ นาย A และ นาย B ลงนามมอบอำนาจให้แก่ นาง X และ/หรือ นาง Y 2) หนังสือมอบอำนาจแยกรายฉบับ คือ ฉบับที่ 1 : นาย A ลงนามมอบอำนาจให้แก่ นาง X และ/หรือ นาง Y ฉบับที่ 2 : นาย B ลงนามมอบอำนาจให้แก่ นาง X และ/หรือ นาง Y **ทั้งนี้ นาง X และ นาง Y จะต้องได้รับการมอบอำนาจจากทั้งนาย A และนาย B**
3.4 การลงลายมือชื่อในเอกสารประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เช่น แบบรับรองคุณสมบัติผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นสำคัญ หรือกรรมการของผู้ที่จะเป็นผู้ถือหุ้นหลักที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ของ VB ในลำดับชั้นแรก สามารถใช้การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป (e-Signature) เช่น Docusign แทนการลงลายมือชื่อจริง (wet signature) ได้หรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2567)*	**ผู้ขออนุญาตสามารถลงนามในเอกสารประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วยลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature) ได้ โดยปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสอดคล้องตามข้อเสนอแนะมาตรฐานฯ ว่าด้วยแนวทางการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์[35] ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA)** ดังนี้ 1. ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างและได้รับการรับรองจากผู้ให้บริการ e-Signature platform ที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับในระดับสากล เช่น DocuSign หรือ Adobe Sign หรือ 2. ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ ซึ่งใช้ใบรับรองที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรอง (Certificate Authority) ที่น่าเชื่อถือ

[35] ตามข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ ขมธอ. 23-2563 สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ ขมธอ-23-2563-(1).aspx (etda.or.th), ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (etda.or.th), ข้อเสนอแนะมาตรฐานฯ - สพธอ. (etda.or.th)

คำถาม	คำตอบ
	ทั้งนี้ หากผู้ขออนุญาตประสงค์จะใช้วิธีการ/ประเภท/หรือ e-Signature platform อื่น ๆ นอกเหนือจากข้อกำหนดและตัวอย่างข้างต้น ในการลงนามในเอกสารต่าง ๆ ที่จะนำส่งเพื่อประกอบการขออนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตสามารถหารือ ธปท. เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของลายมือชื่อ การยอมรับในระดับสากล รวมถึงการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ฯลฯ ก่อนยื่นเอกสารได้ อย่างไรก็ดี นอกจากการลงนามในเอกสารด้วย e-signature แล้ว ในการส่งเอกสารประกอบการขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาทุกฉบับ จะต้องมีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) จากผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ เพื่อรับรองเอกสารด้วย ตามที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชนฯ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดส่งเอกสารต่าง ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความน่าเชื่อถือ
3.5 กรณีที่ผู้ขออนุญาตได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสารบางรายการ เช่น ผู้ขออนุญาตเป็นส่วนราชการ นิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. บริษัทแม่ของสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. หรือกองทุนรวมวายุภักษ์ ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสารตามหมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ในส่วนเอกสารแนบ 2 ข้อ 1 และข้อ 2 หรือ ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ถือหุ้นที่เข้าข่ายเป็นบริษัทแม่ในลำดับชั้นถัดไป ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสารตามหมวด 1 ผู้ขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ในส่วนเอกสารแนบ 1 จะต้องอัปโหลดไฟล์ตาม File plan อย่างไร *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	เพื่อให้ ธปท. สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารตามที่คู่มือสำหรับประชาชนกำหนดได้ **ให้ผู้ขออนุญาตอัปโหลดไฟล์ให้ครบถ้วนตาม File plan และกำหนดชื่อไฟล์ในรูปแบบที่ ธปท. กำหนดในคู่มือสำหรับผู้ยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams (Link) โดยระบุเหตุผลไว้ในไฟล์ว่า "ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำส่งเอกสารฉบับนี้"**
4. ภาษาที่ผู้ขออนุญาตสามารถใช้ในการจัดทำเอกสารการขออนุญาต	
4.1 ผู้ขออนุญาตสามารถนำส่งข้อมูลเป็นภาษาต่างประเทศได้หรือไม่	**ผู้ขออนุญาตสามารถใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในการจัดทำข้อมูลในแบบคำขออนุญาตพร้อมเอกสารประกอบการพิจารณา** ทั้งนี้ หากข้อมูลหรือเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศที่นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น ขอให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการแปลเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษด้วย

คำถาม	คำตอบ
4.2 ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตประกอบไปด้วยนิติบุคคลต่างประเทศหรือบุคคลต่างชาติ สามารถแปลหนังสือมอบอำนาจจากผู้ขออนุญาตในการลงลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อรับรองเอกสารและการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา เป็นภาษาอังกฤษได้หรือไม่ นอกจากนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องจัดทำ notary public ประกอบเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่นำส่งประกอบคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาด้วยหรือไม่ *(เพิ่มเติมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567 และปรับปรุงเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2567)*	**ผู้ขออนุญาตต้องใช้แบบฟอร์ม "หนังสือมอบอำนาจจากผู้ขออนุญาตในการลงลายมือชื่อดิจิทัลเพื่อรับรองเอกสารและการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา" รวมถึงแบบฟอร์มต่าง ๆ ประกอบคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ฉบับภาษาไทย ตามที่ ธปท. กำหนด โดยอาจกรอกข้อมูลเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้** เว้นแต่แบบฟอร์ม SE21 และ CG07 ที่ ธปท. ได้เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษไว้ด้วย (โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ "ชุดคำถาม-คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน ในส่วนของกระบวนการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา ผ่านระบบ Microsoft Teams ข้อ 1.6") ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตอาจแปลแบบฟอร์มที่ ธปท. ไม่ได้เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ ให้เป็นฉบับภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นการภายในของผู้ขออนุญาตเอง (unofficial version) และอาจนำส่งเอกสารฉบับภาษาอังกฤษดังกล่าว ประกอบกับแบบฟอร์มฉบับภาษาไทย (official version) ต่อ ธปท. ด้วยก็ได้ อย่างไรก็ดี **ธปท. จะพิจารณาจากแบบฟอร์มฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ ธปท. เผยแพร่เท่านั้น** **ทั้งนี้ ธปท. ไม่ได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องจัดทำ notary public ประกอบเอกสารและแบบฟอร์มประกอบคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขา**
5. ช่องทางการติดต่อสอบถาม	
5.1 ผู้ขออนุญาตสามารถขอเข้าหารือถึงแผนการประกอบธุรกิจกับ ธปท. เป็นการส่วนตัว ก่อนการยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ Microsoft Teams ได้หรือไม่	**ธปท. ไม่มีนโยบายให้ผู้ที่สนใจยื่นคำขออนุญาตเข้าหารือกับ ธปท. เป็นการส่วนตัว** โดยผู้ที่สนใจยื่นคำขออนุญาตสามารถส่งคำถามตามช่องทางที่ ธปท. ได้จัดเตรียมไว้ให้ (link) โดย ธปท. จะเผยแพร่คำถามคำตอบผ่านชุดคำถาม–คำตอบ ประกอบคู่มือสำหรับประชาชน เท่านั้น เพื่อเปิดเผยและชี้แจงข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน โดยจะปกปิดข้อมูลระบุตัวตนรวมทั้งข้อมูลรายละเอียดในทางธุรกิจของผู้สอบถาม
5.2 หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาผ่าน Microsoft Teams สามารถสอบถามได้ผ่านช่องทางใด	หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีการยื่นคำขออนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ไร้สาขาผ่าน Microsoft Teams ได้ที่ link หรือผ่านทางอีเมล VBLicensing-Admin@bot.or.th หรือโทรศัพท์ **0 2283 5931** โดยช่องทางรับข้อสอบถามดังกล่าวจะเปิดให้บริการภายในระยะเวลาที่เปิดให้ยื่นคำขอ (เปิดให้บริการจนถึงวันที่ 19 ก.ย. 67 เวลา 16.30 น.)